

autor in

magazín OSA nejen pro autory

AUTOR IN VYCHÁZÍ
OD ROKU 2009

03/2024

strana 30

Monika Načeva:
**„Jsem služebník
básně“**

strana 46

**Škwor: „Fyzické
nosiče jsou pro nás
stále důležitější
než streaming“**

strana 58

Lucerna:
Zrod fenoménu

105 LET OSA

Výstava

Tradice v obrazech

Objevte krásu lidových tradic, krojů i hudby

10. října — 28. listopadu 2024**Út, Čt, So, Ne 14.00—18.00**Vodárenská věž Letná, galerie
Na Výšinách 1000/1, 170 00 Praha 7Výstava se koná u příležitosti
105. výročí založení OSA, z.s.Knihu *Tradice v obrazech* je možné zakoupit v e-shopu na www.tradicevobrazech.cz

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové!

Letošní léto bylo plné událostí. Nemám na mysli pouze olympijské hry v Paříži, ale především události týkající se OSA. Šlo například o přesun kanceláří OSA do náhradního sídla na Vinohradech (Bělehradská 222/128, Praha 2, Palác Pyramida – 3. patro) po dobu generální rekonstrukce nemovitosti OSA v Dejvicích. Podle dosavadních odhadů doby trvání stavebních prací půjde cca o dvouletý pobyt. Od konce června se již všechna jednání konají na této nové adrese. Konstatuji, že tyto dočasně pronajaté prostory jsou sice svým charakterem jiné než domovský prostor v Dejvicích, nicméně plně přijatelné – je třeba si trochu zvyknout.

Další významnou akcí, která se během letošního léta konala, byla „Pocta Karlu Hašlerovi“ ke 145. výročí jeho narození. Tato akce, již byl OSA jedním z podporovatelů a která proběhla 27. srpna (uskutečnila se s relativně malým předstihem – den D Karla Hašlera je 31. 10.), se konala na Starých zámeckých schodech na Malé Straně a Hradčanech v Praze. (Místo konání bylo zvoleno v jasné návaznosti na známou píseň Karla Hašlera Po starých zámeckých schodech, kde je Hašler autorem hudby i textu.) Od 16 hodin proběhl happening pro veřejnost a od 18 hodin pak koncert ve Ville Richter s hašlerovským názvem „Čí

je Praha? Naše!“. Hlavní organizátorkou akce byla Ing. Štěpánka Marková, ředitelka AQP VIP Business Clubu.

U příležitosti 105. výročí založení OSA se v jisté návaznosti na předchozí akci (jak známo, Karel Hašler byl 9. 10. 1919 jedním z významných spoluzakladatelů OSA) bude 8. října konat předání cen oceněným osobnostem. Bude oceněno 11 autorů. Předání cen bude realizováno v hotelu Paříž v Praze. Hned na následující den, 9. října, je připraven křest nové knižní publikace OSA, který bude uskutečněn v objektu Letenské vodárny v Praze na Letné.

Aby těch letních aktivit nebylo málo, ještě připojuji a připomínám v návaznosti na rozhodnutí valného shromáždění OSA z 20. 5 2024 informaci, že od 17. července letošního roku vstupuje v platnost zkrácený název OSA. Dosavadní název „OSA – Ochraný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s.“ byl redukován na „OSA, z.s.“. Jedním z hlavních argumentů této změny je skutečnost, že naprostá většina veřejnosti zná náš spolek především pod značkou OSA. Zkrácený název je praktičtější a lépe odpovídá komunikačním trendům současné doby. Dovoluji si ještě k této problematice uvést citaci z vyjádření předsedy představenstva OSA Ing. Romana Strejčka: „Jsme jednoduše OSA, moderní a komunikaci otevřená společnost. Zkrácením našeho názvu chceme akcentovat hodnoty, se kterými ji naši předchůdci v roce 1919 zakládali. Název

OSA reprezentuje atributy jako ‚O‘ – Ochrana právního prostředí a Obchodní činnost, ‚S‘ – Solidarita mezi autory a Systém mezinárodní správy práv, ‚A‘ – Autorská hudební tvorba jako esenciální základ hudebního průmyslu.“

Na závěr dovolte ještě malý dodatek k symbolu „S“ z výše uvedené citace: Nechtě srdce solidarity tepe v nitru každého z nás. *Solidarita* a láska nakonec vždy vítězí.

S přáním všeho dobrého
Ivan Kurz
předseda dozorčí rady OSA

Obsah

3 úvodní slovo

5 obsah

6 zprávy z OSA

- 6 Nejlepší jazzovou skladbou roku 2024 se stala The Simple Things Daniela Bulatkina
- 7 OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s., zkrátil svůj název na OSA, z.s.
- 8 Daniel Bulatkin: „Prosté věci jsou vlastně neobyčejné“

10 články a rozhovory

- 10 Albert Romanutti (Bert & Friends): „Z ticha všechno vzniká“
- 14 Jaroslav Hutka: Z klubů na Letnou a zase zpět
- 18 Michal Němec z Jablkoně: Hudebníkem i trenérem, až nadoraz
- 22 Jaroslav Beck: „AI přinese renesanci v hudbě“
- 26 Radek Banga: „Hudba je buďto dobrá, nebo špatná. Jinou neznám“
- 30 Monika Načeva: „Jsem služebník básně“
- 38 Pohled do zákulisí: Jugi

- 42 Karel Hašler: Písníčkář a vlastenec
- 46 Škwor: „Fyzické nosiče jsou pro nás stále důležitější než streaming“
- 50 David Danel: „Život je mnohem víc než jen hudba“
- 54 Mucha: „Kdybych nebyla holka, tak moje písničky nikoho nezajímají“
- 58 Lucerna: Zrod fenoménu
- 62 Vášnivý jazzový život Ludka Hulana
- 65 Fast Food Orchestra: „Děláme show, při které se tancuje“
- 68 Konečně jsme si všimli Oldřicha Janoty
- 70 Muzika v obrazech: Barbora Chlebová

74 šuplíky textařů

- 74 Karel Kryl: Děkuji

75 nástěnka

77 nové projekty

- 77 Nová alba
- 79 Filmové premiéry
- 80 Nové knihy

81 vzpomínáme

- 81 Opustili nás

82 závěrník

- 82 Hudba (ne)respektující...

Magazín OSA
Číslo 03/2024
Obálka: Monika Načeva
Fotografie: Roman Černý

Magazín Autor in vydává OSA, z.s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 304, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Náklad 8 000 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátit příspěvky. Děkujeme za pochopení. / Toto číslo vyšlo 7. 10. 2024.
Redakce: Natálie Antoňáková (šéfredaktorka), Šárka Chomoutová, Kateřina Růžičková
Redakční rada: Jan Krůta, Zdeněk Nedvěd (předseda), Michal Prokop, Tomáš Roreček
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová

Vychází od roku 2009.

Nejlepší jazzovou skladbou roku 2024 se stala The Simple Things Daniela Bulatkina

OSA každoročně vyhláší ve spolupráci s Bohemia JazzFestem soutěž o nejlepší jazzovou skladbu autora do 35 let. Letošní, 15. ročník vyhrála skladba The Simple Things z pera Daniela Bulatkina. Slavnostní vyhlášení proběhlo 9. července v Královské zahradě na Pražském hradě v průběhu festivalového večera, na němž vítězná skladba zazněla společně s tvorbou nejlepších českých i světových hudebníků. Vítěz si odnesl od OSA šek v hodnotě 40 000 Kč na svůj další hudební rozvoj a novou tvorbu.

Rudy Linka, ředitel Bohemia JazzFestu, Šárka Jančíková, PR manažerka OSA, foto: Stanislav Suchan

Daniel Bulatkin převzal ocenění za nejlepší jazzovou píseň mladého autora v zastoupení své manažerky Daniely

Slezákové, a to z rukou Rudyho Linky, organizátora největšího jazzového festivalu v ČR, a Šárky Jančíkové, PR

manažerky OSA. „Je pro mě nesmírnou ctí a potěšením přijmout tuto prestižní cenu, která je pro mě především motivací do budoucna víc psát a pracovat na svém prvním čistě autorském albu. Rád bych poděkoval své rodině za podporu, úžasným pedagogům v Holandsku, kteří mi pomohli z mých kompozic dostat maximum, a především skvělým hudebníkům z celého světa, kteří do skladby vložili kus sebe pokaždé, když ji se mnou hráli. Jejich muzikalita, rady a podpora mě inspirují a ženou dál. Děkuji také OSA za dlouhodobou podporu nejen mé tvorby, ale českého jazzu jako takového, a Bohemia JazzFestu za to, že nabízí mladým umělcům tuto skvělou platformu,“ uvádí k výhře autor.

Skladba The Simple Things má pro Daniela Bulatkina zvláštní význam: „Začal jsem ji psát v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu. Čerstvě po začátku války jsem byl na týden v Praze a atmosféra byla mimořádně temná. Poté jsem se vrátil do Holandska a při výjimečném záblesku dobrého počasí jsem z okna viděl šťastné a bezstarostné lidi u jejich každodenních aktivit – chození s nákupem, venčení psů... Někdy může

být náročné hledat v těchto věcech sílu, obzvláště když se ve světě děje tolik zla a nespravedlnosti. Proto jsem skladbu nazval The Simple Things a chci ji věnovat všem, kteří občas zapomínají (tak jako já) ocenit krásu zdánlivě banálních chvil.“

OSA již tradičně předává vítězi finanční výhru ve výši 40 000 Kč z fondu určeného na podporu hudební tvorby mladých umělců. „Naší dlouhodobou prioritou je podpora a rozvoj mladých jazzových skladatelů, aby česká jazzová scéna mohla vyniknout na mezinárodním poli. Osobně věřím, že český jazz má potenciál zaujmout posluchače po celém světě. Naše spolupráce s tímto

renomovaným festivalem dává každoročně mladým talentům jedinečnou příležitost předvést své vítězné skladby na pódiu, kde se setkávají nejlepší hudebníci z celého světa,“ komentuje Roman Strejček, předseda představenstva OSA.

O vítězné skladbě rozhodla odborná pětičlenná porota složená z předních českých jazzových autorů. Tradičně v ní zasedá zakladatel a ředitel festivalu Rudy Linka, dále skladatelé Jan Hála, Ondřej Soukup a Milan Svoboda. Každoročně skladby hodnotí také vítěz minulého ročníku, letos byl pátým porotcem Martin Konvička.

Soutěž je otevřená všem autorům zastupovaným OSA do 35 let věku a své

skladby, které mají premiéru vždy o rok dříve, do ní přihlašují sami na základě veřejné výzvy.

Festival s nezaměnitelnou atmosférou

Bohemia JazzFest, který již od roku 2005 pořádá světoznámý jazzový kytarista Rudy Linka, každoročně nabízí bohatý a pestrý program. Tento festival patří mezi největší letní jazzové události v Evropě. Koná se nejen v Praze, ale také v Brně, Plzni, Prachaticích a Hluboké nad Vltavou, kam každoročně přiláká desítky tisíc jazzových nadšenců. Vstup na všechny koncerty je vždy zdarma. ☒

TEXT: ŠÁRKA JANČÍKOVÁ

OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s., zkrátil svůj název na OSA, z.s.

S účinností od 17. července 2024 vystupujeme pod zkráceným názvem OSA, z.s. Ostatní údaje společnosti zůstávají stejné.

Historie organizace sahá až do roku 1919, kdy si ji samotní hudební autoři a nakladatelé během období první republiky založili a pojmenovali ji „Ochranné sdružení autorské“.

Společnost OSA se od té doby stala klíčovým hráčem v oblasti ochrany autorských práv hudebních tvůrců v České republice. Náš dosavadní název OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s., byl zaveden v průběhu naší evoluce, ovšem postupem času se ukázal být složitým

a krkolomným. Drtivá většina našich zastupovaných autorů i veřejnosti zná spolek právě pod zkratkou OSA.

Proto valné shromáždění členů OSA, které se konalo 20. května 2024, došlo k závěru, že zkrácení názvu na OSA, z.s., lépe vystihuje naši identitu i historii. Nový, jednodušší název je modernější, snadno zapamatovatelný a lépe odpovídá současným potřebám i komunikačním trendům.

„Jsme jednoduše OSA, moderní

a komunikaci otevřená společnost. Zkrácením našeho názvu chceme akcentovat hodnoty, se kterými ji naši předchůdci v roce 1919 zakládali. Název OSA reprezentuje atributy jako ‚O‘ – Ochrana právního prostředí a ‚A‘ – Autorská hudební tvorba jako esenciální základ hudebního průmyslu,“ uvedl Roman Strejček, předseda představenstva OSA, z.s. ☒

Daniel Bulatkin

„Prosté věci jsou vlastně neobyčejné“

Vítězem autorské soutěže OSA a Bohemia JazzFestu pro skladatele do 35 let se stal pianista a varhaník Daniel Bulatkin. Oceněná skladba The Simple Things skrývá hlubší poselství, než by se mohlo podle názvu zdát.

Obvykle přijde nápad u nástroje během improvizace, ale někdo jde po ulici a napadne ho téma, jiný umí motiv vysedět u notové osnovy. Jak chodí nápady k tobě?

Nejčastěji vzniknou během improvizace u nástroje. Archivuji je a často trvá dlouho, než se k nim vrátím a zkonstruuji kolem nápadu celou kompozici. V případě The Simple Things jsem vyimprovizoval u piana skoro celou skladbu velmi rychle. Refrén, tedy B-část, a celou codu. Jen mi chyběla sloka, tedy A-část. V tom je dobré mít deadline, protože sloku jsem

ze sebe vypotil trochu pod tlakem. Snažím se teď ale díky poznatkům z hodin kompozice v Rotterdamu generovat nápady i jinak a mimo nástroj. V tom mi pomohla práce s „labely“. To pracuješ nejprve s narativem nebo příběhem, který chceš skladbou sdělit, a až poté ho přetavíš do hudby. Pak vznikne skladba, která má hlubší význam než jen noty na papíře.

Název The Simple Things jsi vymyslel ex post, nebo patří právě k těm, kdy sis určil narativ?

Často je nejlepší mít název, už když člověk začíná psát. Název pak může ovlivnit skladatelovo estetické rozhodování. The Simple Things má pro mě zvláštní význam. Psal jsem skladbu v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu. Krátce po začátku války jsem byl v Praze, kde vládla velmi pochmurná nálada. Když jsem se ale vrátil do Holandska a během cvičení na klavír se díval z okna, viděl jsem lidi šťastné díky každodenním aktivitám. Oněm The Simple Things, jako je třeba venčení psa. Na světě se děje tolik zla, že je někdy těžké hledat sílu. Proto jsem skladbu nazval The Simple Things a je zejména pro ty, kteří podobně jako já občas přehlédnou krásu zdánlivě všedních chvil.

Jak tě napadlo obslat soutěž OSA a BJF?

O soutěži vím od roku 2017, kdy získal cenu Miroslav Hloucal se skladbou Butterfly Effect, kterou jsme tehdy spolu natočili. Od té doby se hlásím pravidelně. The Simple Things dostala spoustu pochval od kolegů, se kterými jsem měl tu čest ji hrát. Asi nejvíce pro mě znamenala chvála kontrabasisty Bena Tiberia z USA, který je také skvělý skladatel. Ocenila ji i saxofonistka Tineke Postma, se kterou jsem ji hrál v duu na naší hodině snad poprvé po dokončení rané verze. Díky nim jsem věděl, že má potenciál.

Hraješ jak na piano, tak na hammondy, potažmo varhany, tedy nástroj s odlišnou technikou hry. Co je ti „příjemnější“?

Pro hammondy mám velkou vášeň, ale ten nástroj s sebou nese mnoho handicapů. V kapelách s hammondkami musím také basovat, měnit zvuky a v podstatě držím celou kapelu v hrsti. Což je úžasné, ale zároveň to člověka omezuje. Proto se považuji za pianistu, hammondák jsem až na druhém místě. Ale jako sideman si více zahraji na hammondy, je nás totiž málo. Poslední dobou na ně hraji mimo jiné s Romanem Pokorným, Russem Spiegelem i několika kapelami v Holandsku.

S newyorským kytaristou Russem Spiegelem hráváš pravidelně...

Spolupráce s Russem trvá čtvrtým rokem. Tentokrát jsme měli to štěstí, že se sestava rozšířila na jednom z koncertů o úžasného saxofonistu Tonyho Lakatose, se kterým bychom do budoucna rádi hráli víc.

S kým vlastně teď hraješ nejčastěji?

Můj hlavní projekt je teď Herak/Bulatkin Quartet, který natočil i The Simple Things spolu s elitním saxofonistou Seamusem Blakem. Máme štěstí, že jsme byli vybráni jako jedni z českých reprezentantů v rámci Roku české hudby, proto letos hrajeme na světových pódii. Už jsme vystoupili na Tbilisi Jazz Festivalu a Jerusalem Jazz Festivalu, čekají nás říjnové koncerty v Koreji či v Londýně. S tímto projektem by bylo hezké dostat se příští rok i na česká pódia. Také mě čekají koncerty s mým kvartetem s Davidem Dorůžkou.

Dál jsme odehráli dvě turné se saxofonistou Giladem Atzmonem, výborně si rozumíme jak hudebně, tak lidsky. Do repertoáru kapely přispívám i autorsky. Letos nebo začátkem příštího roku vyjde album, které jsme nedávno natočili

postaru v jedné místnosti a za 4 hodiny. Turné s touto kapelou jsou vždycky obrovská zábava, Gilad testuje naše limity, co se týče tempa i intenzity hraní.

Covid zamíchal se spoustou spoluprací. Co je s B/Y Organism? A hraješ ještě s Perem Mathisenem?

Covid se spolupracemi až tolik nezamíchal jako to, že jsem se odstěhoval do Holandska. Na podzim začnu roční studium jazzové skladby na konzervatoři v Haagu, rád bych také na pár měsíců jel do USA. Tam chci pracovat na čistě autorském debutu. Kapela B/Y Organism tak z vícero důvodů skončila. Letošní hraní s Perem Mathisenem jsem bohužel musel odmítnout z důvodu extrémního vyčerpání, ale něco chystáme. Bavíme se o spolupráci na rok 2025. ☑

Albert Romanutti (Bert & Friends)

„Z ticha všechno vzniká“

Lehce bizarní videoklipy, osobitá, těžko pojmenovatelná tvorba i svébytné vystupování. To jsou už nějaký čas poznávací znaky Alberta Romanuttiho, mozku kapely Bert & Friends. Na jedné straně šílenec, co v klipu hraje na rybu, ale taky chlapík, který ve fraku usedl za klavír v Rudolfinu.

TEXT: PETR ADÁMEK

Foto: Tino Kratochvíl

Od vašeho manažera jsem se dozvěděl, že v těchto dnech (rozhovor se uskutečnil v polovině srpna, pozn. redaktora) finišujete nové album. V jaké fázi se momentálně nacházíte?

Vše je hotové. Všechny ty mozaiky, které jsem v průběhu několika posledních let hledal, jsou na správných místech. Jsme v cílové rovině, kdy letadlo přistává na ranvej. Během toho přistávání probíhá největší těšení a nadšení, ale zároveň stoupá nervozita, jestli letadlo skutečně přistane v pořádku. Momentálně posloucháme finální mixy a co nevidět to vše budeme posílat do New Yorku na mastering. Ten bude mít na starosti Nate Wood, jinak též bubeník Kneebody.

Jaké to album bude? Co jste vlastně stvořil?

Člověk staví katedrálu, pořád se soustředí na detaily, a teď se na to vše konečně můžu podívat zpovzdálí. A mám pocit, že ta stavba je nádherná. Víc se k tomu nechci vyjadřovat. Co prozradit můžu, je, že to bude osm super písniček, které doufám, že by mohly hezky promluvit k posluchačům. To je strašný, jaký já jsem diplomat. (smích) Deska bude taková botanická zahrada. Mnoho květin různých druhů i různých barev.

Jak u vás probíhá samotný proces tvorby? Trvá dlouho, než jste spokojený s tím, co máte před sebou?

Když se múza dotkne tvůrce, bývá to zlomek vteřiny. Člověk ji musí zachytit, vyfotit. A potom namalovat. To malování trvá mně osobně docela dost dlouho. Oproti dřívější době, kdy práce na jedné písničce trvala třeba rok, jsem ale zrychlil. Pracoval jsem na víc věcech zároveň, pomohla mi i možnost pracovat ve vlastním studiu. Postoupil jsem z kuchyně, kde jsem měl zvukovou kartu, klávesy a malé repráky, do takového ateliéru, kam se můžu častěji chodit „vyzenovat“ a kde se setkáváme s kámoši z kapely.

Cítíte se být více mainstreamovým, anebo alternativním umělcem?

Kdybych si musel vybrat, tak spíš

alternativním. Možná se mi ale líbí označení mainstreamové alternativy. Mám touhu hledat harmonie a postupy spíše sofistikované, barevné a inspirované různými skladateli klasické hudby nebo struktury z jazzu, které mám v sobě nasáté ze školy. Zároveň mám rád hudbu, která je průzračná. Ideální je pro mě spojení, aby byla muzika poslouchatelná pro všechny, ale zároveň měla duši. To je pro mě nejdůležitější, výpověď, zpráva a duše. V takovou chvíli je jedno, kam tvorbu zařadit.

V jednom nedávném rozhovoru jste prohlásil:

„Nedávno mi melodie přišla ve snu. Chodil v něm za mnou šilhavý pejsek a chtěl mně olíznout nohu, já ho odháněl, ale on za mnou chodil zpátky a u toho hrála melodie. Díky tomu pejskovi vznikla nová písnička.“ Bude tato skladba na novém albu?

Ano, vznikla z toho moje hodně oblíbená písnička, ale to jsou všechny. Bude na desce a myslím si, že ji lidi podle popisu toho snu poznají. Ten sen mě tehdy probudil smíchem, tak jsem to mohl zaznamenat. A název ještě promyslím, ale myslím, že se bude jmenovat Funky Planeta nebo Už jedu dál nebo oboje.

Chodí k vám podobné inspirace ve snech často?

Docela jo. Třeba písnička Akamaféra vznikla zčásti tak, že se mi celý refrén zdál ve snu. Doprovázel jsem na koncertě Johnnyho Cashe a on hrál právě tuto písničku. A třeba nedávno se mi zdála melodie. Probudil jsem se, šel jsem si ji zahrát na klavír a nahrát si ji. Je to už asi měsíc, od té doby jsem se k tomu nashválnedostal, abych se na to mohl těšit. Třeba z toho bude další písnička.

Foto: Šima Müllerová

Ideální je pro mě spojení, aby byla muzika poslouchatelná pro všechny, ale zároveň měla duši. To je pro mě nejdůležitější, výpověď, zpráva a duše.

Sny jsou takový pomocník. Pro tvůrce je zázrak, když to jde takhle lehce, když se celý ten balíček objeví sám.

Takže vás uprostřed noci probudí sen, v němž slyšíte melodii, tak vstanete a jdete si ji zaznamenat?

Dřív se mi několikrát stalo, že jsem se

Foto: Šima Müllerová

po probuzení ujišťoval, že si to budu pamatovat i ráno, spal jsem dál, ale ráno jsem samozřejmě nevěděl nic. Teď to dělám jinak. Prvně vyhodnotím, jestli je motiv super, a hned se to snažím zaznamenat. Okamžitě si to nahraju do telefonu. Někdy v těch snech vidím akordy, což se ale hůř zpívá. Když mám pocit, že bych to z broukání do telefonu druhý den nepochopil, tak to jdu rovnou nahrát na klavír.

Bavíme se o hudbě, ale teď mě zajímá ticho. Jaký je váš vztah k tichu?

Velký. Z ticha všechno vzniká. A když se z ticha něco ozve, tak o to větší to má sílu. Ticho mám rád i proto, že se v něm lépe rozjímá a vlastně může být inspirovající. Ale spíš než ticho jako takové vyhledávám samotu. Jsou chvíle, kdy jsem rád sám. Někdy si prostě potřebuju od všeho odpočinout.

Máte vystudovanou konzervatoř, obory dirigent a skladatel. Promítlo se studium i ve vaší tvorbě pro Bert & Friends?

Určitě. Ať už opačným principem, tím myslím určitou revoltu, anebo díky

know-how, které člověk získá. Škola je dobrá k tomu, že se člověk něco učí, ale zároveň to porušuje. Jak se říká: „Je dobré znát pravidla, aby je člověk mohl porušovat.“ Vybavuju si, jak jsem se probíjel hudební historií a zkoušel si představovat sám sebe v té hudbě, jak s ní souzním a pak se naopak snažím najít vlastní hudební řeč. Umět objevit vnitřní hudební touhu, nalézt, jak by to mělo ideálně vypadat, a pak to umět znázornit. Něco jako najít si surfařskou vlnu a pak na ní brázdit.

Co je ta nejzásadnější věc, kterou vám studium dalo? Co vás napadne jako první?

Na prvním místě určitě přátelé. Ta komunita pro mě byla důležitá, díky ní mohl člověk hudebně růst. A pak moment, kdy mi v mých 13 letech lektor ukázal jeden jazzový akord, což na mě zapůsobilo jako obrovské kouzlo. Jako kdyby se člověk najednou naučil wingardium leviosa. Tak já jsem měl tenhle akord, tohle kouzlo. A pak mě zajímala další kouzla a možnost, že mi škola ukáže bichli všech kouzel, byla cíl, proč jsem se na ni hlásil. Často při hraní vzpomínám na Karla Růžičku, to byl pro mě opravdový čarotvůrce. A teď je vše o tom, umět to využít na správném místě. Anebo naopak to nepoužívat vůbec. (Pozn. red.: Wingardium leviosa aneb „švihnout a mávnout“! Toto kouzlo umožňuje kouzelníkovi zvednout předmět a udržet jej ve vzduchu neboli nechat ho levitovat. Velmi se hodilo například Ronovi, když díky němu v Kameni mudrců odzbrojil horského trolla.)

Umíte dirigovat?

Myslím, že ano. Jen nemám takovou praxi, protože jsem se tomu po škole nevěnoval. Tu a tam si ale něco zadiriguju a mám pocit, že to tam je. Věnoval jsem se tomu tehdy dost, měl jsem skvělého učitele Hynka Farkače, který mě dost driloval. Bylo to náročné a úžasné. Ukázalo mi to spoustu krásy v klasické hudbě, ke které bych se jinak nedostal. Těším se z toho, že jsem ten obor vystudoval, a když budu mít možnost to využít, bude mi ctí. Mám sen, že až třeba jednou bude stát nová budova

filharmonie, naskytne se mi možnost tam dirigovat. Nevylučuju, že až třeba budu starší, otočím kormidlem někam úplně jinam.

Když se bavíme o klasice, jaké pro vás bylo hrát na Prague Sounds? Přece jenom jde o mnohem vznešenější událost, než na jaké jste s kapelou zvyklí.

Byla to pocta, jeden ze splněných snů a taky velká zodpovědnost. Byl jsem nervózní rok dopředu. Ne, my jsme vlastně věděli, že tam budeme hrát, dokonce rok a půl dopředu. Takže nervózní jsem byl rok a půl předem. Pokaždé když jsem usedl za klavír, jsem si uvědomil, že mě čeká tohle vystoupení, jedna životní hodina. Hodina a půl. Co mě potěšilo, byl tamější klavír. Měl jsem pocit, že jsem nehrál na nic lepšího. Jako kdyby mi ten klavír říkal: „Tady jsi doma.“ Vřelý domácí zvuk a zároveň mi našeptával: „Pojď ještě víc, neboj se, můžeš.“ Už jen ten samotný nástroj byl zážitek. Rudolfinum je nasáté hudbou všech těch slavných velikánů, byl to ohromný zážitek.

Zabrusme k vašim videoklipům. Zajímalo by mě, které „Plody moří“ máte nejradši.

Mám rád krevety nebo třeba španělskou paellu, kde je spousta plodů moří.

Foto: Šima Müllerová

Koncert Bert & Friends s orchestrem v Rudolfinu na Prague Sounds, foto: Petra Hajská

A jak vzpomínáte na natáčení klipu, na který narážím?

Moc rád. Byl to odvážný počin. Domluvil jsem se s kámošem Pavlem, koupil dvě letenky a následně jsme měli 24 hodin na to, to celé natočit. Zpětně nechápu, jak jsme to zvládli, a jen se usmívám při vzpomínce, jak jsem se v kostýmu námořníka bavil s tamními rybáři nebo když jsem měl na kamenném ostrůvku obléknutou ploutev mořské panny.

Bert & Friends jsou známí poměrně bizarními a veselými klipy. Stává se vám, že se při natáčení odbouráte?

Jo, to se mi děje pořád. V tu chvíli si vždycky říkám, že tím pádem je to ta správná cesta.

Rád se bavíte, současně jste prohlásil, že vás vlastní koncerty dokážou rozplakat. Proč se to děje?

Někdy mě to dojme. Třeba když se mi děje něco v osobním životě a celkově si uvědomím, jaké mám štěstí, že můžu vystupovat. Zvláštní je druh euforie, když zazní tóny ve správnou chvíli na správném místě.

Mám touhu hledat harmonie a postupy spíše sofistikované. Zároveň mám rád hudbu, která je průzračná.

Existuje nějaké místo, kde byste si v budoucnu rád zahrál?

Třeba u moře, s výhledem na nekonečnou mořskou dálavu, tam jsem ještě nehrál.

A co taková O2 arena?

Ta mě nějak nepřitahuje. Zároveň nevěřím, že bychom ji dokázali naplnit. Teď si tedy něco v menším měřítku zkusíme na podzim, 23. listopadu, ve Foru Karlín. Připravujeme to už víc než rok a je to pro nás velká výzva, zatím největší náš koncert, „velký jako slon“. Bude to oslava toho našeho alba a myslím, že dost speciální, v leccems i vizuálně jedinečná událost. Tak touto formou bych rád všechny pozval. ☒

Jaroslav Hutka

Z klubů na Letnou a zase zpět

Jaroslav Hutka dnes už nevyprodává haly, hrává jen na vybraných festivalech a jeho domovem jsou hlavně malé kluby, kavárny a čajovny. Vrátil se vlastně na místa, na kterých folková muzika na začátku šedesátých let ve Spojených státech začínala. A kde je jí, jaksi z podstaty, odjakživa nejlépe.

TEXT: ONDŘEJ BEZR

Také písničkářské začátky devatenáctiletého olomouckého rodáka a absolventa pražské Střední uměleckoprůmyslové školy byly spojeny s pomalu se rozrůstajícím pražským klubovým životem druhé poloviny šedesátých let. První dva roky Hutkovy písničkářské kariéry hrávali ve dvojici s Vladimírem Veitem. Ten je spoluautorem řady Hutkových písní z té doby, ale zprvu spolu interpretovali také songy převzaté od svých angloamerických vzorů kalibru Boba Dylana a Donovana, často s českými texty tehdejšího kamaráda Zdeňka Rytíře.

Po rozchodu s Veitem se Jaroslav Hutka spojil s Petrem Kalandrou a jejich dvojice se zaskvěla především při hraní pod širým nebem, na nádvoří pražského Platýzu v srpnu 1968, kam na vystoupení dvou „hipíků“ chodily skutečně davy lidí – jak je ostatně k vidění i na YouTube. K dalším oblíbeným, víceméně improvizovaným štacím té doby patřila i různá místa historické Prahy, zejména Staroměstské náměstí a Karlův most. Tam se tehdejší první vlna českých písničkářů

do značné míry zformovala a vzedmula. Kromě Hutky a Kalandry k ní patřili například Vlastimil Třešňák, Jaroslav Neduha, Paleček & Janík a pochopitelně i Karel Kryl a Vladimír Merta, kteří ovšem v té době stáli poněkud bokem a vyhrávání na Karlově mostě se neúčastnili.

Vůně Šafránu

Přelom šedesátých a sedmdesátých let se vyznačoval z jedné strany prvním utahováním normalizačních šroubů, na druhé straně – nepočítáme-li Krylovu emigraci – si folková scéna žila ještě relativně svobodným životem. Jaroslav Hutka se udělal pro sebe jako sólista a začal oslovovat nejen publikum uvyklé poslouchat samotné muže s akustickou kytarou, ale i rockové fanoušky. Skupina Blue Effect, kterou založili Radim Hladík s Vladimírem Mišíkem, po srpnu v roce 1968 brala Jaroslava Hutku jako svého „předjezdce“, a debutové album Meditace z roku 1970 Hutka dokonce původně otextoval, jeho slova

však nakonec neprošla, a musel zaskočit Zdeněk Rytíř.

Potřeba se sdružovat ale v českém folku přetrvávala a vyústila v roce 1972 do založení volného sdružení Šafrán, jehož členové společně koncertovali v Praze i mimo ni a vůbec pořádali nejrůznější vylomeniny. Jádrem Šafránu byli kromě zakladatele a přirozeného lídra Jaroslava Hutky Vladimír Merta, Vlastimil Třešňák, Petr Lutka, Dagmar Andrtová-Voňková, Vladimír Veit, Jan Burian, Jiří Dědeček a jediná slovenská členka Zuzana Homolová.

Šafrán také měl k vydání přípravu svoji profilovou dlouhohrající desku, psal se ovšem rok 1977, začalo jít opravdu do tuhého, každý z podílejících se písničkářů už měl spoustu škraloupů u totalitní moci, a tak byl už vylisovaný náklad kompletně skartován. Vpravdě legendární album vyšlo až po sametové revoluci, v roce 1990, mezi prvními „zakázanými“ tituly. V době příprav alba Šafrán byl ale Hutka v podstatě starý vydavatelský harcovník a jako jediný český písničkář měl za sebou dokonce

Foto: David Sedlecký

dvě elpíčka: Stůj, břízo zelená (1974) a Vandrovali hudci (1976). Jak jejich názvy napovídají, s výše zmíněnou inspirací americkým folkem příliš nekomunikují. Jaroslav Hutka totiž narazil na mnohem originálnější zlatou žílu.

Kauza lidovky

Jako vůbec první u nás Jaroslav Hutka pochopil, že tím, čím jsou pro americké písničkáře stará blues z delty Mississippi a lidovky z Apalačských hor, jsou pro českého tvůrce naše lidové písničky. Ty sice byly v padesátých letech naprosto devalvovány obehříváním pokleslými svazáckými orchestry a hraním v rádiu od rána do večera, Hutka ale objevil krásu úplně jiné sféry folklorního odkazu, totiž moravských balad ve

sbírce Františka Sušila. Začal je hrát už na konci šedesátých let – a byl to úspěch, čemuž šel Hutka svým vkladem upravovatele značně naproti. Jeho úpravy, samozřejmě pro akustickou kytaru (respektive dvě, tou druhou už byla podle možnosti virtuózní sólová kytara kamaráda z Blue Effectu Radima Hladíka), byly k posluhačům velmi vstřícné, předem počítaly s pasážemi pro sborový zpěv (nejčastěji v modelu „zvolání a odpověď“, který je obvyklý v lidových hudbách napříč kontinenty, včetně např. blues) a hlavně promlouvaly současným jazykem. Veškeré nářeční tvary totiž Hutka odstranil ve jménu sdělnosti k svému mladému folkovému publiku, což zabralo.

Část hudební kritiky a nejrůznějších muzikologů ale nemohla zejména po vydání obou alb přijít Hutkovi na jméno. Jeho verze považovali bezmála za znešvácení folkloru, aniž by si uvědomovali, že principem lidové hudby vždy byly úpravy, přejímání a přivlastňování, jehož součástí bylo vždy hovořit tím jazykem, kterým mluví momentální interpret ke svému momentálním posluchačům. Co si, čemu bychom dnes řekli mediální přestřelka, se odehrávalo na stránkách několika čísel časopisu Melodie a vlastně se jednalo o jedinou opravdu zásadní odbornou „kauzu“, jakou historicky česká hudební publicistika zná.

Přítvrzení

Polovina sedmdesátých let byla na jednu stranu skutečně zlatou érou

Foto: archiv nakladatelství Galén

průhledně jinotajná Havlíčku, Havle.

Reakce komunistů na chartistické hnutí byla tvrdá a její hlavní součástí byla takzvaná akce Asanace v roce 1978. Ta měla za cíl vypudit všemi prostředky ty nejnebezpečnější „nepřátele socialistického zřízení“ do zahraničí. Státní bezpečnost k tomu využívala nejrůznější druhy a stupně hrubého vydírání.

Jaroslav Hutka byl jedním z těch, kteří odešli do exilu. Konkrétně do Holandska, kde v následujících letech tu a tam vydával nahrávky. (Právě zde krátce po příjezdu vznikla slavná satira Na Pražském hradě s refrémem, v němž Hutka zveršoval jména momentálně zavřených signatářů Charty: „Sedí ve vězení Dienstbier a Šabata, / Lederer, Havel a Bednářova Ota, / inženýr Petr Uhl, manželé Němcovi, / Běliková, Malý, Benda

Šafránovské folkové scény, na straně druhé režim neustále utahoval šrouby a doba spěla k Chartě 77. Tu Hutka samozřejmě nemohl nepodepsat, což znamenalo, že se hledáček Státní bezpečnosti, v němž byl už dávno předtím, ještě víc zaměřil na jeho aktivity i soukromí. Kromě zničení zmíněného alba Šafránu byl Hutka také nařčen z nedovoleného podnikání (což byla typická klička komunistů, když potřebovali dostat někoho, na koho jinak nemohli – podobným způsobem byla o pár let později zlikvidována Jazzová sekce).

Ačkoli bylo Hutkovi znemožněno veřejné působení, neznamenalo to, že jeho fanoušci přišli o možnost jej slyšet – jen museli risknout účast na akcích v podstatě undergroundových. Hutkova tvorba se také posunula k písničkám, které si už nebraly servítky, jako byla

Letenská pláž 1989, foto: archiv J. Hutky

a dál, kdo ví.“) Tu a tam koncertoval, ale vzhledem ke své jasné dosavadní orientaci na české publikum neměl příliš šancí svoji kariéru v zahraničí rozvinout.

Stále ve střehu

Do Čech se Jaroslav Hutka vrátil mezi vůbec prvními, už 29. listopadu 1989. Rovnou z letiště, na němž musel dlouho čekat, aby byl coby ještě velmi nedávno nepohodlný vpuštěn do vlasti, jel na tribunu velké demonstrace na Letné, kde zazpíval svoji starou písničku pojmenovanou Náměšť. Ta měla být původně hymnou neuskutečněného folkového festivalu v Náměšti na Hané, který v roce 1973 rozehnala Státní bezpečnost, a místo toho se po řadě let stala neoficiální hymnou sametové revoluce.

První měsíce po návratu byl Jaroslav Hutka jednou z ikon, které neměly problém vyprodat jakýkoli sál, postupem času se ale vkus většinového publika začal přesouvat ke komerčnějším žánrům. Přesněji řečeno – vracet se k nim, neboť folkové písničkářství je vždy a všude spíš specializovaný intelektuální a do jisté míry elitní klub, masovou záležitostí se stává jen ve společensky a politicky vypjatých chvílích.

Jaroslav Hutka se ale dokázal dokonale přizpůsobit. Začal opět koncertovat v klubech a stal se vlastně průkopníkem nezávislého vydávání nahrávek. Založil si vlastní edici Samopal, ve které si na vypálených CD s ručně vyráběnými obaly (připomeňme, že má výtvarné školení a po celý život se okrajově věnoval grafické tvorbě) ve vlastní režii vydal naprostou většinu svojí archivní tvorby. Čas od času mu nahrávky vydávala i „kamenná“ vydavatelství – jakmile se folkové hudbě začalo věnovat pražské nakladatelství Galén, získal Jaroslav Hutka domovský přístav pro všechny svoje projekty, vedle hudebních alb se starou i novou tvorbou také literární, včetně pětidílných sebraných spisů.

I po návratu z emigrace se Jaroslav Hutka vždy profiloval nejen umělecky, ale i občansky, angažoval se v několika politických stranách a hnutích, dokonce kandidoval ve volbách. Byl tváří televizních pořadů poukazujících na zločiny

Foto: archiv nakladatelství Galén

komunismu. A v neposlední řadě dokázal být i velmi osobní. V písni Udavač z Těšína (2007) kritizoval minulost písničkáře Jaromíra Nohavici, který nebyl schopen či ochoten nijak výmluvně reflektovat svoji spolupráci se Státní bezpečností.

Podobný případ nastal o deset let později, kdy prezident Zeman (ostatně také adresát Hutkových otevřeně posměšných písní) hodlal prosadit do etické komise, udělující osvědčení účastníkům protikomunistického odboje, svého blízkého přítele a podporovatele Karla Srpa. Nebojí muže velmi sporné minulosti, který sice vedl Jazzovou sekci a po procesu s ní šel nevyvratitelně do vězení, ale zároveň byl neméně prokazatelně v letech 1979–1982 agentem Státní bezpečnosti. Na to Jaroslav Hutka poukázal a důsledkem byly vleklé soudy, ve kterých samozřejmě Karel Srp neměl šanci.

Jaroslavu Hutkovi je 77 let, ale jistě zdaleka není v cílové rovině své kariéry. Jeho věrní posluchači jej stále vítají po celé republice, je v pozici žijícího klasika, navíc stále tvořícího. Jeho nové písně jsou psány podle klasických hutkovských mustřů, ale zabývají se horkými aktualitami, komentují je a jasně naznačují autorův pohled na ně – ostatně jedno z posledních Hutkových alb se jmenuje Putinova kulka. ☒

Principem lidové hudby vždy byly úpravy, přejímání a přivlastňování, jehož součástí bylo vždy hovořit tím jazykem, kterým mluví momentální interpret ke svým momentálním posluchačům.

Michal Němec z Jablkoně

Hudebníkem i trenérem, až nadoraz

V roce 1977 založil kapelu Jablkoň, v níž se po boku původních členů Ivana Podobského a Ingo Bellmanna zhostil zpěvu, kytary i hry na bicí. Po třech letech zkoušení pak dle jeho vlastních slov „vylezli z prádelny a jiných panelákových zkušeben, neboť ve svém nadšeném hudebním harašení odhalili stopy výjimečnosti a geniality“. Němcova kariéra se však kromě konzervatoře, zkušeben a pódíí rozvíjela i ve světě profesionálního sportu.

TEXT: JAN HORÁK

Jak to přišlo, že se ligový volejbalista, a později dokonce respektovaný trenér začal věnovat hudbě a postavil si kapelu?

Sport mě vždycky hodně bavil, od malička jsem byl obřík, ale docela obratný, máma mě občas oslovovala „golemku“. Amatérsky jsem dělal všechno možné, závodně ragby a zápas řeckořímský. V ragby jsem hrál pilíře, to je v podstatě takový ten, co tlačí a bourá, v zápasu jsme se pro změnu prali a pořád sebou mlátili o zem, což mě také bavilo. Ale číslem jedna se nakonec stal volejbal,

vyrostl jsem do výšky, špeky opadaly, a tak to u mě vyhrál „volíš“.

A jak to tedy bylo s tou hudbou?

S hudbou to bylo podobné, jenom jsem neměl žádné trenéry ani učitele. Bylo mi asi třináct a snažil jsem se kolem sebe pochytit, co se dalo, to byla moje škola. Zpíval jsem všechny písničky, které tehdy lítaly ve vzduchu, a k tomu jsem dost brutálně drhnul na kytaru. Hudba nakonec zvítězila, což bylo jaksi potvrzeno i pozdějším studiem skladby a dirigování na lidové konzervatoři, dnešní

Foto: Richard Hodonický

Jablkoň kolem roku 1988, foto: Stanislav Bartoš

Michal Němec v roce 1968, foto: archiv M. Němce

Ježkárně. K volejbalu jsem se pak v devadesátých letech ještě vrátil jako trenér. Takže hudebník a trenér dohromady, bylo to nadoraz, ale nějaký čas to jakž takž fungovalo. S holkama (juniorky) jsme byli mistři republiky, a dokonce jsem i v téhle době byl schopen dělat hudbu.

Sestava kapely se během těch dlouhých let měnila a vznikaly různé její odnože. Nezasvěcený se v tom možná ani neorientuje. Můžeš to přiblížit?

Hodně jednotlivých hudebníků hraje v různých kapelách, my jsme byli jedna kapela, která hrála různou hudbu. Začalo to folkovými písničkami, ale pak nějak samospádem jsme přešli do té experimentální, víceméně instrumentální podoby, kde nebyly moc texty a hlasy fungovaly spíš jako další nástroje. To byla ta Jablkoň, s kterou jsme po revoluci projezdili půl světa.

To bylo ještě v původním obsazení? Tehdy už k původnímu obsazení s Ingo Bellmannem a Ivanem Podobským přibyl i kytarista Martin Carvan, takže tři kytary a perkusista s obrovskou

hromadou bicích a perkusí. V té době také vznikl, řekněme, trochu vážnější projekt Jablkoň & Svěcený a posléze i Symphonic Jablkoň, který měl premiéru v Německu a průběžně se v něm vystřídalo pět symfonických orchestrů. Po roce 2000 se nám nekonečné cestování začalo zajídat, přidala se i ponorka, tak jsme pro změnu Jablkoně předepsali téměř normální písničky a začali daleko víc hrát u nás v Česku. Zároveň vznikaly různé další projekty, např. Big Jablkoň Band s orchestrem Milana Svobody nebo třeba ten úplně nejmenší, duo Půljablkoň.

Kdo komponoval skladby pro Symphonic Jablkoň?

Některé skladby nám upravovali různí muzikanti, ale většinu partitur jsem nakonec musel napsat já a byla to docela makačka, všechno hezky ručně. Dneska to člověk naklepe do počítače, ten to krásně zedituje, případně i zahraje a nakonec to všechno úhledně vytiskne včetně jednotlivých partů.

Tvým nejdůležitějším partákem byl dlouho Ingo Bellmann. V čem spočíval jeho přínos

pro vaši tvorbu? A jak vaše spolupráce skončila?

Byli jsme nejlepší kamarádi, ale každý trochu z jiného světa. Když jsme pracovali na nějaké skladbě, často mezi námi vznikalo takové tvůrčí napětí, což je eufemismus, protože to spíš vypadalo jako boj na život a na smrt. V naší hudbě se to asi hodně projevovalo a tím vnitřním pnutím jsme byli možná i výjimeční. Perkusista Ivan Podobský, který na tom také měl svůj podíl, je našťastí mírnější povahy, jinak by to naše komponování bylo něco jako válka. Ale jinak jsme si rozuměli výborně, on byl mimořádně kreativní muzikant. Byl také hodně schopný inženýr ekonomie. Po revoluci se musel rozhodnout, jak dál, a rozhodl se pro byznys. Já jsem to tehdy pojmenoval taktó: On má peníze a nemá hudbu, já mám hudbu a nemám peníze. Naše přátelství to ale rozhodně nenarušilo, kamarádi jsme byli až do jeho smrti.

Co repertoár první sestavy Jablkoně? Byly tam zpočátku i nějaké převzaté věci, nebo jste se hned věnovali vlastní autorské tvorbě?

V naší instrumentální době jsme občas

zkoušeli něco z vážnohudebních oblastí, ale pokaždé jsme si řekli, že je to vlastně drzost, někomu prznit hudbu, a že si raději v tom duchu vymyslíme něco svého. Takhle jsme začali pracovat třeba na skladbě Smuteční tanec, ale už si nevzpomínám, co bylo tou konkrétní inspirací, protože pokaždé vzniklo něco úplně jiného. Ty písničky, kterými jsme začínali, byly všechny také naše vlastní.

Co deska, to někdy trochu a někdy hodně jiný styl. Jak to bylo a je na koncertech?

Kdy a za jakých okolností jsi opustil svou původní profesi?

To proběhlo vcelku jednoduše, za socialismu jsem měl úředně stanovený honorář za koncert, myslím, že to bylo 80 až 120 korun, a k tomu občas nějaký ten zákaz. Z toho se žít nedalo, měl jsem rodinu. Tak jsem dělal všechno možné, byl jsem traktorista, kombajnér, pošťák, řidič, montér atd. Asi tři poslední roky jsem byl topič. Hned po sametové revoluci jsem šel na volnou nohu a začal dělat hudbu profesionálně.

a nyní i kapely Krajina Ró. Kterého projektu si po autorské stránce ceníš nejvíce?

Jablkoň je moje takřka celoživotní láska a rozhodně ji nehodlám opustit. Nicméně na stará kolena se mi ještě zachtělo trochu mladé krve a tvrdší muziky, a protože za rohem bydlí skvělý kytarista Tomáš Frolík, založili jsme novou kapelu. Tom je o něco (necelých pětáctičet let) mladší a dobře si rozumíme, podobně jako kdysi s Bellmannem spolu i tvoříme, ale našťástí se nehádáme, to by mě už asi zničilo. Kdybych to nekazil, tak je Krajina Ró poměrně mladá kapela, a opravdu hodně mě baví. Takže další láska! Co se jablkoňských projektů i Krajiny Ró týká, nemám žádný pořadí, jako autor jsem se na všem krásně vyřádil, dá se říct, že jsem na to i náležitě pyšný.

Komponuješ muziku a píšeš i texty. Ve které roli se cítíš lépe?

Coby autorovi se mi snadněji dělá hudba. Texty ze mě lezou strašně pomalu, mám pocit, že je spíš vysedím, než vymyslím. Používám takovou mentální pomůcku, říkám si, že ten správný text už vlastně někde, třeba v éteru nebo bůhvídkde, je, akorát ho musím najít. Hudba je ke mně tak nějak povolnější, často prostě přijde a sama se nabídne.

Jsi rád, když si celou píseň napíšeš sám, nebo jsi raději, když se můžeš inspirovat muzikou či textem někoho jiného?

Někdy přijde písnička jakoby odnikud, ale protože celý život hudbu poslouchám, tak ta inspirace něčím nebo někým tam je vždycky. Bůhví, co by se v dnešní době hrálo a zpívalo, kdyby se tvořilo úplně od začátku, myslím bez toho všeho, co bylo stovky a tisíce let předtím. Docela mě ta představa pobavila. Ale abych odpověděl na otázku. Stává se, že se mě nějaká hudba či text tak intenzivně dotknou, že se ve mně vzedme jakási nutková tvůrčí energie, která prostě musí ven. To se komponuje nebo píše nejlíp. Tak na mě často působí třeba i Frolíkova hudba nebo texty mé bývalé ženy Zuzany Wirthové.

Foto: Ota Nepilý

Některým našim příznivcům se líbí všechno, ale mnohým jsme v tom nadělali zmatek. Dokonce jsme občas dostávali vzkazy ve smyslu: „Jestli budete hrát takhle a takhle, tak na vás přestanu chodit.“ Hodně nepochopení bylo třeba po albu Půlpes, o nějaké posluchače jsme tehdy určitě přišli. Písničky jsou to tvrdší, ale já osobně si té desky dost cením.

Po amatérských začátcích a poloprofesionálním období se už dlouho věnuješ muzice naplno.

Vzpomeň si ještě na svou první skladbu?

Jako úplně malý kluk jsem na nějakou známou melodii napsal text, ale pamatuju si jen první dva verše: „Plíží se zloděj pralesem, nůž se mu houpe za pasem.“ Byl to rokenrol. Za první použitelnou písničku považuju To máme dneska pěkný den. Po mnoha a mnoha letech jsme ji s Jablkoní poněkud poupravili a nahráli.

Máš výrazný autorský podíl na repertoáru „všech Jablkoní“

Musel jste se v minulosti kvůli žánrové rozpínavosti své kapely hudebně dovzdělat?

Ve třiatřiceti jsem začal studovat. Můj hudební guru publicista Jiří Černý mi jednou při běhání ve Stromovce doporučil, abych se přihlásil na tzv. lidovou konzervatoř (dnešní Ježkova konzervatoř), s tím, že tam učí ti nejlepší učitelé. Většinou totiž měli od režimu zaracha a na téhle škole byli tak trochu uklizení. Přihlásil jsem se na skladbu a dirigování, u přijímaček jsem to dotáhl na prvního náhradníka, ale posléze někdo odpadl, a já byl přijat. Měl jsem prostě kliku, navíc mým třídním byl Věroslav Neumann a na individuální hodiny skladby jsem měl Harryho Macourka, oba skvělí lidé. Strašně mě to bavilo, protože jsem objevoval úplně jiné světy, a dokonce se ze mě stal jedničkář. Ta škola mi v mnohém hodně prospěla, nicméně i nadále se při komponování nechávám vést především instinktem. Prostě si dál chodím po svých cestách, ale už o nich něco vím.

Důležitou součástí jedinečného stylu skupiny je odjakživa specifický humor. Vedle textových lahůdek jsou to taky chytré a vtipné hudební fórký. Je ta odlehčená humorná poloha záměrným protipólem mnohdy posluchačsky náročnější muziky?

Určitě to tak funguje, ale já to vnímám spíš jako přirozenost než prvoplánový záměr. Když jsme zakládali Jablkoň, bylo samozřejmé, že nějaký ten humor v naší hudbě vždycky bude, a to kapele i mně osobně jednou provždy zůstalo. Ona to může, ale nemusí být sranda k popukání, mnohdy stačí i drobný, nenápadný vtípek, aby se hudba nebo cokoli jiného trochu rozsvítily. Myslím, že i v těch hodně vážných věcech je aspoň nepatrný prostor k malému pousmání. Pokud ten úsměv úplně chybí, tak to už musí být velká tragédie. Samozřejmě musím ještě dodat, že humor je třeba dávkovat s citem, což bývá docela zrádné. Nicméně když je ho akorát, tak ho miluju.

Lidi tě mají přirozeně spojeného s Jablkoní a příbuznými projekty. Skládal a textoval jsi i pro jiné

Krajina Ró 2023, zleva: Michael Nosek, Tomáš Frolík, Anna Břenková, Johnny Judl Jr., Michal Němec, foto: Richard Hodonický

interprety? A víš o nějakých svých/vašich skladbách, které převzal někdo jiný?

Pokud mě paměť neklame, tak ne. Ale i v těch nejexperimentálnějších časech jsem občas napsal nějakou téměř normální písničku s textem. Dá se říct, že to bylo něco jako vedlejší produkt. Zkoušel jsem to tak různě nabízet různým interpretům, ale nikdo to nechtěl. Dopadlo to tak, že jsme si nakonec udělali písničkou Malou lesní Jablkoň a hráli i zpívali ty písničky sami.

A poslední otázka: Nemáš ty letos nějaké jubileum?

Samozřejmě mám, ale ta cifra mi připadá tak velká, že se mi ani nechce vypouštět z úst. Nicméně CD, které v té souvislosti vyjde, se jmenuje 5 × 15. Je na něm devět nových věcí a jeden cover z doby, kdy mi bylo teprve 4 × 15. Je to trochu unikát, protože vyjde pod mým jménem a zpívají a hrají na něm se mnou muzikanti z obou milovaných kapel, tedy Jablkoně i Krajiny Ró. Třešničkou na dortu je ovšem vzácný a milý host Iva Bittová. Ve stejném složení pak mých 5 × 15 oslavíme i koncertem 6. září v Městské knihovně v Praze. ☒

Publicista Jan Horák, autor článku, se jeho vydání bohužel nedožil. Za celou redakci vyjadřujeme jeho rodině a blízkým upřímnou soustrast a připojujeme osobní vzpomínku Michala Prokopa:

My, kteří ještě pamatujeme kulturní poměry za totáče, si jistě vzpomeneme na „ostrůvky pozitivní deviace“, i když tehdy jsme tomu tak neřikali. Byli to lidé, kteří dokázali v tom ideologicky i ekonomicky sešněrovaném systému vzdorovat zajímavé a hodnotné programy v kulturních zařízeních různého typu a v různých místech, ale dokázali taky oslovit, najít a vychovat publikum, které to umělo ocenit. Ať už to byli publicisté, dramaturgové, nebo i šéfové, vždycky to byli „srdcaři“. A často se plody jejich úsilí projevují dodnes. Já jsem na Honzu Horáka, který mezi takové lidi patřil, narazil už v osmdesátých letech, kdy spolu se svou ženou Renatou, pořadatelkou v Opavě, nebo třeba s Karlem Prokešem, zakladatelem jednoho z nejstarších a dosud fungujících multižánrových festivalů Valašský špalíček, vytvářeli na Moravě něco, čemu se říká tradice. Honza festival Špalíček mnoho let moderoval, psal, i pro náš časopis, až do posledních chvil. Jeho ostrůvek pozitivní deviace nám bude chybět.

Jaroslav Beck

„AI přinese renesanci v hudbě“

Skladatel Jaroslav Beck se vyprofiloval na trailerech, nejvíc se však proslavil hrou pro virtuální realitu Beat Saber. Na ní taky vydělal dost peněz, takže se mohl pustit do dalších projektů. A fandí i umělé inteligenci.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK

Pojďme začít v hluboké historii. Na jaké muzice jste vyrůstal? Jaký je váš hudební background?

Ty jo, úplně cítím, jak mi mozek začíná zasahovat do míst, kam už dlouho nezasáhl. To je super. Doma se poslouchal Čechomor a mně se líbilo, že tam je tolik muzikantů na pódiu. A potom najednou přišli Iron Maiden. Strašně mě bavila ta energie, kterou to má. Styly jsem neřešil. Cítil jsem, že to má prostě koule. Pak si pamatuju Apocalyptiku. A vlastně teď, když si to zpětně spojuju, tak všechno to tak nějak vedlo k tomu, co jsem dělal potom, tedy elektronickou hudbu nebo ten trailerový zvuk. Bylo to hodně našlapaný. A u Apocalyptiky, to mi bylo třeba třináct, mě úplně fascinovalo, jak pracovali se zvukem. Protože cello každý zná, ale tím, jak oni to prohnali kytařovými krabičkami, tak to bylo úžasné.

My teď sedíme v kanceláři vaší firmy Cans, která vyrábí ochucené nápoje. Vypadá to na slibně se rozjíždějící byznys, který ale s hudbou, kromě toho, že jste do něj investoval peníze z prodeje Beat Saber, nemá nic společného. Je tedy s muzikou konec?

To je dobrá otázka. Já nevím. Pro mě

muzika bude vždycky fundamentální věc. Poslouchám ji každý den a vůbec si bez ní nedokážu představit život. Pořád mám taky pocit, že jsem ještě nesložil tu nejlepší skladbu. Což si myslím, že je zdravé, že mi to k tomu nezavírá dveře. Na druhou stranu mám pocit, že teď je období života, kdy mám dělat byznys. Ne kvůli penězům, ale kvůli pozitivnímu dopadu, který to může mít. I v hudbě pro mě bylo důležitý v lidech vzbudit nějaký feel, aby je to nakoplo. A mám pocit, že to samé teď můžu docílit tvorbou něčeho jiného. A třeba i ve větším měřítku. Pořád skládám, ale spíš do šuplíku. A jestli udělám další soundtrack k filmu nebo hře, tak jenom s tím, že to bude úplně jiné než všechno, co tady zatím bylo.

To je velká výzva. Samozřejmě že představitivost se meze nekladou, ale nebylo v muzice už fakt všechno?

Já mám právě pocit, že ne. A to je ta věc, která vás vede k tomu, že to nejlepší jste ze sebe ještě nevydal. Že prostě je co objevovat. Pokud máte pocit, že všechno už je hotový, tak v tom je těžké růst.

Vy jste svou první kariéru vybudoval na filmových,

respektive herních trailerech. Jak se tvoří hudba k traileru? Dostanete k dispozici to dvou- nebo třiminutové video a z toho vycházíte?

Většina skladatelů dělá hudbu do formy. Udělají album, to dají nějakému publisherovi, pak nějaký trailer house hledá song o něčem, a jenom to spojí. Tohle je, myslím, tak devadesát procent případů. Co jsem dělal já a co mi přijde mnohem lepší, je, že se naváže přímá spolupráce s konkrétním studiem. A pak přijde vždycky stejný problém – kdo začne první? Když jsem třeba dělal s Blizzardem na World of Warcraft, tak jsem se spojil s editorem, který ten trailer měl dělat. A bylo to: Pošleš mi nějakou hudbu a já na ni začnu dělat video edit, nebo ty máš už video a já na něj začnu dělat hudbu? Protože skladatel vždycky chce mít něco, co vidí před sebou, a podle toho dělat ten edit, aniž by měl nějaký hudební podklad. Takže je to vždycky takováhle bitva, kdo začne první. Tohle mě bavilo, obzvláště proto, že naopak to funguje tak, že oni si tam hodí nějakou dočasnou muziku, většinou třeba od Hanse Zimmera, a najednou vy jako skladatel máte nůž na krku, protože všechno, co

Foto: archiv Jaroslava Becka

je horší než Zimmer, tak prostě nefunguje. Takže třeba u jednoho projektu tam měli hudbu z Gladiátora, a já jsem jim z toho udělal elektronický dubstep. Ve studiu kouleli očima, ale video editorovi oči naopak svítily, protože najednou mohl docílit mnohem lepšího výsledku. Vždycky je dobrý ty lidi překvapit.

Když jsme u překvapení, asi všichni známe ten pocit, že trailer a celý film si nejsou až tak podobné. Byl jste někdy překvapený, že to dílo nakonec vyzní jinak než v té ukázce, na které jste pracoval?

Největší problém s tvorbou pro trailery je, že potom přijdou zvukové efekty. A občas se stane, že totálně přebijí hudbu. To je jeden z důvodů, které mě na tom štvaly úplně nejvíc. Ladíte každý detail, a najednou zjistíte, že hudba je tak rozsekaná efekty, že je tam jen deset procent z toho, co jste udělal.

Kdybych měl popsat hru Beat Saber, tak vedle takových těch epických akčních her s hrdiny je to vlastně poměrně jednoduchá záležitost. Ale hudba je v ní naprosto klíčová. To je to, co vás na té práci bavilo?

Když jsem viděl prototyp Beat Saber, tak jsem si říkal, že to je přesně to, co chci. Že když to udělám dobře, tak zaprvé budu kompletně zodpovídat za to, jak to bude znít. A zadruhé je to nová technologie a inovace. Že to můžeme udělat jinak, než jak se to doposud dělalo. Takže jsem trailery usekl, byť jsem byl zrovna v nejlepší. A ano, v Beat Saber sekáte do rytmu hudby, takže tam je ten zvukový doprovod zásadní. Elektronická hudba tomu dávala největší smysl. Estetika působí jednoduše, ale to je právě to nejtěžší. Jak udělat věc tak, aby ji lidi hráli tisíce hodin? Beat Saber se snažil klonovat ve spoustě zemí, ale nikdy to nefungovalo. Takže myslím, že tohle se nám fakt povedlo.

Potom jste ale nabídku skladeb rozšířili i o písně známých kapel a hudebníků. Proč?

To jsem od začátku chtěl. Byla by nuda, kdybych v té hře měl hudbu jenom já, protože i když jsem docela univerzální, tak kreativně nemůžu vybuchnout a každý týden složit něco z úplně jiného světa. Chtěl jsem, aby ta hra měla ty nejlepší skladatele na světě. Takže jsme oslovili Imagine Dragons, nebo ti k nám přišli tak nějak sami. A potom The Weeknd, Billie Eilish a další.

Co znamená, že Imagine Dragons přišli za vámi?

Já jsem se bavil s americkým Universalem a říkal jsem jim, že bychom možná začali spolupracovat s externími umělci. Neříkal jsem jim přímo o Imagine Dragons, ale měl jsem je na seznamu jako první, kteří by byli super. A ten člověk mi psal, že byl zrovna ve studiu s kluky z Imagine Dragons, že jim Beat

Saber ukázal, jim se to strašně líbí, tak jestli by je tam mohl dostat. Super! Získat licenci bylo docela vtipné, ale zvládli jsme to, a potom se to rozjelo.

Kromě zmíněných mají svou hudbu v Beat Saber i Green Day, Linkin Park, Lady Gaga, ale třeba i Queen nebo Rolling Stones. Vy jste se s někým z nich i potkal? Máte z toho nějaké fajn historky?

Potkal, ale akceptuju, že jsme se sešli soukromě a na konci neměli potřebu dělat si selfíčko, takže si to nechám pro sebe. Nejvíc mě bavila asi spolupráce s Billie Eilish. Dohodli jsme se, že do Beat Saber můžeme dát songy z jejího nadcházejícího alba. A protože vyvinout prostředí do hry a rozmístit kostky v prostoru chvíli trvá, tak jsme ty skladby potřebovali předem. Myslím, že jsme tady v Česku byli první, kdo je slyšel. Billie nám je pouštěla

přes stream, abych mohl vybrat, které do hry dáme. To chtělo hodně důvěry z její strany a bylo to super. Nejvíc ji asi bavilo, jak je to nové, že můžeme v rámci hry vytvořit prostor, který odpovídá jejím představám, a není to prostě jen další reklama na jogurt. Nebo jsme získali skladby od Daft Punk, což je jinak naprosto nelicencovatelná skupina.

Začínal jste jako DJ. Když teď máte za sebou hudbu k trailerům a hrám, nechybí vám vystupování?

Nechybí. Mě strašně fascinoval Deadmau5, což je spíš producent. On si na sebe na stagi vždycky dal tu myšičku, což je skvělý brand, ale dělal to spíš proto, že byl radší odpojený od publika. Pro mě bylo super vidět, že to lidi spojí. Myslím, že jsem udělal věci, které lidem pomáhají. Ale nepotřebuju kvůli tomu před nimi stát živě.

Spíš narážím na to, že teď je trendy hrát živě filmovou muziku. A jestli by nebylo zajímavé třeba stovce lidí nasadit ty VR helmy, hrát nebo pouštět Beat Saber a nechat je užít si to jako takový skupinový zážitek...

To by bylo hezký. Pár lidí už mě s něčím podobným kontaktovalo, ale pořád nevím, jestli by ta hudba provozovaná živě bylo to ono. Takováhle společenská událost by byla zajímavá, ale zatím jsem to detailně nepromyšlel.

Vy jste v nějakých rozhovorech i poměrně staršího data mluvil o umělé inteligenci a hudbě. Tam jde ten vývoj hrozně rychle. Tak jaká je v téhle oblasti současnost a budoucnost?

Já jsem už tehdy říkal, že AI bude pro lidi něco jako traktor. Udělá za vás tu těžkou práci. Když tvořím bicí, které vždycky

Foto: McLavin

Foto: archiv Jaroslava Becka

nazvučím stejně, tak proč bych tím měl trávit tři hodiny, když AI se to za posledních dvě stě projektů naučí. Postavím fyzické bicí, dám tam mikrofony, hudebník to nahraje, ten stroj už bude vědět, jak nastavit kompresory a ekvalizéry, a hotovo. To se dneska už děje. Nebo se to tím směrem aspoň vyvíjí. A myslím si, že není otázka, jestli se AI v hudbě bude používat, ale jak. A jak legální to bude. Protože dneska se ty modely trénují na hudbě, která k tomu není licencovaná. A to podle mě není správné.

No a může AI pomoci i nějak kreativně?

Představuju si, že hudebníci budou mít svého virtuálního asistenta, kterého natrénují na vlastní hudbě, a budou mít mnohem víc času na speciální věci. Kdybych mohl, tak AI řeknu – udělej to, co

dělám vždycky. A moje role bude posunout to někam dál.

Takový parták na songwriting?

Přesně tak. Myslím si, že to přinese úplnou renesanci v hudbě. Dám příklad. Kapela jako Olympic má na svém kontě hromadu songů, kde na první dobrou poznáte, že je to Olympic. Já na jejich místě bych natrénoval nejlepší dostupný AI model na vlastní hudbě, zadal, ať složí tisíc písní v jejich stylu, a na Petru Jandovi a spol. by bylo dotáhnout to tak, aby to znělo tisíckrát líp. A co je na tom nejhezčí, že se dá použít takovýhle nástroj a přitom se hudební svět nepřipraví o tu důležitou lidskou složku a její kreativitu. ☒

Nahrávání trailerového alba s Metropole orchestrem v Budapešti, foto: archiv Jaroslava Becka

Radek Banga

„Hudba je buď to dobrá, nebo špatná. Jinou neznám“

Dvačtyřicetiletý zpěvák a muzikant Radek Banga je známý především jako frontman kapely Gipsy.cz, se kterou vystoupil i na slavném britském festivalu Glastonbury. Na sólových albech Věci jinak a Nic není nemožné se od hip hopu, breakbeatu a funku s romským folklorem přiklonil k popu. Pražský rodák se jako dítě setkal s domácím násilím i předsudky, dnes se snaží přispět k lepšímu přístupu romských dětí ke vzdělání.

TEXT: ROMAN JIREŠ

Radek Banga je známý také svými společenskými postoji. Například v roce 2016 vyjádřil při vyhlašování cen Český slavík protest proti Tomáši Ortelovi a jeho skupině. Při předávání ceny kapele, která bývá spojována s krajní pravicí, opustil sál karlínského divadla. Poté se na sociálních sítích stal terčem nenávistných útoků. O rok později za svůj čin obdržel Cenu Františka Kriegla, kterou každoročně uděluje Nadace Charty 77 za odvážný občanský postoj. Banga je proto živým důkazem toho, že pop nemusí být jenom zábava bez kouska angažovanosti.

Na konci loňského roku jsi vydal své druhé sólové album Nic není nemožné. Jak jsou s ním v současné době spojené tvé koncertní aktivity?

Posledních několik let vystupuji se svou sólovou tvorbou, mám velkou kapelu

s vokalisty a samozřejmě hrajeme i mé starší hity. Musím ale říct, že jsem asi nikdy nebyl na pódiu tak šťastný a spokojený, jako jsem dnes, a je to, myslím, na koncertech dost znát. Podářilo se nám dát dohromady fakt skvělou partu muzikantů. Po covidu to byla taková dost radikální změna, protože jsem přeskočil z world music do popu. Trošku jsem se samozřejmě bál, jak to lidi přijmou, ale teď po těch letech vím, že to bylo to nejlepší rozhodnutí. Své staré fanoušky jsem neztratil, naopak jsem získal mnoho nových. A hlavně mě to neskutečně naplňuje.

Prý chystáš nový singl, co k tomu můžeš prozradit?

Song se jmenuje Prostě se milujem. Teď se chci nějakou dobu soustředit hlavně na singly a připravovat si tak půdu pro další album. Tuhle věc jsem napsal už před několika měsíci a dlouho s ní

pracuji ve studiu. Poslední dobou se nebojím různě měnit zvuk, prostě si s tvorbou víc hrát a zkoušet všechny možnosti. Díky tomu vznikají právě songy, jako je tenhle, a fakt mě to baví, nebát se nových prvků a zakomponovat je do své tvorby. Dřív se pop držel striktně zajetých kolejí, aranží a postupů, to dneska člověk nemusí. Dnešní pop je světem nekonečných možností.

Bude k singlu videoklip? Jak vnímáš důležitost role videoklipu v dnešní hudební branži?

Jako stará škola vnímám videoklip, ale i album jako velmi důležité věci. Na druhou stranu je tu doba krátkých videí a i ty metriky jasně ukazují, že lidi u delších videí příliš nevydrží. Kvůli tomu videoklipy na YouTube už prostě nedosahují těch obrovských čísel jako kdysi. Nicméně videoklip je podle mě strašně důležitá vizitka interpreta, a mě

Foto: Karolína Ryvolová

natáčení klipů navíc strašně baví. Je ale docela možné, že postupně se bude délka songů zkracovat a videoklipy se začnou celé točit na výšku. Hudba se vždycky musí přizpůsobit tomu, jak to aktuálně prostě je. To nám ukázal i song Otázky, který úplně ovládl sociální sítě a má milionové dosahy.

V čem se podle tebe nejvíce liší tvá sólová alba Věci jinak a Nic není nemožné?

To první album byl takový první výkop. Neměl jsem v podstatě žádná očekávání. Tolik let jsem se jen odhodlával k tak zásadní změně, jenže jsem asi neměl dost odvahy to udělat. Když přišla pandemie, vnímal jsem to jako znamení shůry. Něco v srdci mi říkalo: „Radku, tohle je ta správná chvíle s tím začít!“ První deska byla oproti té druhé i proto mnohem vážnější, vznikala totiž za covidu. Byla také hodně provázána s mou knihou (Ne)pošli to dál, takže

řešila i vážnější témata. Druhé album bylo mnohem uvolněnější. Vznikly tak hodně veselé songy jako Mimoszemšťan, Starý dobrý časy nebo i singl Otázky.

Jak jsi spokojený s ohlasy na desku Nic není nemožné?

Jsem moc spokojený. Od 19 let se pohybuji na scéně zároveň i jako producent a říkal jsem, že to může trvat klidně i pět let, než se ta moje nová sólová kariéra pořádně rozjede. To, že se to stane už při druhém albu, mi vážně dělá obrovskou radost. Při každém dalším koncertě vidím, jak si víc a víc lidí zpívá moje nové písničky, a to je pro mě velká motivace.

Je ale docela možné, že postupně se bude délka songů zkracovat a videoklipy se začnou celé točit na výšku. Hudba se vždycky musí přizpůsobit tomu, jak to aktuálně prostě je.

V jednom z rozhovorů jsi řekl, že hit Otázky napsal sám život. Máš takových písní více?

Songy, které vzniknou spontánně, třeba jako reakce na nějakou skutečnou situaci, bývají podle mě vždy nejlepší. Já už jsem ve věku, kdy celkem často rekapituluji, což byla přesně předloha písně Starý dobrý časy. Nahrávka Nic není nemožné zase odráží to, co říkám při mých přednáškách, které dělám už čtrnáct let. Myslím, že napsat něco, co je z vlastního života, vás přibližuje víc k publiku a zároveň vytváří vaši autenticitu. A také poslední dobou rád zapojuji do mé tvorby i fanoušky, to mě moc baví, že mohou být její součástí.

Foto: archiv Radka Bangy

Také jsi říkal, že „na žánry nevěříš“ a že chceš mít hudební svobodu. Co tedy od tebe v nejbližší době můžeme po hudební stránce čekat?

To stále platí, proto není moc jasné, co se ode mě dá čekat. Jednou mi došlo, že jsem, hudebně vzato, trochu „schizofrenní“. Vždyť jsem začal ve 13 letech jako R'n'B zpěvák, pak jsem najednou přeskočil na hardcore hip hop, za deset let jsem zatočil do světa world music, teď do vod popu. Mezitím jsem produkoval desítky hiphopových alb, metal, breakbeat, house, psal pro popové interprety včetně Karla Gotta. Já se prostě nikdy nebránil ničemu. Hudba je buďto dobrá, nebo špatná. Jinou neznám.

Tvé album Nic není nemožné vyšlo 17. listopadu. Je to náhoda a co pro tebe tohle datum znamená?

Víš, Gipsy.cz pro mě představovalo obrovský závazek. Ten jedinečný styl, který

tehdy vznikl, měl jeden vážný nežádoucí efekt – člověk nemohl nikam extra uhnout, publikum prostě něco čekalo, a když jsi jim zkusil dát něco jiného, nefungovalo to. Když tolik let stojíš v opravdu úzké hudební uličce, kudy sotva prolezeš, začneš se trápit. Obzvláště když máš na zádech dvě obří hudební křídla. Poslední roky jsem si připadal, jako když mám kolem těla obří řetěz, a nemůžu vůbec dýchat. Můj sólový projekt byl doslova vysvobozením. Konečně jsem mohl roztáhnout křídla a volně létat. Byla to taková moje malá hudební revoluce.

Gipsy.cz si jako první česká kapela zahráli na slavném festivalu v Glastonbury. Jak na to vzpomínáš?

Byla to obrovská čest, vzpomínám na to moc rád. Hrát vedle takových hvězd, jako je třeba Fat Boy Slim či Iggy Pop, to je splněný sen.

A jaké pocity sis přivezl ze soutěže Eurovision Song Contest v Moskvě konané v roce 2009?

Byla to hodně zajímavá zkušenost. Jednak celá ta produkce, to jsem ještě nikdy neviděl. Asi jsem nikdy nestál na větším pódiu než tehdy v Rusku. Ale všechno kolem bylo prostě neuvěřitelné. Bylo to taky hodně náročné, protože to jelo naživo a já tam lítal po tom obřím pódiu v obleku „Super Gipsyho“. Dodnes mi visí v šatně.

A když jsme u toho vzpomínání, jaké to bylo ve StarDance?

Byly jen dvě situace v životě, kdy jsem měl vážně velkou trému – tour s Karlem Gottem a StarDance. S Karlem to bylo vůbec poprvé, kdy jsem si zahrál s velkou kapelou a bez elektroniky. V O2 areně mimochodem začala vznikat má představa o sólové kariéře. Pan Gott v tom sehrál dost zásadní roli. No a StarDance? Já na to kývl, aniž bych

tušil, jak šílená dřina to bude. Byl jsem vždy zvyklý, že na nové věci potřebuji dost času. Tady jsme měli v podstatě tři až čtyři dny na každý nový tanec, později i dva, což je vážně málo. Musel jsem se opravdu maximálně soustředit, abych si zvládl zapamatovat celou choreografii, jenže v té neskutečné rychlosti je to fakt hodně těžké. Navíc já vůbec nepočítal s tím, že budu postupovat tak daleko, a já došel téměř do konce. Každý přenos jsem cítil obrovskou trému, a když to skončilo, upřímně se mi hodně ulevilo.

Napsal jsi řadu hitů dalším interpretům, včetně Karla Gotta. Spolupracuješ v současné době s někým, pro koho skládáš?

Stále produkuji svoje písně pro různé projekty. Přiznám se, že nejraději jsem psal pro tu starou školu. Vždy jsem obdivoval ten jejich přístup a byly to hvězdy mého dětství. Napsat píseň pro pana Gotta pro mě byla ta největší životní pocta.

Tvůj tiktokový účet údajně sleduje okolo 380 000 lidí. Vyvolává to v tobě pocit zodpovědnosti za svoji prezentaci?

Určitě ano. Každý influencer by tuto zodpovědnost podle mě měl mít. Jde především o to, co za sebou člověk nechává. Já chtěl lidi vždy nějak motivovat, inspirovat nebo pobavit. Zároveň je to ale tak, že dnes už u interpreta nejde jen o hudbu. V této době fanoušky zajímá i to, co vaříš k obědu nebo jaké oblečení si kupuješ. No a samozřejmě se počítají i tvoje názory. U těch musíš být opatrný nejvíc.

Pokračuješ ještě ve svém programu Když chceš, tak to dokážeš!?

Ano, stále to dělám. Chtěl jsem vždy zůstat v kontaktu s mladými lidmi a předávat jim motivaci skrze můj životní příběh. To jsem si vybral jako jedno z mých životních poslání. My starší bychom měli těm mladším pomáhat v seberozvoji, naše know-how jim může pomáhat překonat překážky, které už my máme za sebou. Dokud na to budu mít energii, budu v tom pokračovat.

Foto: Filip Pavlík

Tvoje kniha (Ne)pošli to dál vzbudila velký ohlas. Chystáš nějaké další literární dílo?

Já tu knížku napsal s jediným záměrem – aby ti, kdo procházejí něčím podobným nebo zažívají nějaké životní překážky, věděli, že nejsou sami. Chtěl jsem na svém příběhu ukázat, že když je vůle a víra, dá se překonat takřka cokoliv. Netuším, jestli v životě ještě něco napíšu, ale nemám v této oblasti nějaké velké ambice. Šlo mi jen o to, někomu pomoci, a z ohlasů mohu říct, že se to povedlo. Z toho mám tu největší radost. ☑

Dnes už u interpreta nejde jen o hudbu. V této době fanoušky zajímá i to, co vaříš k obědu nebo jaké oblečení si kupuješ. No a samozřejmě se počítají i tvoje názory.

Monika Načeva

„Jsem
služebník
básně“

Před třiceti lety oslovila Monika Načeva posluchače písněmi s básnickými texty Jáchyma Topola, včetně hitu Udržuj svou ledničku plnou. Od té doby zpěvačka pokračuje ve zhudebňování poezie. Na novém albu Jdem temným dnem znovu sáhla po tvorbě samizdatových autorů.

TEXT: JOSEF MARTÍNEK, FOTO: ROMAN ČERNÝ

Dlouhodobě si myslím, že základ umění je báseň. I když se dívám například na krásný obraz, cítím ho také jako báseň.

Setkáváme se uprostřed léta, kdy dokončujete svou novou desku. Už se blížíte do finále?

Mám dotočeno, zbývá nám mix, vyrobit obal a udělat master. A pak už výsledek zamíří do výroby. K posluchačům se dostane v říjnu – na vinylu i na CD.

Jak toto období dokončovacích prací prožíváte?

Z celého procesu vzniku desky je to pro mě nejnáročnější část, protože jasnou představu mám vždy už od úplného začátku, dřív, než vůbec začneme točit. A celou tu dobu si ji nesu v hlavě. Na této desce jsme pracovali asi rok a půl, takže jsem ji v hlavě uchovávala opravdu dlouho. Dokončovací práce vnímám jako období, kdy se ještě spousta věcí může pokazit. Jde také o čas různých tabulek, kdy dávám dohromady finance. Papírování s tím spojené nemám ráda, moc se ve všech těch úkonech neorientuji. Album si z většiny financuji sama – stejně jako předešlé nahrávky. Jsem ráda, že aspoň část nákladů pokrýl příspěvek od OSA.

Rok a půl je dlouhá doba. Nesete si svoji představu po tu dobu beze změny, nebo přece jen v průběhu času dochází k určitým korekcím vaší vize?

Jsem hodně paličatá, takže pokud už si vymyslím koncept, zůstanu u něj. Když mám v tomto směru jasno, začnu si shánět básně, které bych chtěla hudebně zpracovat. A když je mám pohromadě, většinou mi samy napovědí, co potřebují. Ale koncept už skutečně neměním. Mám radost, že se mi to opět povedlo dodržet a album bude přesně takové, jaké jsem ho chtěla mít. Je ale pravda, že během jeho vzniku jsem kompletně obměnila kapelu, mám kolem sebe zase jiné muzikanty, jejichž

vklad se do toho logicky promítl. Já sama hudbu neskládám, děláme to většinou dohromady, případně každý přinese svoje nápady. Jsem hodně otevřená různým myšlenkám, nemám žádné mantinely.

Takže zatímco téma je pevně dané, v hudebním zpracování si necháváte volnou ruku.

Přesně tak. Proto mám ráda, když s muzikanty na několik dní odjedeme a společně se naplno věnujeme tvoření. Nechtěla bych nahrávat způsobem, kdy budeme mít frekvenci ve studiu od dvou do šesti.

Kam jste odjeli tentokrát?

Do Brna, do studia k Tomáši Vtípilovi (dinn is not noise). Myslím, že jsme byli první větší kapela, která u něj natáčela. Bylo to úžasné, studio je v domě na úplném okraji Brna, posledním v ulici, takže za ním už je jen příroda. Tvorbu a natáčení miluji, vždycky se do toho procesu úplně ponořím. A stejně tak mě baví živá vystoupení, ta jsou pro mě asi úplně nejdůležitější.

Zmínila jste, že jste od minulých desek kompletně obměnila spolupracovníky. Děláte to často?

Každý nový koncept či nápad mě přivede do trochu jiných vod. Lidí, kteří se mnou spolupracovali, už proto se mnou často dál nejdou, mnohdy ani nemůžou, i když by chtěli – zkrátka už se naše představy nepropojí. Ke tvorbě vždy přistupuji naplno a to samé chci i od svých spolupracovníků. Někdy je možná svým způsobem trochu vyčerpám.

Album se jmenuje Jdem temným dnem a navazujete jím na svůj předešlý projekt Zdivočelí koně. Opět jste zhudebnila básně samizdatových autorů ze šedesátých až osmdesátých let. Zůstala jste tedy u stejného konceptu?

Ano, jen přibyli další básníci. Z minulých desek zůstali čtyři. Tentokrát jsem to celé pojmenovala po básni Egona Bondyho, od kterého jsem použila nejvíce textů. Na Zdivočelých koních v tomto směru dominoval Pavel Zajíček, který letos odešel. Něco jsem si od něj vzala i tentokrát, dále jsem znovu sáhla po poezii Vladimíry Čerepkové a Šárky Smazalové. A také Věry Jirousové – píseň s jejím textem se ale objeví pouze v digitální podobě desky. Na vinyl se nám bohužel už nevešla, protože jsme to s množstvím materiálu trochu přepískli.

Které básníky jste si vyhlédla nově pro tento projekt?

Například Ivana Blatného nebo Jana Hanče. Dále Milana Kocha,

Foto: Roman Černý

k němuž jsem přišla přes píseň Magic-ké noci od The Plastic People of the Universe, s textem právě od Egona Bondyho. Zpívá se v ní: „Kocha snad z toho vezme das.“ A tak jsem zkoumala, kdo to ten Koch byl. Zjistila jsem, že psal také poezii a že zemřel velmi mladý v době normalizace.

Podobný osud měla i zmíněná Šárka Smazalová, která zemřela v pouhých třidvaceti letech v roce 1968. Jak jste se po

letech dostala k její tvorbě?

Doporučila mi ji prodavačka v knihkupectví Ostrov, kam ráda chodím. Mají tam opravdu velký výběr českých básníků.

Název Jdem temným dnem evokuje cosi pochmurného. Co pro vás symbolizuje?

Hlavně současnou situaci. Mám pocit, že opravdu zažíváme temné dny. Ať už jsou to války, politika, způsob života, braní globálního oteplování na lehkou

váhu, neochota pomáhat druhým lidem, kastování, rasismus a tak dále. Zkrátka jdem temným dnem.

Spatřujete tedy ve vybraných básních, ač vznikaly v jiné době a v jiném kontextu, metaforu k aktuálnímu dění?

O tom si moc netroufám mluvit. Nera-da vysvětluji významy textů, mám pocit, že pak nikdy nevyzní zcela správně. Název i výběr básní mi souzní s tím, co se kolem nás děje, jak to já cítím, ale vždy

nechávám posluchače, aby si sami vybrali, co ta slova říkají jim. A někdy jsem dost překvapená, jak to na ně působí. Sahám vždy po básních, u kterých cítím, že jsou nadčasové. Bylo tomu tak už u mého prvního spolupracovníka Jáchyma Topola, kterého jsem si na začátku devadesátých let vybrala zcela podvědomě. I jako můj současník mi podmínku nadčasovosti splňoval. Tehdy jsem ještě netušila, že budu tímto způsobem pracovat celý svůj umělecký život.

Nesmí se stát, že hudba zastíní sdělení. Je třeba, aby ho ctila.

Úžasné je, že písně, obrazně řečeno, porodím teď a ony si pak už žijí svým vlastním životem. A pokud nežijí, tak se mi to nepovedlo. Anebo jejich čas teprve přijde. Když písňové texty zpívám naživo, kolikrát v nich po letech objevím nové významy, zrcadlí se v nich nové osobní zkušenosti. Nebo někdy máte pocit, že v době vydání dílo moc nezarezovalo, ale s odstupem let ho posluchači začnou doceňovat. Přesně to se teď děje s albem *Mimoid* z roku 1998. Posledních pár let mi lidé často říkají nebo píšou, jak si k němu našli cestu. Všechnu svoji hudbu mám na platformě Bandcamp. To mám na internetu ráda – že písně můžou viset v jednom souboru, a tak je můžou objevovat lidé z celého světa. A naopak i já touto cestou přicházím k různě neznámé muzice.

Dá se tedy říct, že vdechujete nový život básním, které už dnes málokdo zná?

Ano, o to se snažím. Dokonce bych řekla, že nejenže většina lidí nezná básně, které jsem vybrala, ale že nezná ani jejich autory. A za tuto osvětu jsem opravdu ráda. Dlouhodobě si myslím, že základ umění je báseň. I když se dívám například na krásný obraz, cítím ho také jako báseň. Hledání poetické tvorby, kterou

si vyberu ke zpracování, je pro mě vždy dobrodružství. Potřebuji si totiž najít takové básně, abych při jejich zpívání cítila, jako bych je napsala já sama, abych je cítila zevnitř.

Jak postupujete při zhudebňování básní?

Když je mám pohromadě, začnu ke mně určitým způsobem promlouvat. Čtu si je pořád dokola a dostávám se dovnitř slov. Otevírá se mi představa o tom, jak by mohla hudba znít, jaké nástroje bych mohla zapojit – jestli to bude elektronika, smyčce nebo jen akustická kytara. Už jsem zpívala snad s doprovodem všeho, i třeba jen hlukových kulís. Nápad může přijít i ve chvíli, kdy kolem projede tramvaj, a tento fragment si spojím s tím, co ve mně text vyvolává. Daný zvuk či nápad zachytím a pak ho v hlavě zkouším mixovat s nápady kolegů muzikantů. Řídím se podvědomím a intuicí, čekám, co ve mně čtení vyprovokuje. I když sama na žádný nástroj nehraji a hudbu neskládám, nějak ji slyším a dokážu si sama připravit melodii zpěvu. Ta někdy vzniká ještě před hudbou, je dána básní, která je pro mě sama o sobě hudbou.

Děje se někdy, že správnou hudební formu pro básně dlouho nenacházíte?

Ani ne, žádný případ mě nenapadá. A to jsem vzhledem k dvojnásobnému mateřství v jednu dobu měla šestiletou tvůrčí pauzu. Trávila jsem čas jen s dětmi a na ničem nepracovala. Zpětně mi ale přijde, jako bych i tehdy svým způsobem tvořila, protože nový život, který přivedete na svět, je velká inspirace. To, co jsem prožila, jsem si ukládala dovnitř sebe a později se to do tvorby promítlo. Vůbec nic mi neuteklo. Umělecká činnost je pro mě součástí života, součástí mě – tolik mnou prorůstá. Proto ani tvoření nevnímám jako práci, na kterou je nutné vymezit si nějaký čas – buď zkrátka přijde, nebo ne. Neřeším ani to, po kolika letech od té předešlé desky vyjde. O plánování času jsou dokončovací práce, kdy máte před sebou termíny, dokdy musíte vše odevzdat, kdy bude křest a tak dále. Z toho bývám nervózní.

Zdeněk Regal Jurčík, Michal Jarmil Koval, Vojtěch Procházka, Monika Načeva, foto: Věra Vtípilová

Pokud vás správně chápu, sdělení pro vás v konečném tvaru zůstává tím nejdůležitějším. Myslíte při tvorbě na to, aby ho hudba nezastínila, ale jen podtrhla?

Nesmí se stát, že hudba zastíní sdělení. Je třeba, aby ho ctila. Naštěstí pracuji vždy se samými inteligentními hudebníky, kteří si to velmi rychle uvědomí. Jsem služebník básně. A stejnou roli musí přijmout i oni.

Proč nepíšete svou vlastní poezii?

Protože nejsem básnířka, ale zpěvačka. Mám jinou úlohu a myslím, že budu mít pořád co zpívat.

Vaše debutové album *Možnosti tu sou...*, na kterém jste pracovala s Michalem Pavlíčkem, vyšlo před třiceti lety. Jak se váš tehdejší způsob tvorby lišil od současnosti?

V té době jsem se teprve hledala, původně jsem chtěla být herečkou, ale to se mi nepovedlo. Dvakrát jsem se hlásila na DAMU. Pak jsem začala v divadle hrát i bez školy. A díky tomu jsem se dostala ke zpěvu a postupně zjistila, že hudba mě vlastně láká víc než hraní. První desku produkoval Michal Pavlíček, ale na zhudebňování se zásadně podílel i kytarista Tadeáš Věřčák, se kterým jsem už předtím hrála v kapele. Byl to právě jeho nápad, jít za Pavlíčkem, aby

mi s albem pomohl. Já jsem moc nechtěla, aby mi někdo něco produkoval, na druhou stranu jsem neměla představu, jakou hudbu bych měla dělat. Věděla jsem jen to, co chci zpívat – objevila jsem totiž básně Jáchyma Topola. Zpětně to oceňuji jako skvělý nápad, Michal Pavlíček mi pomohl dobře odstartovat. Od druhé desky jsem už žádného producenta nepotřebovala.

Z jedné z Topolových básní se zrodila i vaše zásadní píseň *Udržuj svou ledničku plnou*. Jak jste na ni přišla?

Ano, to je můj jediný hit. Přitom si nemyslím, že její text by byl typický pro

hitovou píseň. Ale nějak zarezovala, zpívám ji dodnes a vidím, že ji lidé opravdu znají a zpívají se mnou. Našla jsem si ji v Jáchymově sbírce *Miluju tě k zbláznění*, která vyšla ještě formou samizdatu. Udržuj svou ledničku plnou v ní byla hned první báseň. Jáchyma Topola tehdy ještě moc lidí neznalo, zrovna psal svůj první román *Sestra*. Zašla jsem za ním a požádala ho, zda bych mohla jeho básně nazpívat. Souhlasil – a vzniklo mezi námi silné pracovní pouto a přátelství. Jeho román *Sestra* měl velký úspěch a zrovna tak moje deska, takže se vše hezky protnul ve stejné době. Naše spolupráce vyvrcholila na mé druhé desce *Nebe je rudý*, která

obsahovala zhudebněné básně napsané konkrétně pro toto album.

Proč potom vaše spolupráce skončila?

Jáchym už nechtěl psát básně, naplno přešel do prózy. Posílal mi pak už jen nápady, fragmenty, které jsem si dotvořila s jeho dohledem. Nebo jsem například vytahovala nápady z jeho dopisů psaných pro mě, které pak on dokončil.

Od kytar Michala Pavlíčka jste se později dostala k elektronice a trip hopu. To pro vás tehdy byl razantní posun, že?

Začalo to albem Mimoid, které jsem už jednou zmínila. Vždy jsem měla ráda Stanisława Lema, polského spisovatele sci-fi. V té době, ve druhé půlce devadesátých let, jsem jeho díla hodně hltala. Navíc jsem se seznámila s anglickým hudebníkem Djem Gasem. Pochází z Londýna a zrovna bydlel v Praze. V devadesátkách nebylo nic neobvyklého na

Přijde mi, že když se odloží mikrofon, člověk se hodně obnaží, neschová se za žádné efekty. Já mám efekty ráda, ale stejně tak se mi líbí čistý zpěv.

tom, že zajímaví muzikanti ze světa si chtěli vyzkoušet život v Praze. Lemovu tvorbu také obdivoval a díky této společné lásce jsme spolu natočili elektronickou desku. Z autorových knih – zejména z asi nejslavnější Solaris, kterou zfilmoval můj oblíbený režisér Andrej Tarkovskij – jsem vybrala určitá slova a poskládala z nich písňové texty, které byly poctou Lemovi.

Po Gasovi jste na dalších elektronických nahrávkách spolupracovala s Djem Fivem. Jak jste se dostala k němu?

Gas se po albu Mimoid vrátil do Anglie a tady nikdo nic takového ani náznakem nedělal. Internet ještě nebyl tolik rozšířený, takže jsem moc nevěděla, jak lidi s takovým zaměřením hledat. Kolem roku 2000 mě uchvátil hip hop, dívala jsem se na dokumenty o tom, jak vznikl skrečing, pro který jsem se velmi nadchla. Ale když jsem hledala, kdo u nás skrečuje, nikoho jsem nenašla. Až můj manžel mi poradil, že na jedné soutěži viděl moc dobrého kluka z Brna, který skrečuje a říká si Five. Tak jsem ho našla a oslovila.

Doma jsem vybrala své oblíbené desky a sešli jsme se, abychom si vyzkoušeli, jestli nás to spolu baví a zajímá. A rozjela se spolupráce. Vyhledala jsem si beaty od našich i zahraničních beatmakerů, Five vymyslel skreče, které vycházely většinou zvukově z mého hlasu.

Zdeněk Regal Jurčík, Michal Jarmil Koval, Vojtěch Procházka, Monika Načeva, foto: Ondřej Bauer

Foto: Tomáš Vodňanský

Měli jsme spolu pár koncertů, a když byl materiál pro novou desku, natočili jsme Mami, na kterou jsem navíc přizvala Michala Pavlíčka s kytarou, čímž jsme to celé posunuli ještě do jiných sfér. Na naší druhé společné nahrávce Průvan v hlavě se zase podílel slovenský beatmaker Tentato. Mezitím jsem nahrála ještě elektronické album The Sick Rose s jiným anglickým hudebníkem Timem Wrightem. S Fivem si spolu jednou začas zahrajeme.

Mluvila jste o tom, že vaše umělecké začátky se pojí s divadlem. Vzala jste si z něj něco i do zpívání?

Herectví mě provází dodnes. Hrála jsem v divadlech A-studio Rubín, brněnském HaDivadle, hodně let v divadle Sklep, spolupracovala jsem s Vosto5. Teď už přes deset let působím v dětském divadle Minor. Nejvíc mi hraní pomohlo v tom, že se nebojím postavit na pódium, že myslím na to, abych dobře

vyslovovala, aby bylo rozumět každému slovu. Také dokážu při koncertech pochytit, co který prostor potřebuje. V poslední době mě například baví zpívat bez mikrofonu. Někdy ho odložím, skočím do lidí a dozpívám písničku mezi nimi. Křičím i šeptám do ucha.

Velký ohlas měl před pár lety projekt Spolu s Ivou Bittovou a Lenkou Dusilovou. Jak na toto období vzpomínáte?

Propojit nás tři byl výborný nápad. Díky tomu jsme mohly hrát alternativní hudbu na velkých místech. Naši fanoušci se sečetli a zároveň i trochu promíchali, protože každá z nás získala nové posluchače od ostatních dvou. A jak jsem říkala, že občas odložím mikrofon a jdu mezi lidi, to jsem asi taky trochu pochytala od Ivy Bittové. Začala jsem to dělat až poté, co jsem viděla, jak se nebojí lidem otevřít a dát se jim všanc. Přijde mi, že když se odloží mikrofon, člověk

se hodně obnaží, neschová se za žádné efekty. Já mám efekty ráda, ale stejně tak se mi líbí čistý zpěv. Lenku zase obdivuji za to, jak se pořád učí s novými nástroji. Tento krok jsem nikdy neudělala, i když jsem o něm několikrát uvažovala.

Představíte svou novou hudbu také naživo?

Album vyjde v říjnu, chystáme k němu i videoklip a 23. listopadu ho v pražské Akropoli pokřtíme. Následovat budou samozřejmě i další vystoupení. Už teď hrajeme s novou kapelou pod názvem Načeva a myslím, že jsme se parádně sešli, protože každá z nás získala nové posluchače od ostatních dvou. A jak jsem říkala, že občas odložím mikrofon a jdu mezi lidi, to jsem asi taky trochu pochytala od Ivy Bittové. Začala jsem to dělat až poté, co jsem viděla, jak se nebojí lidem otevřít a dát se jim všanc. Přijde mi, že když se odloží mikrofon, člověk

Foto: Petr Klapper

Jugi

Booking není jen o tom, aby si kapela odvezla smluvený honorář

Pokud v Česku dlouhodobě existuje místo vhodné pro živé hraní, ví o něm. Alespoň to o sobě Tomáš „Jugi“ Staněk tvrdí. A jakožto člověku, který v zavedené bookingové agentuře RedHead dlouhé roky zajišťuje desítkám umělců koncerty, není důvod mu nevěřit.

TEXT: PETR ADÁMEK

Jugi, jak jako booking agent vnímáš náplň svojí práce v té nejobecnější rovině?

Úkolem booking agenta je co nejlépe zastupovat umělce v jednání s pořadateli. Každý projekt přitom vyžaduje trochu něco jiného. Jsou umělci, kteří se na začátku potřebují hlavně ukázat, potřebují co nejvíce hrát, ideálně na místech, kde je uvidí co nejvíce lidí. V tomto stadiu kariéry není až tak podstatný honorář kapely, jde o to, ukázat se. Například poslední měsíce pomáháme kapele Byt č. 4. Jsou na začátku, vložili jsme do nich důvěru a postupnými kroky se snažíme přesvědčit lidi, že by jim měli dát šanci. Za velký úspěch považuju, že letos vystupovali na festivalu Hradý CZ. Podařilo se nám dostat je i jako support před zavedená jména. Díky tomu je vidí hodně lidí. Dobře na ně reagují, a tím pádem se kapela rychle posouvá. Kapela sama cítí, že se jim daří, a o to víc se snaží pracovat. To je model spolupráce, který nás všechny těší. Jinak samozřejmě pracujeme s projekty, které jsou na scéně delší dobu a mají za sebou již úspěšné singly a koncerty.

Jakým způsobem vytváříš jako booking agent strategii?

Vždy je třeba sledovat současný stav a nastavení kapely a pracovat s výhledem na dva až čtyři roky. Strategii obvykle rámuje určité období, např. release desky. Když má etablovaný umělec nové album, chce jej představit komplexně své fanouškovské základně. Tedy například v prvním roce po vydání alba jsou v rámci strategie preferované vlastní koncerty a turné. Často se plánuje jeden velký megakoncert spojený s křtem alba.

Velké koncerty mají nepochybně v rámci koncertní strategie význam. V rámci scény se pak mluví o tom, kdo vyprodal Forum Karlín nebo O2 arenu, a umělcova kariéra se tím posouvá nebo se upevňuje jeho postavení na scéně. Když je umělec ve fázi, kdy produkuje méně obsahu, dává se v rámci strategie přednost třeba hraní na festivalech, někdy velká kapela vyráží i na klubové turné, aby si zažila atmosféru menších prostor a přiblížila se fanouškům. Strategii a možností je mnoho. Je to také o kapele samotné. Jsou kapely a umělci, kteří živé hraní stále milují a chtějí být spolu na pódiu a hrát co nejvíce, i když by třeba bylo v rámci strategie lepší zvolnit. I s tím musí umět booking agent pracovat.

Jak probíhá samotný proces bookování?

Je to proces, který se skládá z více fází. Od vybrání vhodné lokace a termínu přes logisticky vhodné usazení termínu, nasazení předprodeje, práci s eventem, promo a marketing akce až po vyúčtování akce. Určitě to není o tom, že se do kalendáře zapíše termín a tím to končí. Agent musí sledovat vývoj předprodeje, na základě toho ladit sám nebo ve spolupráci s lokálním promotérem investice do marketingu. Prodat promotérovi koncert, nestarat se o něj, pak přijet na místo, aniž by agent věděl, kolik je prodaných lístků, to je špatně. Opravdu nejde jen o to, aby si kapela odvezla smluvený honorář. Pro kapelu není strategicky dobré, když někde hraje pro málo lidí. Proto jedním z úkolů agenta je vybírat venues tak, aby bylo ideálně vždy vyprodáno. Je třeba dát pozor na přecenění

velikosti kapely nebo naopak na podcenění. To se stane, když booking agent není schopen navnímat aktuální pozici umělce, jeho stav na trhu, a udělá například turné do velkých sálů, ačkoliv kapela má klubový potenciál, nebo naopak.

Zmínil jsi kapelu Byt č. 4. Jak se vám povedlo dostat nováčky na tak obří akci?

V první řadě kapela sedla vkusu promotéra a šéfa Hradů Viktora Součka, který je sám rocker. Líbí se mu, proto-

a Jugiho kolega z RedHead, pozn. redaktora) má na YouTube pořad Pitevna, což je také dobrý zdroj informací o tom, co se na scéně děje. Když se shodneme, že tady něco takového chybí, jdeme do toho. Zajímají nás dlouhodobější spolupráce, a to i za cenu, že vývoj bude pomalejší. Samozřejmě se nám skupina musí jevit tak, že se za rok nerozpadne. Někdy už ta prvotní energie naznačuje, že to bude složité. Pokud si s někým máme plácnout, musíme z něj cítit talent, píli, vytrvalost a taky pokoru. Zají-

solidní zvuk, světla a nějaké zázemí. V tu chvíli opravdu reálně pracujeme s dvacítkou míst. Je to takový vývoj. Kapely se do klubů nehrnou. Etablované skupiny si vydělají dost peněz v létě, pak dají přes rok pár vipek. Klubová turné nejezdí tak často jako dříve. Další věc je, že ubývají i samotní hudebníci. Když jsme s UDG začínali v Ústí nad Labem, napočítal jsem jen u nás v Ústí stovku kapel. Založit skupinu v klasickém složení zpěv, kytara, basa, bicí už dnes mladou generaci tolik nepřitahuje. Převažují rapové projekty, které muziku dělají doma na počítači. Osobně mě to trochu mrzí. Kromě toho ne všechny kluby a jejich majitelé či dramaturgové jsou schopni oslovit mladou cílovku, tedy dostávají se do situace, že nemají čím plnit program a ekonomicky se jim nedaří.

Váš byznys tedy stojí hlavně na letní sezoně?

Ano, festivaly a městské slavnosti, tedy od května do září, kdy třicet námi zastupovaných kapel má plné kalendáře, sednou do dodávek a jedou pátky i soboty, někdy i dvojáky. To funguje.

Existuje něco jako geografická diferenciace? Jsou konkrétní města, kde se do klubu chodí znatelně víc než jinde?

Ano. Když člověk dělá booking nějakou dobu, tak už ví, kde budou koncerty silné a kterými spíše jen doplní šňůru. Souvisí to jak s ekonomickou silou regionů, tak s kvalitou daného klubu, tedy s jeho oblibou. Perfektní byly vždycky akce v Kotelně v Litomyšli nebo ve Žlutém psu v Pardubicích. Naopak v „dírách“, jako je třeba Bastion v Jaroměři, to s návštěvností vždycky spíš drhlo.

Myslíš, že v Česku existuje koncertní prostor, který neznáš?

(Dlouho přemýšlí) Spíš ne. Tím, že máme pestrou škálu umělců, od Pavla Čadka, který jede kavárny pro třicet až padesát lidí, přes kulturáky typu Davida Kollera po divadelní šňůry Anny K., tak si myslím, že pokud někde dlouhodobě existuje místo vhodné pro živé hraní, vím o něm.

UDG ve Foru Karlín, foto: Petr Klapper

že mu připomíná Vypsanou fiXu, a cení, že i mladí kluci mají chuť dělat takovou muziku, dávají do toho energii a pohyb. Viktorovi patří velký dík. Ačkoliv stojí za největším českým koncertním seriálem, stále dokáže přijít do klubu podívat se na kapelu na vlastní oči. V tomto případě ho Byt č. 4 nadchl, tak jim dal šanci na festivalu, navíc ve skvělý hrací čas. Pro ty kluky je to sen.

Podle jakého klíče si vybíráte, koho budete zastupovat?

Chodí nám mnoho nabídek od kapel. Taky se věnujeme scoutingu, stále si mezi sebou s kolegy něco posíláme. Majkláč (Michal Novák, hudebník

mají nás i čísla, momentálně je nejdůležitějším ukazatelem Spotify.

Jak složité je dělat v dnešní době booking kapel do klubů?

Pamatuju si doby, kdy jsme na jaře s UDG odjeli turné o dvaceti zastávkách a na podzim turné o dalších dvaceti. A fungovalo to. To se v dnešní době zásadně změnilo. Ze stovky klubů a aktivních sálů, kde dělají koncerty, jich zbyla sotva polovina. Dobrých klubů je dvacet.

Dvacet?

Bavím se o těch smysluplných, které mají pódium o standardní velikosti,

Bavili jsme se o neutěšeném stavu na klubové scéně. Ty současně spolupořádáš i festivaly. Jaká je situace v tomto prostředí?

Klasických festivalů ubývá. V poslední době registruju zrušený Sázavafest nebo Přeštěnice. Což byly tradiční festivaly. Příležitosti k hraní je ale stále dost. V Česku je velké množství městských slavností. Ty jsou financované z městských rozpočtů, tím pádem jsou kapelám schopné zaplatit vyšší honoráře než festivaly. Je to dobré pro kapelu, ale ne pro festivaly, které vše financují ze vstupného. Dělat festival je celkově složitý byznys. Kromě konkurence městských akcí, které jsou často zdarma, stárne i cílovka. Někdejší pravidelným návštěvníkům je dnes pětatřicet a víc a už pro ně není největší zážitek vyrazit na dvoudenní festák, tam si dát langoš, jít na toiku a spát ve stanu. Problém jsou taky rostoucí ceny kapel a kromě městských akcí festivalům nepomáhá ani fenomén koncertů v O2 areně. Umělci takovému koncertu pochopitelně udělají obrovské promo, lidé chtějí vidět jejich výjimečnou show, a pak už nemají tak velkou potřebu jít na kapelu na festival. Je to soubor mnoha věcí, ale klasické české festáky nezažívají zlatou éru.

Podílíš se na akci Prague Open Air. Jak moc problematické je dělat tuto letní sérii v situaci, kdy vám určití lidé dělají problémy kvůli hluku? Jinými slovy, jak silný soupeř je pro vás pan Závora (pozn. red.: občanský aktivista bojující proti hluku)?

To je velké téma, je to těžký soupeř, erudovaný a neuvěřitelně intenzivní. Kasárna Karlín dostal na stavební nedostatky, nikoli na problém s hlukem. V Ledárnách Braník hudba prakticky nikoho neruší. Nejsou tam obytné domy, prostor se nachází uvnitř dopravního uzlu. Hluk z dopravy je tam větší než hudební produkce, která navíc vždy končí před 22. hodinou. Máme vyladěný směrový aparát a dodržujeme limity. Jeho iniciativa útočí i na další hudební a kulturní akce v Česku. Lidé, kteří proti Ledárnám brojí, mají politické ambice a chtějí tímto tématem oslovovat

Putovní festival Přebrady fest, foto: archiv festivalu

potenciální voliče po celé ČR. Aktivita této skupiny prakticky usilují o zákaz veřejné produkce ve městech, což by bylo pro živou kulturu likvidační.

Další z projektů, na kterých se podílíš, se jmenuje Hudba na vinicích. O co jde?

To je projekt, z kterého mám velkou radost. Jednoduchá kombinace krásných venues, k tomu dobré víno od místních vinařů a k tomu kapely, na které lidé rádi chodí. Někdy něco strašně dlouho kumáš, vymýšlíš, přetváříš, a ono to nefunguje. A pak si něco jednoduše sedne a funguje to skoro samo. To je případ Hudby na vinicích.

Zpátky k bookingu. Máte s některým ze svých současných či už bývalých umělců vyslovené špatné zkušenosti?

Umělci jsou lidé, kteří často jednájí spíše emotivně než racionálně. Na to jsme zvyklí. Když se objeví někdo s egem tak velkým, že spolupráce začne skřípat a začne přinášet více starostí než radostí, když se někdo stane tak náročným, že trávíme dvě hodiny denně obhajováním naší práce místo toho, abychom ten čas věnovali práci samotné, tak spolupráci ukončíme. Nikdy v tom ale není zlá krev, je to racionální rozhodnutí. V agentuře jsme kámoši a práce je pro nás i zábava a tuhle hodnotu musíme udržet.

Co drogy a alkohol? Je to u umělců problém, anebo máme oproti americkým kapelám z 80. a 90. let co dohánět?

My jsme dlouho dělali Hentai Corporation. Zastupoval jsem je v jejich nejdvočejších letech, takže tu zkušenost mám. Nebylo to nic hrozného. Promotéři našťáště věděli, koho si zvou, takže se až tolik nedivili, že něco vylétlo z hotelového pokoje nebo že byl v backstagi větší bordel než obvykle. Párkrát jsem řešil stížnosti, ale nic, co by stálo za řeč. Kluci byli divocí, ale současně jsou to inteligentní a hodní týpci. Často pak problémy sami urovnali.

Je někdo, koho nezastupujete, ale přáli byste si to?

Na rovinu říkám, že nás mrzí, že jsme přišli o spolupráci se Sofianem Medjmedjem. Stáli jsme u jeho úplných začátků, kdy Sofa vyhrál jednu talentovou soutěž. Vnímali jsme jeho talent, ale nedokázali jsme ho v daný moment správně uchopit, nebyli jsme dost rychlí a důslední. Nedošlo nám, jak rychle půjde nahoru a že se musíme dát okamžitě do akce. Zajímavé je, že Majkláč jako talent scout kdysi objevil Calina. Posílal nám jeho věci ještě v době, kdy o něm nikdo nevěděl. I tady jsme cítili potenciál, ale opět jsme ho nedokázali uchopit. Snad nám do budoucna podobné příležitosti utíkat nebudou. ☒

Karel Hašler

Písničkář a vlastenec

Obyčejný člověk putuje mezi lidmi a svými písněmi se pokouší vyzývat je k boji proti režimu. To není žádný film o předlistopadovém undergroundu nebo o válce písničkářů proti Miloši Zemanovi, ale nejznámější film Karla Hašlera Písničkář.

TEXT: JOSEF VLČEK, FOTO: ARCHIV OSA

Od narození autora scénáře, všech písničků a představitelů hlavní role Písničkáře uplyne letos v říjnu 145 let. Viděno dnešními očima, Karel Hašler je spolu s Karlem Krylem největším domácím představitelům kategorie singer-songwriter, tedy umělcem, který píše hudbu, texty a sám své písně interpretuje. Nebo bychom mohli říci, že je zároveň předchůdcem dnešní české popové generace, ve špičkách složené také ze zpívajících herců. Přemysl Růž v předmluvě k vydání souboru Hašlerových písní výstižně definuje herecko-autorské poslání takových osobností: „Musíš zaujmout melodií, textem a projevem. Máš na to tři minuty.“

Film Písničkář není moc dobré dílo. Hašler se ukázal jako bídný herec, scénář byl schematický až běda a přetéká sentimentálním nacionalismem, zvukový film byl v roce 1932 ještě v začátcích a patosu či nudných míst je v něm až dost. Ale ty písničky! Dvě z nich, Svoboda je svoboda a Ta naše písnička česká, patří k těm skladbám, k nimž se dodnes vracíme, když země

v nepříznivých dobách znovu potřebuje vzpružit, získat sebedůvěru a rozhybat se.

Návrat k Hašlerovi, i když tady v letech 1989 a 1990 existovala určitá vlnka zájmu, ale není snadný. Skladatel měl smůlu v tom, že zvláště po druhé světové válce byly jeho písně většinou interpretovány v dechovkových aranžmá, a jak stárne publikum lidové kultury, zůstává u mladších věkových skupin spojen s něčím, co je „z módy“. Hudba se vyvíjela jiným směrem a co si budeme povídat, světová hudební globalizace polkům, valčíkům a pochodům moc nepřeje.

Hašlerův přítel herec Rudolf Deyl starší pořídil základní soupis Hašlerova díla, v průběhu let ještě rozšířený dalšími sběrateli skladatelova díla. Momentálně ho tvoří něco přes tři stovky původních písní a několik desítek skladeb, na nichž Hašler spolupracoval s jinými autory, třeba Já mám holku od Odkolků. Hašler je dále autorem dvou orchestrálních skladeb, dvou melodramat, tří operet (a ke třem od jiných autorů napsal libreta), sedmi revue, a dokonce tuctu překladů oper, operet a činoher. Roční

produkce u něj činila deset až dvanáct nových písní.

Na fotografiích přísně vyhlížející, ale podle pamětníků velmi společenský muž se narodil na Zlíčově 31. října 1879 v chudé rodině smíchovských sklářských dělníků. Vyučil se na Malé Straně rukavičkářem, prý dokonce tak dobrým, že mu jako učni nabízeli praxi ve Francii. Jenže Karla to už od dětství táhlo k divadlu, a tak k nelibosti svého otce po obdržení výučního listu zamířil ke kočovné společnosti Choděry a Dobrovolského, s níž cestoval hlavně po moravských městech. V roce 1903 získal v konkurzu angažmá staty v Národním divadle.

Jeho herecký vzestup je dokladem Hašlerova samouckého nadání, které se projevovalo i v dalších oborech. Hašler byl typický selfmademan své doby. Tak dlouho prý třeba zápasil s češtinou, až si pořídil Gebauerovu učebnici pravopisu, s velkým zaujetím bral hodiny klavíru a kytary, neustále se snažil zlepšovat v pěveckém i hereckém projevu. Jen s notami byl trochu na šťiru a říkalo se, že většinu svých skladeb diktoval do pera Janu Borůvkovi, známému pod uměleckým jménem John Gollwell.

Téhož roku, kdy se uchytil v Národním divadle, se v herecké kavárně setkává s jen o 32 dní mladším žákem Antonína Dvořáka Rudolfem Frimlem, který ho údajně nadchne pro komponování. Než Friml odjede za slávou do Spojených států a proslaví se tam písní Rosemarie a Oslí serenádou, napíše mu Hašler texty k několika písničkám. Společně napsaný šanson Pojď, ó pojď jim následně v roce 1905 vyšel v nakladatelství Mojžíra Urbánka.

Po Frimlově odchodu do Států se postaral o přítelovu sestru, jinak také výtečnou pianistku Zdenku. Z péče se nakonec stal hluboký milostný vztah a Hašler si ji první jarní den roku 1908 vzal za ženu. To už měl v Národním divadle stále zaměstnání a poprvé zkusil veřejně zpívat. Zatím jen před pijáckou společností Bajkajlaj v restauraci U Slona. Zpíval tam údajně dvě své skladby – Po starých zámeckých schodech a Večer za strahovskou bránou. Dokonce s tak

Jestli včera propukl někde nějaký skandál, druhý den o něm už Hašler zpíval nový kuplet.

velkým ohlasem, že se pustil nejen do dalšího komponování, ale i do veřejného vystupování.

Už první vystoupení prozradilo, kde je Hašlerova největší síla. Velkou část jeho tvorby tvoří staropražské písně. Jejich vznik má z historického pohledu své opodstatnění. Praha těsně před světovou válkou, ale i po ní procházela obrovskou proměnou – z rakousko-uherského provinčního města se začala

definitivně proměňovat v moderní evropské velkoměsto. S jeho spěchem a prvními železobetonovými stavbami mizela romantika tichých zákoutí, poklidného života, malých usedlostí a skoro vesnických předměstí. Staropražské písničky často až příběhového charakteru tím získávaly místy srdcebolné kouzlo toho, co bylo krásné, ale co už se nevrátí.

První sbírka staropražských písniček vyšla v roce 1910. Hned první z pěti veřejných skladeb už známe. Po starých zámeckých schodech patří k těm vůbec nejslavnějším hašlerovkám. Závěrečnou Píseň o ztraceném věnečku zase nedávno oživil znojemský písničkář Závěš v parodické verzi, která by se původnímu autorovi určitě líbila, neboť sám rád vytvářel dobové parodie na své písničky. Jedna z nich, parodie na pochod Hoši od Zborova s textem „Hoši od gestapa, vy tu klidně spíte, vy se odtud domů nikdy nevrátíte“, byla nakonec i začátkem

1. Název: <i>31. října 1947</i>		2. Skladatel: <i>Karel Hašler</i>		3. Druh díla: <i>š. Druhá část, The old folks - Hoši</i>			
3. Spisovatel: <i>Karel Hašler</i>		4. Předkladatel: <i>Rudolf Laurer</i>		6. Opus: <i>310125</i>			
Úpravy	Nakladatel	Zpracovatel neb. instrumentátor	Doba trvání	zpracování	Majitel práv	Copyright	Pozn.
<i>1947</i>	<i>Urbánka</i>	<i>Hašler</i>					
<i>klavír</i>	<i>1948</i>	<i>Hašler</i>					
<i>kytara</i>	<i>1948</i>	<i>Hašler</i>					
<i>velký orchestr</i>	<i>1948</i>	<i>Hašler</i>					
<i>klavír a kytara</i>	<i>SH v - 1947/48</i>	<i>Hašler</i>					
				- 3 IX 2001			
				Nákl. sm. 3. 321		DABTON SUBRAPHOH	
Nejméně 8 taktů (bez předehry) ohlasyvaného díla. Vyplní pouze autor. Nakladatel vyplní pouze na požádání kanceláře.							
PROHLÁŠENÍ.							
Podpsaný prohlašuje, že veškeré údaje, uvedené na této kartotéce, jsou správné a že není za všechny škody, vzniklé případným nesprávným údajem.							
v <i>Hašler</i>		Podpis: <i>Hašler</i>		dae <i>2. 11. 1947</i>			

Škwor

„Fyzické nosiče jsou pro nás stále důležitější než streaming“

Vloni oslavili v pražské hale O2 universum 25 let existence a vydali nové album. Letos k němu odjeli veleúspěšné turné, které završí hned třemi dalšími koncerty na témže místě.

TEXT: PETR KORÁL

Petr Hrdlička při přebírání zlaté desky za album Sobě věrně v roce 2023, foto: Tomáš Škopek

Začneme u vašeho posledního alba Sobě věrně, které bylo zároveň první s novým kytaristou Janem Chudanem. Byly jeho tvorba a natáčení právě z tohoto důvodu pro vás něčím speciálním a třeba i důležitějším než některé předchozí nahrávky?

Petr Hrdlička (zpěv, kytara): Vzhledem k tomu, že Honza je o generaci mladší než my, vnesl do nahrávání svěží vítr a spoustu nových nápadů. Postaral se o produkci, mix a technickou stránku nahrávání nového alba. Honza se navíc na nové desce podílel skladatelsky a částečně i textařsky. Každá deska

je svým způsobem něčím jiná, protože vzniká v jiné době a jiném rozpoložení.

Co všechno se změnilo s nástupem nového člena? A obecně – jak velký zásah do fungování představuje pro dobře zavedenou kapelu typu Škworu personální změna? Ptám se i proto, že jste skupina, která jich, možná až překvapivě, ve své už více než čtvrtstoletí trvající historii moc nezažila.

Tomáš Kmec (baskytara): Příchod nového člena je samozřejmě velká změna a výrazný zásah do chodu celé kapely. Honza se ale velmi rychle přizpůsobil našemu fungování. Potvrzuje to i fakt, že velmi krátce po jeho příchodu jsme začali společně makat na nové desce.

Jak dnes vypadá ve vašem případě prodej nahrávek? Jak velký podíl na něm stále představují CD a jaký LP desky, které prožívají renesanci? A jsou pro Škwor důležité digitální platformy, má už prodej vaší muziky na Spotify, Apple Music atd. nějaký zásadnější význam?

Zleva: Petr Hrdlička, Martin Pelc, Tomáš Kmec, Jan Chudan, foto: Ondřej Pýcha

Martin Pelc (bicí): Rozhodně stále vedou cédéčka, byť je samozřejmě znát celosvětový klesající trend jejich prodejnosti. Poslední dvě desky jsme vydali rovnou i na LP a u fanoušků to mělo nad očekávání velký úspěch. Ve spolupráci s naším vydavatelstvím Supraphon jsme se proto rozhodli postupně vydat na LP reedice našich starších alb.

Na streamovacích platformách jsme v poslední době zaznamenali výrazný nárůst posluchačů a počtů přehrání, což nás samozřejmě velmi těší. Kvůli nastaveným prodejním standardům těchto služeb jsou pro nás ale stále daleko významnější fyzické nosiče. Běžně se setkáváme s tím, že si fanoušci zakoupí CD, i když si ho už třeba nemají pomalu ani kde přehrát. Chtějí mít zkrátka v ruce něco hmotného, co si lze vystavit nebo si na to sáhnout.

Třebaže jste vždycky byli fanoušci elektroniky a moderních přístupů, poslední album jste natáčeli částečně analogově. Co vás k tomu vedlo?

Honza Chudan (kytara): Měli jsme poměrně hodně času rozmyslet si

a rozvrhnout celý nahrávací proces díky tomu, že jsme na desce začali pracovat velmi krátce po mém příchodu do kapely. Byl tedy čas experimentovat, zkoušet a porovnávat. Od začátku jsem měl jasné pilíře, na kterých zvuk Škworu musí stát, takže jsme jen hledali pevné základy, na kterých je postavit. Navezli jsme do studia spoustu kytarových zesilovačů, reproboxů, mikrofónů, předzesilovačů a různých dalších analogových či digitálních mašin. Začali jsme nahrávat a postupně se nám ukázalo, co bude fungovat a co ne. Samotné nahrávání audiozáznamu ale probíhalo digitálně.

À propos „moderna“: Snažíte se stále poslouchat novou muziku ze světa? A ovlivňuje vás nějak?

Petr: Nová hudba se ke každému z nás určitě dostává, ale systematicky nevyhledáváme žádné inspirace v soudobé světové tvorbě. Vždy když vyjde nová

Zleva: Tomáš Kmec, Petr Hrdlička, foto: Tomáš Škopek

nahrávka od kapely, kterou mám rád nebo k ní mám nějaký vztah, rád si ji poslechnu, ale obecně jsem spíš hudební konzervativec. Rád se vracím ke starým albům, která nesou určitý otisk doby, ze které pocházejí.

V šuplíku nemáme vlastně vůbec nic a nový materiál skládáme vždy až při tvorbě další desky.

Zleva: Jan Chudan, Petr Hrdlička, Martin Pelc, Tomáš Kmec, foto: Ondřej Pýcha

Jak vlastně vznikají nové skladby Škworu? Posíláte si navzájem základní nápady a pak na nich dál pracujete?

Tomáš: Zpravidla je to tak, že doma vytvořím nějakou demoverzi písničky. Dám jí určitou kostru, nástřel melodie a rytmičky, a potom ji přinesu do studia. Pokud se nápad líbí i ostatním a shodneme se na tom, že má smysl na něm dál pracovat, posuneme strukturu

songu dál. Následně Petr napíše text a finální zpěvovou linku. Zbytek procesu se pak odehrává při samotném nahrávání, kdy takzvaně žehlíme a šperkujeme.

Co starý dobrý přístup, tedy sejít se ve zkušebně, nahazovat riffy a společným jamováním nějak dojit k nové písni? Podnikáte to ještě někdy, nebo je tohle

z vašeho pohledu už „pravěk“, k němuž se nechcete vracet?

Petr: My jsme tenhle přístup nikdy tak úplně nepraktikovali, protože nám zkrátka moc nefungoval. Všichni jsme většinou zvyklí skládat o samotě doma a přinést již hotový nápad. Na každé desce se ale najde nějaká skladba, která alespoň částečně vznikla ve zkušebně právě společným jamováním.

Jak často vlastně zkoušíte? Není to jen před startem turné, abyste si zažili nové písničky? Máte vůbec ještě vlastní zkušebnu?

Honza: Zkoušíme poměrně často, nebo se o to aspoň snažíme. Jen nám to prostě občas úplně nevychází. Respektive většinou. (smích) Teď vážně: Když se blíží koncerty nebo je potřeba nazkoušet nový materiál, jsme schopni zkoušet klidně třikrát týdně, což je na nás opravdu dobrý výkon. Osvědčily se nám i zkoušky těsně před odjezdem na koncert, to se pak hraje jedna radost. Zkušebnu samozřejmě máme. Je tam zároveň i studio, sklad vybavení a sídlo našeho e-shopu.

Drtivou většinu textů píše Petr. Smí mu do toho zbytek kapely „kecat“?

Petr: Určitě smí, ale stává se to velice zřídka. Většinou se navíc jedná spíše o detaily, které vyplavou až během procesu nahrávání. Mám na mysli třeba nějaká slova, která se za sebou hůře vyslovují nebo jsou v nahrávce špatně srozumitelná. Ta následně upravujeme tak, aby to šlo takzvaně dobře do huby.

Nevznikly někdy nějaké problémy třeba kvůli tomu, že některé tvoje texty jsou výrazně sociálněkriticky laděné?

Petr: Žádné problémy jsme nezaznamenali. Texty mají tu moc, že si do nich každý může promítnout, co chce. Svůj příběh nebo svůj názor. Občas má někdo snahu doptávat se, jak jsme ten či onen text zamýšleli, nebo nás rýpavě tlačit do nějaké názorové stáje. Odpověď je ale vždy taková, že všechno je již řečeno v té písni samotné, a rozvíjet nějaké vysvětlivky nedává žádný

smysl. Já svůj názor zásadně nikomu nevnucuju. Píšu texty o tom, co mě v životě obklopuje, co zažívám nebo co se mě nějak dotýká. Nemám potřebu hlásat okolí nějakou svou pravdu.

Každý autor potřebuje k tomu, aby začal psát hudbu nebo texty, jiné podmínky, prostředí a inspiraci. V jaké náladě a v jakém prostředí vaše skladby vznikají?

Tomáš: Nedá se to načasovat ani naplánovat, musí to zkrátka přijít samo. Pak je ovšem nejdůležitější si nápad okamžitě nějak zaznamenat. Díky dnes již všudypřítomným telefonům je to poměrně snadné. Pokud si ovšem něco nezaznamenáme ihned, jako by to nikdy nebylo a je to okamžitě zapomenuto.

Kolik procent „odpadu“ při skládání muziky a psaní textů máte? Jinými slovy, jak moc u vás funguje pomyslná tvůrčí autocenzura? Některé nápady rovnou mažete, nebo je schováváte do pomyslného šuplíku a po čase jim třeba dáte novou šanci?

Petr: Když jsme dávali do kupy naši poslední desku Sobě věrněji, měli jsme plán, že kompletně dokončíme čtrnáct písniček, z kterých následně vybereme dvanáct nejlepších, ty tam dáme a zbylé dvě se prostě vyřadí. Dopadlo to ale nakonec tak, že jsme nedokázali škrtnout ani jednu, odpad tedy nevznikl žádný. V šuplíku nemáme vlastně vůbec nic a nový materiál skládáme vždy až při tvorbě další desky. Často to bývá tak, že některé uschované nápady mají pro autora pomyslné datum spotřeby, po nějakém čase už zkrátka projdou, a je lepší vymyslet nové, čerstvé.

Stane se někdy, že se při vytváření nové skladby pohádáte a je to takřkajíc na krev? Tedy že by někdo řekl, že tohle či tohle opravdu hrát nebude, že to projde „jen přes jeho mrtvolu“?

Martin: Ne, to rozhodně ne. Z nějakého

Sobě věrněji Tour – Plzeň, foto: Tomáš Škopek

důvodu mezi námi funguje určitá chemie, díky které jsme na stejné vlně a většinou se na všem shodneme. Řešíme pak maximálně nějaké detaily týkající se produkce a tak, ale při samotné tvorbě se to vždycky obejde bez mrtvol.

Populární skupiny se musí vypořádat s tím, že úspěch se takřkajíc neodpouští. Určitá zášť některých lidí samozřejmě směřuje i vůči Škworu a pochybuji o tom, že byste to neregistrovali. Jak se s nepřejícností, závistí, někdy až nenávistí vypořádáváte?

Martin: Vůbec nijak. Prostě je nám to jedno, neřešíme to. Nepřejícnost, závist nebo nenávist totiž vypovídají hlavně o člověku, který tyhle věci šíří.

Tento rozhovor děláme pro časopis vydávaný Ochranným svazem autorským. Co pro vás OSA představuje? Má pro muzikanty smysl?

Tomáš: OSA je pro nás rozhodně velmi důležitým partnerem. Autorské právo by mělo být jedním z pilířů moderní společnosti a velmi těžko se dívá na to, jak se ho různá politická či nepolitická uskupení snaží potlačovat a bagatelizovat jeho důležitost. OSA tedy patří velký dík za to, s jakou vytrvalostí stále stojí na straně autorů a podporuje jejich činnost.

Jsme na stejné vlně a většinou se na všem shodneme. Při samotné tvorbě se to vždycky obejde bez mrtvol.

Co čeká Škwor do konce letošního roku a jaké jsou plány na rok 2025?

Honza: Největší událostí letošního roku pro nás bezesporu budou tři koncerty v O2 universu, kterými uzavřeme úspěšné turné k naší nové desce a zároveň taky celou letošní koncertní sezonu. Rozhodli jsme se to pojmout jako velký předvánoční mejdan, takže fanoušci se určitě mají jako vždy na co těšit. Chceme se s uplynulým rokem rozloučit ve velkém stylu. Začátkem roku příštího se chystáme na šňůru po Slovensku. Ta předchodí, pro Škwor historicky první, nás totiž velmi mile překvapila svou návštevností a atmosférou, kterou slovenští fanoušci dokázali vytvořit. Proto jsme se rozhodli si to zopakovat. Následovat budou klasicky letní festivaly napříč celou Českou republikou. ☒

David Danel

„Život je mnohem víc než jen hudba“

Haviřovský rodák David Danel, žijící v Praze, toho za pět desítek let života stihl neuvěřitelně mnoho. Jedenáct let působil v houslové sekci PKF – Prague Philharmonia, několik sezon byl hostujícím koncertním mistrem filharmonií v Bilbau. Jako sólista vystoupil s Janáčkovou filharmonií Ostrava, s Capellou Istropolitana a dalšími, natáčel pro Český rozhlas, vyučuje doma i v zahraničí. Stal se ředitelem Hudebního informačního střediska. Výstižněji ho ale, myslím, charakterizuje působení v souborech zaměřených na soudobou hudbu: Prague Modern, který spoluzaložil, nebo FAMA Quartet s repertoárem od Schönberga po Lutoslawského, od Kopelenta po Srnku. A nejvíc si Danela spojuji s projekty typu „Za šera, s rozbřeskem, za světla“ v ostravské galerii Plato, které mám pokušení nazvat experimentální, přestože by s tím David zřejmě nesouhlasil.

TEXT: JIŘÍ VEJVODA

Jak a proč jste se vlastně dostal k hudbě?

Vyrůstal jsem v hudební rodině, hudba byla v našem životě čímsi naprosto organickým. A v době komunismu mohla být taky cestou do otevřeného světa – „na Západ“. Ale pro to, co budu dělat, jsem se nikdy nějak zvlášť nerozhodoval. Prostě jsem byl otevřený podnětům, které ke mně přicházely, a chtěl jsem si je vyzkoušet. Od jedné otevřených dveří pak vedla cesta k dalším.

Vždy pro mě ale bylo důležité neustrnout. Což v hudebním světě znamenalo nezůstat v historickém skanzenu, ale zabývat se o hudbu a umění dneška. Vstřebávat různorodá hlediska, experimentální cesty, nečekaná spojení, spolupráce, přesahy...

Po studiích na ostravské Janáčkově konzervatoři, obor housle, jste pokračoval na tamní univerzitě, konkrétně

na její umělecko-pedagogické fakultě. Proč jste se nepokusil o JAMU či HAMU?

Když jsem maturoval, naše školní kvarteto se stalo vítězi soutěže O cenu Beethovenova Hradce. Komorní hra nás bavila a rozhodli jsme se ji rozvíjet na nově otevřené katedře Ostravské univerzity. Na její houslové oddělení tehdy nastoupil po emigraci skvělý pedagog profesor Zdeněk Gola, což byl další argument pro. Primárius kvarteta Jakub

Foto: Karel Šustr

Černohorský a violista Pavel Vítek ovšem dali přednost prestižnějším akademickým adresám v Praze a v Brně. V Ostravě jsem zůstal jen já a violoncellista Tomáš Hurník, nyní působící na Novém Zélandu. Zpětně vidím, že to bylo skvělé rozhodnutí. Studium na Ostravské univerzitě bylo koncentrované, lekce houslí u profesora Goly nezaměnitelné, možnosti rozvíjení se v komorní hře u profesorů Vítka, Hališky a Bernátika neskutečně cenné. Nikoli náhodou se katedře, spadající dočasně pod pedagogickou fakultu, dostalo akreditace na úrovni HAMU či JAMU.

Mluvíte o Ostravě, jak vnímáte skutečnost, že se městu podaří jako prvnímu u nás v novodobé historii vybudovat koncertní sál hodný tohoto označení? A kujete plány, jak do jeho budoucí koncertní dramaturgie včlenit i soudobou hudbu?

Mám z toho neskutečnou radost. Věřím, že se projekt podaří dotáhnout do konce, a velmi to Ostravě přeji. Budu se na koncerty v novém sále moc těšit. Nic ale

nekuji, nechám se překvapit, i když bych byl samozřejmě vděčný, pokud by chtěl někdo ze zodpovědných zvážít i můj poradní hlas, moje nápady. Během několika posledních dekád Ostrava dokazuje, že má potenciál, bohatý rezervoár osobností i neotřelých nápadů. Ostravské dny, NODO, divadelní scéna i klasické hudební instituce, tedy Janáčkovy filharmonie nebo Národní divadlo moravskoslezské s jeho operami, operetami a muzikály, mají co dát regionu a zároveň čím inspirovat ostatní doma i v zahraničí. Jen to musí pochopit mocní a bohatí, nejen veřejné entity, ale i privátní donátoři, a postavit se za schopné umělce. Byl by to signál, že umíme „myslet jiný level“, že vidíme za postindustriální budoucnost. Že chceme nabídnout dětem pestřejší svět, humánnější identitu, celostní rozvoj.

Kromě pestré muzikantské činnosti, o které se zmiňuji úvodem, jste také vyučoval na Konzervatoři Jaroslava Ježka, působíte rovněž jako lektor na letních mistrovských kurzech. Co vyučujete, koho a jak?

Na Ježkově konzervatoři jsem tři roky

vyučoval obyčejnou hru na housle, hru orchestrálních partů a hru z listu. Na letních kurzech v Maďarsku poskytuji individuální lekce, učím komorní hru, vedu skupinu prvních nebo druhých houslí tamějšího orchestru. Většina studentů přichází z maďarských konzervatoří nebo z akademií, ale cestu tam pravidelně nacházejí i houslisté z celé Evropy, Jižní a Severní Ameriky. V rámci výuky se snažím propagovat novou hudbu, otvírat studentům dobrodružství improvizace, netradičních technik hry, vést je k jiným pohledům na hudbu, na to, co jako hudebníci děláme a proč. Vysvětluji, že bychom měli vystupovat z našich „bublin“, přibližovat naši hudbu dětem, teenagerům, ale i starší generaci a různě znevýhodněným. Připomínám, že být umělcem je celoživotní poslání, které znamená také naslouchat dějům kolem nás, nemlčet a někdy dělat nejednoduchá rozhodnutí.

Pokud vím, zajíždíte koncertovat rovněž na Slovensko. Vnímáte jej – vy, kterému bylo v době rozdělení někdejšího společného

Foto: Karel Šustr

státu sotva devatenáct – jako „cizinu“? Na jaké úrovni je tam současná hudba vašeho gusta? A jak je či není přijímána?

Ano, na Slovensku bývám poměrně často a jednoduše to tam miluji, mám tam mnoho přátel nejen v řadách hudebníků. Slovensko si s sebou možná nese určité handicap dané jak historicky, tak politicky. Ale při bližším pohledu se tam odehrává mnoho zdánlivě drobných, ale krásných a důležitých věcí. Země je plná „ostrůvků pozitivní deviace“, které mě pokaždé nabíjejí, inspirují a napájejí nadějí. Působím tam nejčastěji s projekty Veni Academy, kde spolu s Danielem Matejem, Ivanem Šillerem, Jurajem Berátsem, Ronaldem Šebestou a dalšími vedeme soustředění, pořádaná pro studenty konzervatoří a akademií v oblasti interpretace nové hudby. Nejčastěji takzvané open scores...

... neboli?

Otevřené partitury, to jsou v podstatě návody k nějaké hudební akci v grafické, textové či různě kombinované formě. Autor takové partitury je inspirátorem

a motivátorem k nějaké hudební cestě, kterou jen naznačuje, ale jejíž přesné provedení, ztvárnění už nechává na interpretech. A tak její výsledek, cesta touto krajinou, může být pokaždé jiný.

Čím dalším se ještě na Slovensku zabýváte?

Různými komorními koncerty a taky projektem Miro Tótha nazvaným Dystopic Requiem Quartet. V jeho rámci koncertujeme na nejrůznějších místech, klidně třeba na ulici, v parku nebo na bývalém hřbitově, na benzince, v klubech, v bývalých synagogách. Anebo samozřejmě ve školách. Snažíme se uměleckou formou vnášet náměty k širší debatě, ke vzdělávání, k diskusím o zamčených kapitolách dějin – třeba roli Slovenského státu při holocaustu nebo o ruské agresi na Ukrajině. Ale i k mapování dějin „nemíst“, tedy veřejných prostorů, které ztratily nebo ztrácejí svůj obsah, svůj lidský rozměr, původní smysl. Jsou to silné zážitky.

Kde jinde po světě jste ještě vystupoval?

Improvizace na festivalu Hear Me!, foto: Karel Šustr

Soudobou hudbu jsem „pašoval“ do různě odlehlých míst. Třeba na základní a střední školy tureckého města Afyon nebo do chudinských slumů čtvrti Khayelitscha v jihoafrickém Kapuském Městě. S jednou rakouskou tanečnicí jsem za noci Všech svatých uspořádal představení na hřbitově ležícím pod Alpami. Patrně jako první houslista vůbec jsem La lontananzu od Luigiho

Nona provedl v íránském Teheránu... Co se týká běžnějších destinací, hráli jsme s kvartetem nebo se souborem Prague Modern ve Francii, v Izraeli, Japonsku, Německu, Polsku, Rumunsku, na Slovensku či v Rusku. Jsem za ten pestrý život naplněný uměním moc vděčný.

Na jaký nástroj konkrétně hrajete? A protože je to též podstatné, jaký smyčec a jaké struny používáte? Kdybyste disponoval neomezenými finančními prostředky nebo měl bohatého mecenáše, po jakých houslích byste toužil?

Mám pěkné housle, které jsou částečně z dílny neapolské rodiny Gaglianových z konce osmnáctého století. A je asi dobře, že tito mistři houslaři netuší, čeho všeho se v rámci svých improvizací s nástrojem dopouštím... Můj hlavní smyčec je značky Pfretschner, jedné z nejvýznamnějších nejen v Německu, pak mám jeden barokní a jeden čistě pro experimenty. U strun přecházím

David Danel s francouzským dirigentem a fagotistou Pascalem Galloisem, foto: Karel Šustr

Koncert Prague Modern na festivalu Contempuls, foto: Karel Šustr

mezi pirastrovskými Obligaty a Evah Pirazzi či Larsen. Jednou jsem si zahrál na stradiivárky, které mi půjčila Isabelle Faust, ale moc jsem nevěděl, jak na ně. Rád bych si ovšem někdy pořídil i housle nebo violu od žijícího houslaře nebo houslařky. Ale nástroj samotný pro mě není úplně zásadní. Vždycky jsem se vnímal spíš jako hudebník než houslista, slovo virtuos mi bylo

protivné, a tak kdybych neměl housle, hraji na cokoli jiného. Třeba na hliníkovou loď a kameny jako jednou na performanci s Martinem Janičkem pod Radotínským mostem.

Umíte bez hudby žít, vypnout, anebo vás provází životem takřka denně?

Nebojte, vypnout umím a taky často

musím – děti se už o to většinou spolehlivě postarají... A jsem-li unaven zvuky, zašiji se na pár hodin do nějaké galerie, abych vnímal barvy, tvary, pohyby, plochy, materiály. Jindy jdu sám se psem do lesa, k řece, velmi si cením ticha, i když je v našem světě jen relativní. Bez hudby si svět a život představit neumím, ale zároveň vím, že život je mnohem víc než jen hudba. ☑

Mucha

„Kdybych nebyla holka, tak moje písničky nikoho nezajímají“

Co na srdci, to v hrdle. Punková písničkářka Mucha je živel se smyslem pro mrskačský i seabemrskačský humor a s jazykem, který pro sprosté slovo nejde daleko. Během koncertu po vás klidně švihne své o struny ulámané nehty, ale vyřve za vás taky všechny vaše frustrace. Jaké jsou ty její?

TEXT: VERONIKA KOLOUŠKOVÁ, FOTO: ROMAN ČERNÝ

Iniciátorem tvé hudební kariéry byl údajně Kurt Cobain.

Je zvláštní, že jsme se staršími bratry hudebně posedlí, protože rodiče na muziku nikdy moc nebyli. Převážnou část dětství jsem strávila u počítačových her, u kterých jsem si vypínala původní zvuk a místo něj si do uší pouštěla hudbu. Celé mládí jsem tím pádem prožila s muzikou, i když jsem u toho střílela zombíky. Nejvíce jsem propadla Nirvaně, ale od čtrnácti jsem poslouchala i King Crimson a později Sonic Youth.

Čím tě Nirvana tak uhranula?

Bylo to banální, písničkářské, uchopitelné. Tahle jednoduchá písňová forma je zásadní v tom, že ti to přezpívám bez elektřiny, klidně i bez kytary. V tom je podle mě odpradávná gros kumštu. Ta ta tá... (zpívá Beethovenovu Osudovou) Čím jednodušší hudební algoritmus, tím líp. Dnešní doba je přehlcená zbytečnou hudbou. Hudby je tak strašně moc, že najít silnou melodii je jako

najít jehlu v kupce sena. Všichni chtějí dělat muziku. Nedívím se jim, je to skvělá práce, ale nemyslím si, že by všichni měli dělat za každou cenu všechno. Ani já sama nemám v hudbě co pohledávat. Že na mě lidi chodí, je ukazatel zvrhlosti vkusu. Pořád ještě nejsem ztotožněná s tím, co dělám, a možná je to moje muzicírování plivanec do ksichtu všem profesionálům a studovaným muzikantům. Ale už jsem se alespoň zbavila minidráku z podprodukce. Napsat jednou za dva roky něco dobrého stačí.

Rozhodně ale nejsi střídmá v koncertování. Na trojnásobnou matku koncertuješ už od začátku velmi zhusta.

Chtěla bych být tak dobrá matka, abych si řekla: „Teď mám být doma, tak budu doma.“ Potřebu hrát jsem začala nazývat vrtochem. V ženských muzikantských kruzích se teď řeší, že se matky muzikantky musí víc podporovat, ideálně mít na place dětské koutky nebo

hlídání placené pořadatelem. A já si říkám: „Máte být doma s dítětem. Je to váš vrtoch, tak se s tím vypořádejte.“ Ano, je to náročné, ale jen proto, že jsem si to náročné udělala. Nejmladší dcera jde právě do školky, tak bude víc času tvořit. Pořád halekám, že na to nemám čas. Nejvíce chci skládat, když se vrátím z koncertů, ale to se ode mě očekávají úplně jiné věci. Děti to navíc nesnášejí a nenechají mě hrát.

Od kolika let vystupuješ?

Od čtrnácti nebo patnácti.

To ses neostýchala hrát v androšských barech před dospělými?!

Scházeli jsme se tehdy v čajovně, kde se mým písničkám lidi smáli. To ti dodá sebevědomí. Mám velké štěstí, že mám v povaze potřebu se předvádět. Ve škole jsem vždy mívala kázeňské problémy, dělalo mi dobře být vidět, zviditelnit se průšvihy. I když to byly prkotiny,

Dnešní doba je přehlcená zbytečnou hudbou.

Napsat jednou za dva roky něco dobrého stačí.

Žánrově se vyhrazovat je nesmysl.

jako například že jsem nosila do školy chlupaté papučky nebo lezla po střeše. Někde mám schovanou poznámku, že si pod triko schovávám granáty. Stydím se sice vysvléct donaha u bazénu, ale odjakživa mi nečiní problém mluvit a zpívat na veřejnosti. Kde to má prapůvod, nevím. Máma extrovert není a táta je také spíš stydlivý.

Byla už v tvých prvních písničkách Když šel Franta ze školy a Prudy a zm**i cítit ta tvoje revolta?

Bylo to takové očmuhávání toho, že se člověk může doprovázet na kytaru, a taky pocitu, který mám stále, že nejlepší emocí z hraní je humor. Když se lidi baví a když se někdo směje mým písničkám, je to ta největší radost. A když se jim směju já sama, tak je to nejvíce. To je pro mě záruka budoucí kvality a trvanlivosti. Když se u procesu směju, bude to vtipné, i když to budu hrát po třítisíci padesáté osmé.

Býváš vůbec někdy na pódiu vážná?

Když hraju sólo, tak ne. Neumím před lidmi otvírat temnou duši. Nechci, aby stáli a dumali, co jsem chtěla říct.

Je pro tebe humor cesta, jak se vypořádat s těžkým tématem?

Nejlepší je, když se zvládnou vysmát sama sobě. Dělán takových chyb! Funguje to pak jako pojistka, abych nebyla namyšlená. Mám příležitost

cítit se jako úplná nula. Ono to dno má taky něco do sebe.

Po sedmi letech s kytarou se k tobě přidala kapela. Spoluhraní je ale úplně jiná disciplína než sólové koncertování.

To jsou chvíle, kdy jdu trochu do kolen. Všichni v kapele víme, že neumím hrát. Moje noční můra je, že přijde Santana, rozjede na mě nějaký jam, a já tam budu stát, protože jednak neumím improvizovat, a navíc ten nástroj neovládám. Při sólovém hraní to tolik neřeším, ale s kapelou už tomu trochu podléhám. I když vím, že zamaskují, když kytaru zkažím.

V čem jsou pro tebe sólové koncerty jiné?

Byť jsou to stejné písničky, je to víc na dřevě, je to osobnější. Na pódiu jsem sama, nemusím ani respektovat rytmus. Ověřuju si, jestli mají nové písničky potenciál, a hlavně trávím čas

sama se sebou. Žádný manažer, žádný řidič, jen já, auto a kytara. Je pro mě vzácné vstát a rozhodnout se, co budu celý den dělat. Letos je to půl života, co jsem matkou. Jakmile jsem se vymanila z péče rodičů, stala jsem se sama rodičem. Nepoznala jsem, jaké to je, když si člověk život lajnuje sám. Pro mě nepoznaná poloha, a zároveň paradoxně největší hodnota je svoboda. Díky své práci nejsem frustrovaná, protože se epizodně mohu cítit svobodná.

Po svobodě volá i punk. A ten je z vaší muziky cítit na sto honů.

Chtěla bych docílit punkového zvuku. Mám velmi ráda OTK, a vzhledem k tomu, že nám Ondřej Ježek nahrával desky, toužila jsem, aby to znělo stejně,

a pak si vyčítala, že to není až tak syrové, jak jsem si představovala. Máme ale i popové polohy, šanson. Žánrově se vyhrazovat je nesmysl. Ničeho se nebojím, chtěla bych přidat třeba i klávesy. Ale nezkoušíme, neexperimentujeme.

Jako punková zpěvačka bys taky mohla mít nějaký šílený kostým s železnými bodci na prsou.

Kvítuju ale, že se neschováš za žádnou ženskou manýru, a když je léto, hraješ klidně v legínách.

Jak ráda bych nosila špičatá prsa! Ale nemám na to čas. Závídím Katarzii, která má na každý koncert špičkový „fit“, ale pak si říkám, jak bych se asi převlíkala těhotná v budějovickém klubu v zimě

na suti? Nedávno jsem se procházela na Starém Městě v Brně a zahlédla v obchodu šaty od své oblíbené návrhářky. Já totiž jsem „posh mindža“, jak říká Xavier Baumaxa! Ty šaty stojí osmadvacet tisíc, tak jsem začala sbírat padesátikoruny. Mezitím jsem si to ale samozřejmě rozmyslela, radši si koupím skútr, protože šaty za osmadvacet tisíc by po dvou mejdanech skončily pozvracené a roztrhané. Ráda bych podtrhla své ženství, tendence tam jsou, ale realita je jiná. Po třicítce už je jasné, že jsem prase a nejvíc happy jsem v těch legínách. Vnímám, že některé holky nade mnou ohrnují nos, což bych ráda hudebně zpracovala. Mám rozepsanou píseň o své kadeřnici, která se mě snaží kultivovat. Jmenuje se Řekla mi, že smrdím.

Jaký máš vztah se svým publikem?

Jsou to miláčci. Pořád žasnu. Ale v tomto ohledu na sebe můžu být hrdá, protože jsem si to vyjezdila. Jezdím hrát na narozeniny i zabijačky a na fanoušky se snažím nekašlat. Držím se rady, kterou mi dal Matěj Ruppert. Ptala jsem se ho: „Tobě nevadí, že za tebou pořád lezou a chtějí se fotit?“ „Ne,“ odpověděl, „to musíš. Jsou to tvoji chlebovárci.“ Může se stát, že nemám dobrou náladu a jsem na ně hnusná, ale některým se to dokonce líbí! Zrovna nedávno mi spadl ožralý chlap pod nohy, tak jsem si na něj stoupla. A jaký měl krásný zážitek! Která z holek má takovou pozici? Jak se

únavu – takže pak potřebuju přijet domů a nahodit se kvalitně do pohody.

Jak jste daleko s novou deskou?

Máme pět nových věcí a od desky nás dělí dvě soustředění. Příští rok bychom ji chtěli vydat. Zadrželi jsme se totiž na devět měsíců s živým dvojalbem, které je konečně na světě.

Jednou z nových skladeb je Špatnáct, ve které zpíváš o tom, jaký „horor“ je mít doma dospívající dceru. Co té písní Johanka říká?

Slovo špatnáct ze mě vypadlo. Takové to jedno slovo, které tě přinutí napsat píseň. Je to pomalý šanson, který se zlomí do hardcoru. Poslala jsem jí ho

teď zvedla vlna stížností, jak to mají holky v kultuře těžké, tak jsem snad jediná s jiným názorem. Kdybych nebyla holka, tak moje písničky nikoho nezajímají.

Působíš jako hyperaktivní člověk. Je to pro muzikanta výhoda?

Výhoda je, že jsi impulzivní a ten impulz reflektuješ, neštěstí zase v tom, že ne často se ti podaří písničku takzvaně vyseďet. V tuhle chvíli jich mám rozdělaných padesát. Potřebovala bych jednu po druhé dodělat a měla bych hotové tři desky. Ale zvládnou vždy jen ten první náter. Po dětech mám rozšviháný mozek. Ale když musíš natočit na síť tři pozvánky denně... Navíc jsem se teď začala cpát do managementu a domlouvám i koncerty.

Vždy jsi tvrdila, že město a práce barmanky, kdy jsi v přímém kontaktu s lidmi, ti přináší inspiraci. S rodinou jste se nedávno odstěhovali na vesnici. Kde ji bereš teď?

Z toho, že jezdím hrát pryč. Vybalancovávám hraní a klid. Brzy si udělám lektorský kurz jógy, které se věnuju devět let, což je taky krok k rovnováze. Moje práce s sebou nese spoustu zdraví nebezpečných aktivit – cigarety, chlastání, ponocování, řízení, permanentní

hned ze soustředění, a kdyby mi ho nepochválila, tak ho nehraju. Když jsem to hrála poprvé na Flédě, koukla jsem na ni do publika, a i slzička ukápla. Teď skládám píseň o té nejmladší. Jmenuje se Satan.

Prý o tobě vzniká časosběrný film. Ozvala se mi studentka filmové VOŠ

Michael, že by se mnou chtěla natočit podobný celovečerní film, jaký natočil Vladimír Michálek o Xavieru Baumaxovi a Em Rudenkovi – Em a On. Takže se mnou už čtyři roky jezdí po koncertech, natáčí mě i doma a ještě tak rok a půl v tom bude pokračovat.

Co máš na tom muzicírování vlastně nejradši?

Ráda zpívám. Jako kytaristka jsem se vyvinula minimálně a pořád přemýšlím, čím ten nástroj nahradit. Ideálně ničím. Ale dost jsem se zlepšila ve zpěvu a myslím, že do hlasu, jeho barvy, variací, hloubek i výšek, chrpláků a všemožných pazvuků, které vyluzuju, se krásně propisuje celý můj život. Jsem zvědavá, jak budu znít za dvacet let. Pak mě baví lidi a situace. Pořád se učím, něco nového objevuju, překonávám limity, dostávám se blízko k lidem, kteří se mi svěřují a vyprávějí příběhy.

Lucerna

Zrod fenoménu

Velký sál Lucerny. Kdy jsem tam byl poprvé? Určitě to bylo v roce 1966. Maturitní ples našeho gymnázia? Nebo to byl věnečkový večírek tanečních, do kterých jsem s největším sebezapřením chodil? Anebo to byl můj první velký koncert vůbec, vystoupení zpěváků Divadla Rokoko?

TEXT: JOSEF VLČEK

Pamatuji si z něj jedině to, že Matuška s Kubišovou zpívali šanson Víc nechtěl by snad ani d'Artagnan. V sále, kde se křížily architektonické prvky pozdní secese a modernismu, zněla jejich píseň uprostřed upatlané doby víc než vznešeně.

Od té doby jsem budovu mezi Štěpánskou, Vodičkovou a Václavákem navštívil nejméně stokrát. Do roku 1962, kdy byla dostavěna velká Sportovní hala na Výstavišti, to byl s kapacitou 1500 sedících diváků největší koncertní sál v Praze. A protože Sportovní hala se v šedesátkách a sedmdesátkách používala pro hudbu zřídka, byla Lucerna Mekkou všech tehdejších hvězd. Kdo chtěl vidět Gotta, Matušku nebo jinou tehdejší hvězdu středního proudu, jazzovou špičku nebo nějaký folklorní soubor, mířil do Lucerny. Musel se probít přes nepřijemné trhače lístků, vystát nekonečnou frontu u šaten, vyhledat sedadlo v parteru – dlouhá léta pořadatelé nedovolili mladému publiku stát a muselo se celý koncert sedět. Ale potom ta hudba!

V roce 1969, kdy jsem na beatovém festivalu viděl poprvé naživo špičkovou světovou kapelu The Nice s varhaníkem

Václav Havel

Keithem Emersonem (my, co neměli lístky, jsme protrhli kordon pořadatelů

a pelášili se rychle ztratit do přízemí), uplynulo od prvních nápadů na vybudování velkého multiúčelového domu už přes šedesát let. Za stavbou stál developer Ing. Václav Havel (1861–1921), dědeček budoucího českého prezidenta. Stavba trvala celých čtrnáct let a znamenala tak velkou investici, že Havel musel prodat řadu jiných svých nemovitostí, aby měl dostatek kapitálu na její dokončení.

Václavu Havlovi se podařilo zakoupit starý Bělského palác ve Vodičkově ulici spolu s vedlejším domem, Aehrenthalovu zahradu a třípatrový dům do Štěpánské ulice. Z těchto budov složený mohutný objekt měl být původně obchodním domem. Jeho syn Václav M. Havel ve svých pamětech Mé vzpomínky vypráví o vzniku názvu: „Pamatuji se, že tehdy ani ne jako desetiletý kluk (otci bylo pětáctýřicet) jsem sledoval, jak můj otec kreslí plány, pokouje při tom viržinko nebo trabuko a konzultuje nákrety s mojí matkou. Když jeho projekt byl dokončen, ukázal mé matce návrh fasády do Vodičkovy ulice. Jakmile jej uviděla, prohlásila, že je to jako velká lucerna. Otec na tuto poznámku reagoval tím, že řekl: ‚To by byl dobrý název

Velký sál Lucerny, foto: archiv Lucerny

pro celý dům. Je to slovo české, které však může dobře vyslovit i cizinec.’ Toto se událo na konci roku 1906 nebo na začátku roku 1907.“

Se stavbou komplexu Lucerny se začalo v roce 1907. Prvním otevřeným podnikem v prostoru Lucerny byla japonská kavárna Jokohama. Spisovatel Joe Hloucha ji provozoval spolu se svým bratrem v místech, kde pak stála restaurace Černý kůň. To je svým způsobem jedno z nejpamětihodnějších míst v budově Lucerny. Na podzim roku 1989, několik týdnů před listopadovým uragánem, proběhla v restauraci party po představení k třiceti letům Semaforu. Na tu přišel Václav Havel a v salonku si báječně popovídal nejen s Jiřím Suchým, ale i s mnoha dalšími muzikanty a herci, kteří by se ještě rok předtím báli na prokletého disidenta vůbec podívat. Jen tak na okraj – při té příležitosti se Havel seznámil s Dagmar Veškrnovou.

Z prvního koncertního sálu, kam se vešlo kolem pěti stovek diváků, měla být pobočná scéna Národního divadla, ale z projektu sešlo, a Havel nejstarší jej

Štursova busta Václava Havla, foto: Luděk Kovář

přeměnil na biograf. Kino Lucerna existuje dodnes a ve velkém foyeru, z něhož je dnes kavárna, se tu a tam při

nějaké premiéře také naživo hraje. Třeba v roce 2019 proběhla v kině Lucerna premiéra filmu Michala Rákosníka Bluesman o staviteli kytar Petru Jurkovičovi, následovaná koncertem a afterparty.

Ozdobou budovy byl a dodnes je Velký sál. Původně byl zamýšlen jako hokejový stadion, ale brzy se přišlo na to, že nevyhovuje svými rozměry. Má 54 metrů na délku, 25,5 metru na šířku a je vysoký 9 metrů. Ve dvacátých až padesátých letech fungoval naprosto bez problémů, ale s příchodem roku přestal vyhovovat z akustického hlediska.

V osmdesátkách se říkalo, že v Praze jsou jen dva zvukově horší sály – Žofín a ÚKDŽ na Vinohradech. Při dlouhé posluchačské praxi jsme v polovině sedmdesátých let objevili, že existuje snad jen jedno jediné místo, kde je dobře slyšet – sedmá řada při pohledu z pódia lehce vpravo. Právě tam jsem slyšel nezapomenutelný koncert Radima Hladíka a Mariána Vargy.

Velký sál v podzemí sedmipatrového domu byl slavnostně otevřen před očima už těžce nemocného Václava

Eva Olmerová 1979, foto: Gampe

Cecil Taylor 1984, foto: Gampe

Edward Vesala 1984, foto: Gampe

Pasáž Lucerna

Havla 25. prosince 1920. Pod taktovkou Oskara Nedbala se hrála Smetanova předehra k Libuši a Dvořákův Karneval. Václav M. Havel tvrdí, že Velký sál byl následně využíván denně, a to jak pro koncerty klasické hudby, tak pro koncerty promenádní. V polovině dvacátých let se Lucerna proměnila v mnohem univerzálnější stánek – vedle koncertů a plesů se tu konaly manifestace, politické schůze, sjezdy, přednášky, veselice, balety, artistická

představení, gymnastické soutěže a další sportovní akce, hlavně stolní tenis a box. Jako mladý kluk ještě pamatuji, že každou neděli od 10.15 probíhaly v Lucerně boxerské turnaje. Ale hlavní byla hudba – v návštěvní knize najdeme podpisy Jana Kubelíka, Emy Destinnové, Alexandra Zemlinského, Pietra Mascagniho, Pabla Casalse, Richarda Strausse a dalších předválečných hvězd vážné hudby. V roce 1928 se poprvé objevují popová

jména – v Lucerně vystoupili Maurice Chevalier a Josephine Baker.

Je zvláštní, že frankofonní nádech zůstal v Lucerně přítomen až do osmdesátých let. Mohla za to koncertní agentura Pragokonzert, která do Prahy ráda zvala francouzské šansoniéry. Zpívali tu Mireille Mathieu (1967), Yves Montand (1969), Gilbert Bécaud (1983), Charles Aznavour (1987), a dokonce jako první z nich sama božská Édith Piaf (1957). Rockoví fanoušci se tomu pošklebovali – posměšně se mluvilo o „hodných Francouzích, kteří mohou...“.

Třicátá léta znamenala další posun. Klasika ustoupila ve prospěch českých hvězd. Václavu M. Havlovi se povedlo získat R. A. Dvorského (na léto na další rodinný podnikatelský projekt Barrandovské terasy, na zimu pro show v Lucerně) a s ním celou plejádu českých hvězd. Propojení akcí ve Velkém sále a v kině dělalo podnik výjimečně vlivným. Premiéru tu měly filmy Cech panen kutnohorských, Eva tropí hlouposti nebo Kristian. Atmosféru té doby celkem výstižně, i když ne úplně faktograficky přesně zachytil televizní seriál Bohéma.

Velký sál Lucerny si klienty nevybíral. Schůzoval tu jak TGM., tak komunisté, které provozovatelé Smetanovy síně odmítali pouštět do Obecního domu. Čiň čertu dobře – v roce 1948 převzal Lucernu

krajský výbor KSČ pod svou národní správu.

Málokdo ví, že Lucerna podnikala také v médiích, byť neúspěšně. V lednu 1923 dostal Václav M. Havel licenci na rozhlasové vysílání, ale získal příliš malý počet předplatitelů, tak svůj projekt Rádio Lucerna nechal nenápadně vyšumět. Mladý Havel se tedy vrátil k stavebnímu podnikání a dál zveleboval Lucernu i Barrandovské terasy. Možná stojí za zmínku, že lidé kolem něj uměli přicházet s novinkami. Lucerna například proslula pravým italským espressem, na které chodili labužníci z celé Prahy. Ale i v šedesátých letech, dávno po znárodnění, měla Lucerna dvě speciality, na které se těšili všichni účastníci plesů – gin & tonic a kofolu s rumem. Oba drinky, podávané ve Velkém sále, byly nejspíš první svého druhu v Praze.

Jejich chuť ještě cítím při útržcích vzpomínek na maturitní plesy. Vidím před sebou koncert Karla Gotta někdy v sedmdesátých letech, kdy jeho fanynky zavaly pódium tolika kyticemi, že zpěvák za mikrofonem nebylo vůbec vidět. Dodnes slyším mohutný sbor na-bitého sálu, když Michal Prokop zpíval: „... až si pro mě přijdou...“ Slyším frenetický potlesk, když tu Spirituál kvintet spustil Až se k nám právo vrátí. A cítím závan energie z publika, když jsme

na jaře roku 1989 s Vojtou Lindaurem vstoupili na pódium, abychom uvedli hosty nekonformního koncertu punkových kapel, do kterého se připletl i Orlík a maskovaní Plastici – Půlnoc. Všichni jsme tehdy byli na stejné straně.

Lucerna proslula i ve světovém kontextu – jazzovými koncerty. Od roku 1962 se tu každoročně konaly Mezinárodní jazzové festivaly Praha, jež se v průběhu let dostaly mezi nejprestižnější světové akce své kategorie. Vzpomínám, jak jsem na pódii Lucerny viděl u vibrafonu poskakujícího Lionela Hamptona nebo jak znechucení ortodoxní jazzoví fandové odcházeli na protest ze sálu při vystoupení anglické skupiny Colosseum. V sedmdesátých letech probíhal v Lucerně ještě další festival – Pražské jazzové dny, které pořádala nekonformní Jazzová sekce. Pod její hlavičkou tu vystupovali Michael Kocáb, Milan Svoboda, Michal Gera a rodila se silná jazzrocková scéna.

Lucernou prošla i další velká jména jazzového nebe. 19. března 1965 v ní hrál sám velký Louis Armstrong (bylo to podruhé – poprvé tu byl pouhé tři neděle po únorovém převratu v roce 1948) a 22. června 1967 si v Lucerně zahrál Duke Ellington. V dubnu 1969 tu zpívala Ella Fitzgerald a o rok později Sarah Vaughan.

Po roce 1989 byla Lucerna vrácena v restituci bratrům Václavu a Ivanu M. Havlovým. Václav Havel prodal v roce 1997 svou polovinu podnikateli Václavu Junkovi. Jeho firma Chemapol o dva roky později zkrachovala a jeho polovinu koupila Dagmar Havlová. Byla to smutná kapitola, na níž si přihlížela polivčička antihavlovská média, ale problém byl hlavně v tom, že rekonstruk-

V osmdesátkách se říkalo, že v Praze jsou jen dva zvukově horší sály – Žofín a ÚKDŽ na Vinohradech.

ce slavného sálu, který od roku 1948 neprocházel žádnou zásadnější údržbou, natož rekonstrukcí, by šla do miliard korun. Dagmar Havlová proto letos prodala pětasedmdesátiprocentní podíl společnosti BTL Group, která se chce do tak potřebné rekonstrukce pustit.

Od té doby je Lucerna jen odleskem své slávy. Ale Petra Janů, Vlasta Redl nebo Tereza Mašková vám potvrdí, že její kouzlo je v sále pořád přítomné. ☒

Vášnivý jazzový život Lud'ka Hulana

(1929–1979)

„Byl ztělesněním fandovského, ba přímo misionářského nadšenectví, které provedlo náš jazz obtížemi poválečných let až k jeho vyzrálé podobě,“ napsal o Hulanově průkopnictví Lubomír Dorůžka. Kontrabasista, skladatel a hybatel jazzové scény by se 11. října dožil 95 let.

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA

Bez přehánění, entuziasmus Lud'ka Hulana ovlivnil celou následující generaci jazzmanů. „Kdyby Miroslav Vitouš nebo George Mraz neviděli Hulana s jeho dřevním přístupem, neměli by na čem stavět,“ vystihl věc Emil Víklický ve filmovém dokumentu Milý společník aneb Blues pro Lud'ka Hulana režiséra Petra Slabého.

O hudbu jevil budoucí jazzový propagátor intenzivní zájem už mezi druhým a třetím rokem života, kdy si začal spontánně brnkat na piano a vymýšlet vlastní skladbičky. „Rodiče ze mě chtěli mít virtuosa na housle nebo na piano, ale já nic z toho nechtěl dělat. Spíš jsem chtěl hrát na basu, která mě, nevím proč, fascinovala. Odmala mě zajímala spíše rytmická hudba, stal jsem se jazzovým fanouškem a sběratelem desek,“ vzpomínal Hulan v dobovém rozhovoru na to, jak propukla jeho životní láska.

Pověst o mladém talentovaném basistovi se roznesla už díky Hulanovu

působení v amatérském seskupení Hootie Club v letech 1945 až 1948. A když jednou Hulan jamoval s orchestrem Rytmus 47 v pražském klubu Pygmalion, „padl do ucha“ kapelníkovi Arnoštu Kavkovi, jenž ho přizval do svého orchestru. Z dráhy profesionálního hudebníka už Hulan nesestoupil. Kvůli naprostému vytížení musel vzdát i studium na konzervatoři. On ovšem školu nepotřeboval, byť tak získal pověst spíše živelného než virtuózního basisty. S darem shůry dokázal hrát intuitivně, s přesvědčivým feelingem, a právě proto ho do svých ansámbľů v 50. letech přijali legendární kapelníci Gustav Brom či Karel Krautgartner. Později pod Krautgartnerovým vedením působil Hulan i v TOČR, potažmo JOČR. Tehdy už se Hulan příležitostně prosazoval i jako svérázný zpěvák. Pro dějiny zdejšího moderního jazzu pak bylo zásadní založení kapely Studio 5 s Karlem Velebným či Janem Konopáskem.

Po jejím rozpuštění vedl Jazz studio Lud'ka Hulana.

Paralelně s „oficiálním“ koncertováním Hulan pořádal proslulé jam session ve svojí vilce na Spořilově. Věhlas akcí nazývaných Dům bopu ale brzy vzrostl natolik, že se lidé do vilky nevešli. Jamy se přesunuly do podniku Urban Grill (pozdější Olympia). Pochopitelně šlo o dění totalitním režimem velmi nechtěné, a po udáních následovaly zákazy. Organizování jamů pak trochu připomínalo konspiraci. Dům bopu se přesouval na další místa, do kaváren SIA či Viola.

Hulan se těšil pověsti přejícího profesionála, jenž vedle hraní s hvězdami jako Eva Olmerová, Don Byas, Albert Nicholas či Tony Scott usnadnil cestu na scénu hvězdám teprve budoucím. Jazzové ostruhy si v basistových sestavách vysloužili Rudolf Rokl, Jana Koubková nebo Michal Gera.

Živý zůstává i Hulanův skladatelský odkaz. K jeho nejznámějším kompozicím

Luděk Hulan, foto: ČTK, Jovan Dezort

patří Valčík pro Charlieho Chaplina, Milá společnost, Pohyblivé schodiště či Expres do stanice nebe. Rád své melodicky invenční a náladotvorné skladbičky řadil do suit Černý proud, Duše jazzového hudebníka nebo Moderní žena.

Hraním a komponováním ale Hulana „péče o jazz“ nekončila. Publikoval články, v klubu Rubín organizoval pořady Jazz-Film-Forum, moderoval Pražské

jazzové dny, pro Československou televizi připravil sérii dokumentů Jazzový herbář. Zásadně se podílel na pořadu Poezie a jazz, zaznamenaném i na dvou gramofonových deskách.

Ač neherec, silná osobnost Lud'ka Hulana zaujala také filmaře. Basistu nelze přehlédnout v epizodních rolích, kde představoval vlastně sám sebe, nadšeného muzikanta. Například v muzikálu

Rodiče ze mě chtěli mít virtuosa na housle nebo na piano, ale já nic z toho nechtěl dělat. Spíš jsem chtěl hrát na basu, která mě, nevím proč, fascinovala. Odmala mě zajímala spíše rytmická hudba, stal jsem se jazzovým fanouškem a sběratelem desek.

Kdyby tisíc klarinetů (1964), kam ho přizval přítel a obdivovatel Jiří Suchý. Na plátně se mihl už v psychologickém dramatu Tam na konečné (1957), později se objevil ve snímcích Nikdo se nebude smát (1965, podle povídky Milana Kundery) nebo Ta třetí (1968, podle románu Jaroslava Havlíčka). Režiséři využívali Hulana i jako autora hudby – jeho kompozice zazněly ve filmu Král komiků (1963) či v koprodukčním česko-britském dramatu Třicet jedna ve stínu (1965).

Podle vzpomínek souputníků bral Luděk Hulan jazz nejen jako hudbu, ale jako styl života. Žil jazzem až nadoraz, což bohužel příliš neladilo s životem všedním. Pod maskou vtípného glosátora a iniciátora všelikých happeningů a legráček trpěl Hulan depesemí. Zvláště těžce snášel okupaci Československa v roce 1968 a následující období normalizace.

Poslední skupinou Hulana kapelníka bylo Jazz Sanatorium, fungující od roku 1970 až do kontrabasistovy smrti. Název měl symbolizovat koncepci kapely – rozdávat lidem léčivou hudbu. Jak poznamenal spisovatel a kritik

Luděk Hulan a Jana Koubková,
foto: Supraphon

Z. K. Slabý, šlo o „lék nejen pro publikum, ale i pro něj samotného“.

Smrt Ludka Hulana přišla krutě předčasně, v 50 letech, 22. února 1979, v důsledku nešťastného pádu na schodech i ryze bohémského rozhodnutí ignorovat hrozící vážné následky zranění a nevyhledat pomoc lékaře. Odkaz kontrabasisty a skladatele ovšem zapomenut nebyl. Jak vzpomínal muzikolog a spisovatel Lubomír Dorůžka v knize Panorama jazzu: „Spontánnost a přímočarost, schopnost stále znovu se rozdávat s láskou, nad jejíž bláznivostí budou střízlivější profesionálové nechápavě vrtět hlavou, zůstala jeho nejcennějším přínosem našemu jazzu.“

A jak na Ludka Hulana vzpomíná další ikona českého jazzu Jana Koubková?

RADOSTÍ Z HUDBY KU ZDRAVÍ DUŠE!

„Nedat si sklenku suchého bílého ke vzpomínání na Ludka Hulana, to prostě nejde! I když teď v srpnu držím suchej únor.“

S Ludkem Hulánem a jeho Jazz Sanatoriem jsem si zažila ten správněckej jazz. Už to, že jsem v roce 1975 byla přijata do jeho kapely, kde hráli Vladimír Žižka na bicí, Zdeněk Kalhous na piano, Eugen Jegorov a Sváta Macák na saxofony, bylo něco.

Já to do té doby, i přes minisukni, pěkné nohy a do vzduchu vyhazovanou tamburínu, moc nevyhrála. V mých třiceti ale vyhrálo mé rytmické cítění i scotované improvizace a obrovská chuť a nadšení dělat právě tuhle hudbu. I když jsem v rámci volné nohy přestala mít peníze a žila o čaji a tatrankách. Byla jsem ale strašně šťastná, že jsem mezi takovými skvělými hudebníky.

Žižka občas do mě – nepospíchej, Luděk zas – s tou tamburínou to nepřeháňej. Díky mým vokálním schopnostem jsem ale někdy byla i třetím saxofonistou.

Luděk – to byla taková jazzová infekce, která nakazila každého, kdo o to stál.

Jak hrál na kontrabas, jak zpíval, jak komunikoval nejen s námi, ale i s publikem. Každého nakazil tím svým „Radostí z hudby ku zdraví duše!“ Ale i kdyby v hledišti byli jen dva posluchači, my jsme hráli a zpívali vždycky naplno, protože jsme hráli i pro sebe. Nás ta hudba, a tím pádem i ty improvizace nesmírně bavily a Luděk nás v tom podporoval.

A jak Hulan sám popsal Jazz Sanatorium? „Je to de facto občasné sdružení porůznu v jazzu kolaborujících jednotlivců. Je ho možno pojmut též jako spolek vzájemně se podporujících, ale někdy i odporujících si hudebníků, spřízněných duší. V provedení tohoto tělesa můžeme občas zaslechnouti jazzovou hudbu různého naturelu. Většinou však, ne-li vždy, hudbu zcela bezprostřední, lehkou a tzv. bezproblémovou. Chtěli-li bychom přesto zařadit skupinu těchto sólistů tak nějak dle stylovosti, nutno na tomto místě zdůraznit, že občasné dobrovolné sdružení Jazz Sanatorium se nebude snažit ani o jazz tradiční či progresivní, nýbrž o jazz normální!“

Přála bych dnešním mladým jazzmanům, ale i posluchačům, zrovna takovou radostnou zaujatost vůči jazzu, jakou v sobě měl Luděk Hulan. A aby jim to vždycky šlapalo tak parádně jako Ludkovu Jazz Sanatoriu.

Přeje srdečně Jana Koubková.“

Fast Food Orchestra

„Děláme show, při které se tancuje“

Zakladatel, zpěvák a pozounista skupiny Fast Food Orchestra Filip „Fido“ Vondrášek na jejich desátém albu *Bistro snů*, které vyšlo letos v únoru, zůstává věrný zejména ska a reggae. Ani těch se už ale kapela nadržuje tak striktně jako v minulosti a fanoušci mohou zapomenout i na angličtinu používanou v jejích počátcích. Atmosféra v pražské Fast Food Orchestra, která odehrála první koncert v roce 1998, podle Vondráška napovídá, že v její současné sedmičlenné sestavě je pro ni místo i v budoucnosti. Okysličená o dva nové členy, bubeníka Jana Pelíška a klávesistu Radima Lehera, pracuje na nových písních a chystá podzimní klubové koncerty.

TEXT: ROMAN JIREŠ (ČTK)

V současné době jsi vlastně poslední zakládající člen kapely. Takže plníš roli frontmana?

S tímhle termínem obecně trochu bojuju. Vždycky mě bavilo být kapelou. I když samozřejmě někdo musí být v přední linii, což já jsem. Byl bych ale rád, aby povědomí bylo o nás jako o kapeli.

Letos v únoru jste vydali desátou desku *Bistro snů*, což pěkně souzní

s vaším názvem. Prý u vás došlo k nějakým odchodům. Bylo to ještě před natáčením desky?

Bylo to před deskou, kdy se od nás rozhodli odejít bubeník a klávesista. Postupných odchodů bylo v minulosti víc, většinou z důvodu vyhoření. Ty poslední odchody přitom kapele pomohly. Odešli kluci, kteří měli v hlavě jinou budoucnost, představovali si život s rodinou, což se s kapelou občas hůře slučuje. Místo nich přišli mladí kluci, kteří chtějí

jenom hrát. Takže najednou to, co nám trvalo jindy pět let, bylo hotové za půl roku. Dostal jsem tím novou krev do žil a zjistil jsem, že když je v kapele tahle nálada, má cenu do toho zase šlápnout. Poslední deska už vznikla v téhle sestavě, až na dvě písničky, které jsme měli už předtím.

Ono to musí být těžké, udržet pohromadě sedmičlennou skupinu. Teď přicházím na spoustu věcí, na které

jsem asi měl přijít, když jsem byl mnohem mladší. Jde o to, že když do toho lidé chtějí jít opravdu naplno, tak se všechno děje. Předtím jsme neměli pozici, abychom mohli kapelu dobře financovat, neměli jsme pořádnou show a kluci rychleji vyhořeli, protože si říkali, že je Fast Food Orchestra stejně nebude žít. Když přišla nová sestava, ukázalo se, že to najednou jde. Po mnoha letech jsme se dostali do stadia, kdy nás muzika víceméně užívá.

setkávali s řečmi, že ty texty jsou trapné. V angličtině se přece jenom všechno schovalo. Ale dnes se na to koukám jinak. Zahraniční kapely, které poslouchám, taky mají texty, které by překlopené do češtiny působily někdy jako klišé nebo směšně.

Takže ty jsi výhradní autor textů?

Bylo tomu tak do příchodu nových členů. Teď ale máme jednu písničku, ke které napsal hudbu i text mladý Radim

u basisty a manažera Matěje Vašků a za čtyři dny jsme udělali třináct písniček. Z nich jsme pak demokratickým hlasováním vybrali čtyři pro streamovací platformy.

Teď k vašemu stylu. Je zvláštní, kolik kapel tady v devadesátkách přišlo se ska a reggae. Já je objevil přes party jako Švihadlo nebo Sto zvířat, jak ses k nim dostal ty?

Přes partu lidí z Ladronky a jejich Ska

s The Mighty Mighty Bosstones nebo The Toasters. Pak se ve světě začaly objevovat revivalové kapely jako The Slackers, Hepcat nebo The Aggrolites, a najednou jsem se dostal ke kořenům.

S kým na domácí scéně se Fast Food Orchestra cítí nejvíce spřízněná?

Vždycky jsme byli asi nejvíce spojení se slovenskými Polemic. Zaprvé jsme spolu často hráli a zadruhé nás oni často brali na turné. Tím nám hodně pomáhá-

Na Hradech jste hráli po boku Lucie, Mig 21 nebo Chinaski. Jaké to bylo?

Před patnácti lety, kdy jsme byli součástí alternativní scény, bych o něčem takovém hodně pochyboval. Ale teď jsme uvítali, že jsme tam mohli vystoupit. Od lidí spojených s pódii až po ty, kteří vyplácí peníze, je tam skvělá parta a za těch osm koncertů jsme získali hodně nových přátel. Zjistili jsme, že v kapele, se kterými jsme se dříve nepotkávali, jsou skvělí kluci i holky. A byli jsme překvapeni, jak nás vzalo publikum, přestože nám pak někteří lidé říkali, že nás vůbec neznali.

Vždycky jsem vás měl ale nejvíce spojené s letištěm Čápův dvůr a festivalem Mighty Sounds.

Je to tak, protože jsem od začátku jedním ze spoluorganizátorů. Hráli jsme tam proto pokaždé. Když už tam jsem celé tři dny, tak si chci zahrát. Je to taková tradice.

Jaké vás čeká koncertování na podzim?

V muzikantské hantýrce trvá léto od května, kdy začnou majálesy, do září, kdy jsou vinobraní a různé městské slavnosti. Na začátku října se přesuneme do klubů. Vybrali jsme místa, kde jsme dlouho nebyli, ale tuhle sezonu pojedeme ještě podle našeho posledního programu. Nemáme každý rok nové obléčení a stage, takže pozměníme repertoár – teď jsme zařadili čtyři nebo pět jiných písniček.

Jsou mezi nimi některé ze čtyř, které vznikly po desce Bistro snů?

Ty ještě nehrajeme, čekáme, až vyjdou. Dřív jsme klidně celou desku přehráli, ještě než vyšla. Teď ale vystupujeme s pomocí pásu, na kterém jsou věci, které nejsme schopni zahrát. Jde o různé bubínky, protože nemáme perkusistu, druhou kytaru a různé zvuky. Playback to ale není, všechno hrajeme na živo. Šlo by to i bez toho pásu, ale oproti desce by ty písničky byly ochuzené.

Vydali jste deset desek, což obnáší nějakých 150 písniček. Je těžké sestavit koncertní playlist?

Těžké to je, máme sice spoustu dobrých písniček, které mají lidé rádi, ale žádnou hitovku hranou ve všech rádiích. Takže nejsou písně, které bychom museli na koncertech hrát. Je to o tom, co nás a lidi baví. S časem na festivalech je to složitější, protože hodina hraní znamená vyhodit spoustu věcí, ale v klubech jsme schopni během hodiny a půl do playlistu nacpat docela dost skladeb. Navíc teď už nehrajeme jedinou anglicky zpívanou písničku.

Snažím se poučit z předchozích chyb, makat a posunout Fast Food Orchestra někam dál.

Jak vlastně ten přechod k češtině vzali fanoušci?

Trvalo to roky. Začalo to už odchodem charismatického Dr. Karyho, kdy nás kvůli tomu někteří lidé přestali mít rádi. Hodně fanoušků bylo z češtiny v rozpacích. To trvalo do roku 2016 a myslím, že se to nejvíce zlomilo deskou Vezmu tě s sebou z roku 2021, kdy se začali vracet s tím, že se jim to líbí. Také kluci z kapely tomu začali věřit. Někteří fanoušci zůstali, někteří se vrátili, někteří se už nevrátí, ale my jdeme dál.

V jakém jste teď stadiu kariéry?

No nejlepší! Cítím, že máme budoucnost. Jsme jak v rauši, nemluvíme o ničem jiném než o kapele, to jsem začal jenom v začátcích, snažím se poučit z předchozích chyb, makat a posunout to někam dál. Kapela funguje, jsou tam dobré vztahy.

Ale je asi těžké dostat se do médií.

I to se mění. Bylo by fajn mít písničku rotující ve všech rádiích, ale myslím, že nejvíc dělá koncertování. My jsme vytvořené živá kapela, která dělá show, při které se tancuje. A pořadatelé to o nás vědí. ☒

Cover posledního alba Bistro snů

Foto: Vojta Florian

Foto: Jan Zhor

Deska Bistro snů, stejně jako dvě předchozí, je v češtině. Proč jste se vzdali původní angličtiny?

Když jsme začínali, jezdili jsme hodně do ciziny a angličtina byla takové esperanto. Měli jsme hromadu koncertů po celé Evropě, v Brazílii i Izraeli a v té době ten jazyk na texty stačil. Naše angličtina byla špatná, ale nikomu kromě Čechů to nevadilo. V cizině to nikdo neřešil, jsou na různé přízvuky zvyklejší, mají tam hromadu lidí z celého světa. Pak už ale naše angličtina nestačila, i když mi s texty později pomáhal Přemysl Černík, který studoval anglistiku a amerikanistiku. Chtěl jsem, aby to nebyly jenom fráze, ale mělo to nějakou poetiku. Přitom mi došlo, že chci určitě zkusit něco česky. Nebylo to snadné, hodně jsme se

Leher, takže to by také mohlo pomoci, že se texty nebudou pořád točit kolem čtyř témat. Také se to omladí. Já bych to takhle sice nenapsal, ale pořád mi přijde, že se to hodí i k mému věku. Případní textaři musí brát na vědomí, že nemohu ve svých osmačtyřiceti zpívat nějaké teenagerovské texty.

Hudba je také hodně na tvých bedrech?

Dřív to tak bylo, staré písničky jsem napsal v podstatě výhradně já. Každý z kapely ke konečnému výsledku něčím přispěl, ale základy byly na mně. Dneska už nás skládá víc a hlavně máme produkční zkoušky, takže na každé přinesené písničce pracuje víc lidí dohromady. Dokonce jsme teď byli na soustředění

parády ve strahovském klubu 007. Chodil jsem předtím spíš na metalové a hardcorové koncerty. Pak začala vznikat česká scéna se Speedy Gonzales, Fast Food Orchestra, The Chancers, Vertigo nebo Prague Ska Conspiracy. To byla taková druhá vlna českého ska.

Co tě na tom tak upoutalo?

Je to fakt divné, poslouchal jsem hodně extrémní muziku, ale vždycky jsem víc inklinoval k melodickým věcem. Miluju, když je něco popově vystavěné. Kvůli energii jsem poslouchal punk, ale vždycky se mi víc líbily i kapely jako Bad Religion a další, které měly opusy s vokály. U ska se mi líbily tvrdé kytary a dechy. Britskou a jamajskou vlnu jako Madness jsem vstřebal až později spolu

Konečně jsme si všimli Oldřicha Janoty

Vzápětí poté, co 27. července proletěla Českem zpráva, že zemřel Oldřich Janota, jako by se na chvíli zastavil čas. A krátce poté se média začala předhánět, kdo v nekrolozích nalezne pro zemřelého víc superlativů.

TEXT: ONDŘEJ BEZR

Bylo to vlastně dokonale absurdní. Nalijme si v novinářské branži čistého vína: Kdo z nás o Oldřichu Janotovi, z něhož v posmrtných článcích děláme bezmála jediný pevný opěrný sloup české hudby posledního půlstoletí, za jeho života alespoň jednou, ne-li víckrát něco napsal? Kdo recenzoval nějaké jeho album, jeho koncert? Kdo vůbec zachytil vydání jeho dvou posledních desek před dvěma lety (Vzpomínáš, Médo? a Zatlankou), na kterých spolupracoval se špičkovými českými jazzovými hudebníky?

Opravdu musí génus (ani toto superlativní označení v Janotových nekrolozích nechybělo) zemřít, aby si ho „lidi všimli“? Ano, bezpochyby funguje jakási „podvědomost“. Hodně z nás má nějakou hudbu někdejší aktivním poslechem uloženu kdesi v sobě, má pocit, že není potřeba se k ní vracet, a až když se objeví nějaký výjimečný spouštěč, například (a nejčastěji) smrt protagonisty, uvědomíme si v plné síle, jak moc tu zdánlivě nepotřebnou, protože dobře známou hudbu máme rádi, znovu si

ji pustíme a začneme na ni, alespoň na chvíli, pět ódy. Jenže tohle není tak úplně Janotův případ.

Jako jeho fanoušci i jako novináři můžeme mít „v sobě“ mnohá jeho vzájemně zcela rozdílná tvůrčí období, můžeme k nim mít různý vztah, některá se nám klidně mohou i zajídat, ale pokud tuto osobnost vnímáme jen skrze její starou tvorbu, již máme z některého období svého života uloženu v podvědomí, vlastně potvrzujeme, že jsme nepochopili její pravou podstatu. Oldřich Janota nebyl umělcem, který by v jedno období něco vymyslel a řekl a v dalších desítkách let už to jen varioval nebo jemně doladoval. Vůči svým fanouškům skoro až agresivně měnil svoje styly, rukopisy, výrazivo. Hudební i textové. Sám svým životem dokonale naplňoval svůj nejslavnější písňový slogan o cestě, která může být cíl.

Život na okraji

Na obhajobu nejen novinářů, ale i uživatelů sociálních sítí, kteří jedním hlasem

želeli Janotova odchodu, je ale třeba říci, že on sám rozhodně nebyl z těch, kteří by šli svojí popularitě být jen krůčkem naproti. „Moc jsem si přál, aby Oldřich mohl svými písničkami oslovit i širší publikum. On si to možná přál taky, ale mnohem víc to nechtěl. Vybral si život na okraji, a když jsem ho občas potkal, vypadal s tím srovnaný,“ napsal na Facebook po Janotově smrti Petr Fiala. Ten se svou kapelou Mňága a Žďorp zpíval úpravu Janotovy písničky Zrychlený vlak, odhalil v ní jasné hitové ambice a udělal z ní bezesporu nejslavnější autorovu píseň. S tou nutnou poznámkou, že většina posluchačů Fialovy verze nejspíš netuší, že zpěvák není jejím autorem, a o nějakém Janotovi, v souladu s Fialovou citací, v životě neslyšela. Alespoň snad poplatky za autorská práva poněkud vylepšily stav Janotova účtu. Což není nepodstatné, umělec nejen za minulého režimu, kdy to bylo kvůli razítku v občance víceméně povinné, ale i později vystřídal řadu rozličných prací, po sametové revoluci už nemusel být

jen topičem či domovníkem, ale díky znalosti angličtiny také například překladatelem. K profesi, kterou vystudoval, totiž žurnalistice, se ale nikdy aktivně nehlásil, ani v poměrech, kdy být novinářem přestalo mít přídech kolaborace.

Nevydávaný

Přestože nikdy nepatřil k disentaním písničkářům v pravém slova smyslu a neproplétal se mezi zákazy a občasnými náhodnými povoleními (byť si nepochybně i on s různými úředníky a cenzory, jako tehdy každý, užil svoje), Oldřichu Janotovi až do roku 1989 nevyšla žádná oficiální dlouhohrající nahrávka, jen těsně před sametovou revolucí pětispisňové EP ve trojici s Irenou a Vojtěchem Havlovými, hráči na historický nástroj viola da gamba, s nimiž v té době zrovna koncertoval.

Za to, že záznamy všech jeho předchozích zásadních tvůrčích etap se dlouho šířily jen neoficiálně, třeba nemohla jen Janotova nepohodlnost u „mocných“, řadě umělců balancujících mezi zákazy se aspoň tu a tam dařilo něco vydat. Možná v tom u Oldřicha Janoty byla už tehdy jeho nechť k zviditelňování se a také k ohlžení – je jasné, že než nahrávka vyjde, uplyne nějaký čas, a umělec, zvláště Janotova typu, už je ve svém pohledu na tvorbu mnohem dál.

Po změně režimu skoro každý, kdo za totality něco tvořil, začal vymetat šuplíky, jen za účelem vydávání takových archivních nahrávek dokonce vznikla některá specializovaná vydavatelství. Ani Janotovi fanoušci se nemohli dočkat, až se jim konečně dostanou do rukou klasické nahrávky jejich idolu – a dlouho, hodně dlouho nic. Ne že by Janotovi nic nevycházelo, ale byla to buď aktuální písničková tvorba, zkraje 90. let stavicí hodně na naprosto uvolněné lyrice a textovém minimalismu, anebo nové experimentální hudební projekty jako Jiná rychlost času (1993).

Čas na reflexi

První archivní nahrávky Oldřicha Janoty vyšly až v roce 2000 pod názvem

Oldřich Janota, Kabinet múz, Brno 2018, foto: Ben Skála

Podzimní král.

A šlo o patřičně bizarní vydání: CD, na němž byly písně ze sólového a vysloveně písničkářského umělcova období včetně skvostů typu Hotel Savoy nebo Bitva na Tursku, vyšlo jako neprodejná příloha hifičeského časopisu Stereo & Video. Jen málokdo by si uměl představit bláznivější spojení. Každopádně, když se zpráva o této příloze rozkřikla patřičnými kuloáry, časopis v trafikách skupovali i ti, kteří z jeho technologicky zaměřených článků rozuměli sotva předloškám a spojčkám, a z cédéčka se stal ve své době vyslovený kult.

Další rok se hudebnímu vydavatelství Indies podařilo Janotu přesvědčit, aby uvolnil nahrávky tria, které v letech 1983–1985 tvořil s hudebníky z alternativní rockové scény, kytaristy Pavlem Richterem a Lubošem Fidlerem. Výsek ze zdaleka nejexperimentálnější Janotovy éry, ve které pracoval s minimalistickými „kolečky“ i prvky konkrétní a noisové hudby, vyšel na dvojalbu High Fidelity. A třetí zcela zásadní archivní projekt vydal na dalším dvojalbu po dlouhém přesvědčování sám Janota pod názvem Jako měsíc. Zachycovalo jeho éru se skupinou Mozart K., s níž spolupracoval první tři roky osmdesátých let. V ní hrál sice svoje „opravdové“ písničky, podobné jako v předchozí sólové dekádě, samozřejmě v jaksi rozvinutější formě, ale v hodně neobvyklých

aranžmá, zejména na tu dobu. Kromě Janotovy akustické kytary totiž zvukovou tvář skupiny Mozart K. vytvářelo harmonium, saxofon, někdy mandolína, elektrická kytara, sitár, bicí. Ze všech Janotových sestav zřejmě Mozart K. mezi jeho posluchači dodnes žije nejsilněji.

Všechna vzpomínková alba ale Oldřich Janota vždy prokládal novou tvorbou, spolupracoval s dalšími partnery a partnerkami, hrál však také úplně sám, ponořen do svých těžko postižitelných světů. Historek o tom, co museli podstoupit ti, kteří chtěli nějakým způsobem poukázat na jeho zejména (ale nejen) starou tvorbu, ať už v podobě reedice, nové nahrávky, nebo koncertního provedení, pobíhají v kuloárech snad desítky.

A právě tady je odpověď na postesknutí z úvodu tohoto zamyšlení. Proměny Oldřicha Janoty, zvláště v po-revolučních letech, a jeho určitou nevyzpytatelnost dokázal málokdo sledovat a reflektovat, snad kromě skutečně skalních fanoušků. Až teď, kdy je umělcova dráha uzavřena, je na její shrnutí čas. Je čas na znovuobjevování známého, připomínání si milovaného i na odkrývání vrstev, o nichž jsme dosud neměli tušení. A právě při tom všem nás prostě nemohou napadat jiná slova než ony zmíněné superlativy. Na které jsme za Janotova života bohužel tak nějak neměli čas. ☒

Adam Ďurica

Adam je pro mě hudebník s obrovským charismatem, který dokáže svými písněmi a lidskostí na každém svém koncertě spolehlivě strhnout publikum, a pokaždé je to spolupráce, na kterou se obrovsky těším.

Barbora Chlebová

TEXT: BARBORA CHLEBOVÁ

Pam Rabbít

Pam je pro mě ztělesněním pokory, neskutečné energie a talentu. Jedna z nejfotogeničtějších kapel, se kterými mám tu čest jezdit.

Čechomor

Čechomor je kapela, která mě jako malou holku přivedla k hudbě. Možnost nafotit pro mě nějaké fotky pro mě byla velká pocta.

LP

Malá zpěvačka s obrovským hlasem. LP je mou oblíbenou zpěvačkou už pěknou řádku let. Možnost fotit pro ni na čtyřech zastávkách její tour pro mě byla a je celoživotní zážitek a jsem za ni neskutečně vděčná.

Katarína Knechtová

Katka Knechtová je taková moje slovenská srdeční záležitost. Spolupráce s ní je jedna velká zábava.

Kateřina Marie Tichá

Káťa a Bandjeez jsou pro mě jedním slovem rodina. Je jedno, na jakém místě a v jakém městě spolu jsme, vždycky si v jejich společnosti připadám jako doma. Je pro mě obrovskou ctí, že si mě vybrali, a můžeme spolu trávit čas nejen na koncertech, ale i mimo ně.

Mirai

Kapela Mirai je pro mě kapelou zásadní. Je to kapela, se kterou jsem v roce 2021 začínala svou koncertní fotokariéru, a postupně jsem se díky možnosti s nimi jezdit propracovala i k jiným interpretům.

Sofian Medjmedj

Tahle fotka Sofy a jeho tetování je z ostravského majálesu a zaručeně je to jedna z mých nejoblíbenějších fotek vůbec.

šuplíky textářů

Na Karlu Krylovi jsem vyrostl, a když jsem začal v patnácti psát svoje první písničky, snažil jsem se ho marně napodobovat. Je to moje absolutní srdcovka, duch mého pozdního dětství a dospívání. Takže za něj a jeho písničky velmi DĚKUJI.

Daniel Landa

Děkuji

Text a hudba:
Karel Kryl
Zastupován OSA
od roku 1994,
v databázi
má registrováno
262 hudebních děl

Stvořil Bůh, stvořil Bůh ratolest,
bych mohl věnce vázat,
děkuji, děkuji za bolest,
jež učí mne se tázat.

Děkuji, děkuji za nezdar,
jenž naučí mne pít,
bych mohl, bych mohl přinést dar,
byť nezbyvalo síly.

Děkuji, děkuji, děkuji.

Děkuji, děkuji za slabost,
jež pokoře mne učí,
pokoře, pokoře pro radost,
pokoře bez područí.

Děkuji, za slzy děkuji,
ty naučí mne citu,
k živým, již, k živým, již žalují
a křičí po soucitu.

Děkuji, děkuji, děkuji.

Pro touhu, pro touhu po kráse
děkuji za ošklivost,
za to, že, za to, že utká se
láska a nevraživost.

Pro sladkost, pro sladkost usnutí
děkuji za únavu,
děkuji za ohně vzplanutí
i za šumění splavu.

Děkuji, děkuji, děkuji.

Děkuji, děkuji za žízeň,
jež slabost prozradila,
děkuji, děkuji za trýzeň,
jež zdokonalí díla.

Za to, že, za to, že miluji,
byť strach mi srdce svíral,
beránku, děkuji,
marně jsi neumíral.

Děkuji, děkuji, děkuji, děkuji, děkuji.

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete
zasílat své postřehy, novinky, úspěchy atd.
Info pište stručně a jasně, popřípadě
doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím
svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

nástěnka

Jana Koubková slaví významné životní jubileum

Zpěvačka si ke svým osmdesátinám nadělila novou knihu, kterou nazvala Zdraví vás velice jazzová babice, v níž nabízí koláž básnivých textových improvizací, básní, slovních skečů, jazykových hříček, oblíbených citátů a aforismů a také výkřiků. Doplnila ji množstvím vzpomínek na své kolegy z hudební branže a dosud nepublikovaných fotografií a dokumentů. Knihu nezaměnitelně ilustroval a graficky upravil Luděk Bárta. Autorka v ní jako vždy čtenáře pobaví, přiměje k zamyšlení a v upřímnosti s otevřenou lehkostí předestře, co se jí honí hlavou. Všechny její cesty křížem krážem vedou k jazzu, zpěvu a hravosti češtiny.

Jana Koubková patří již po několik desetiletí k předním osobnostem českého jazzu. Tímto bychom jí chtěli poděkovat za její dosavadní úspěšnou tvorbu a popřát pevné zdraví, životní elán a bohatou inspiraci!

Prague Music Week 2024

Konference a veletrh: 31. 10. – 2. 11. 2024,
Výstaviště Praha
Koncerty ve vybraných pražských klubech: 29. 10. – 2. 11. 2024

Druhý ročník konference a veletrhu pro profesionály a všechny fanoušky, které zajímá, co aktuálního se právě děje ve světě hudby u nás i v zahraničí. Debaty, prezentace, praktické workshopy, panely, domácí i zahraniční osobnosti a především neformální setkávání všech, kteří mají něco společného s hudebním průmyslem. Letos se konference zaměří na finanční stránku hudby. Na to, kde vlastně peníze v hudbě jsou, kde je hledat, kde je získávat. Jak pro hudbu získat více prostředků – pro nahrávání, skládání, koncertování a samozřejmě pro pořádání koncertů i festivalů. Vedle toho se debaty nejen dotknou, ale i ponoří do dalších témat – umělá inteligence, udržitelnost, koncerty a města okolo, hudební média, bezpečnost akcí, Ukrajina – a možná dojde i na pořadatelské historiky.

Více na <https://pragemusicweek.cz/>

Cocotte Minute dělají BEST OFF KHA tlustou čáru za dvěma dekadami

Před 20 lety vtrhli na numetalovou scénu Cocotte Minute se svým debutem Czeko. Za tu dobu vydali nespočet singlů, které se staly hity. Důkazem toho je nabitá výběrovka s prostým názvem BEST OFF KHA, která obsahuje kultovní

skladby Králům koruny, Srdce, Czeko, Můj čas, Řeka, Lodě. Na obsahu se podíleli sami fanoušci, jednak hlasováním na webu kapely a také podle poslechovatosti na Spotify. Výběrovka je shrnutím jejich dosavadní kariéry a kapela k ní vyjede na speciální jedenáctikoncertové turné, které začne 11. října.

Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro otevřít pro umělce do 30 let přihlášky do svého 76. ročníku

Soutěžít se bude v oborech hoboj a violoncello od 6. do 14. května 2025 v Praze. Podmínky soutěže 2025 a přihláška jsou k dispozici na festival.cz/soutez. Uzávěrka přihlášek je 2. prosince 2024.

Stipendijní akademie MenART odstartovala svůj VII. ročník a ocenila výjimečné pedagogy

O víkendu 23.–25. srpna 2024 v Olomouci začal v pořadí již sedmý ročník Stipendijní akademie uměleckého vzdělávání MenART 2024/2025. Jejím cílem je ve spolupráci s mentory – renomovanými osobnostmi v oboru – rozvíjet a podporovat mladé talenty v hudebních, výtvarných, literárně-dramatických a tanečních oborech, ale také inspirovat jejich pedagogy, kteří se programu po celou dobu účastní společně se svými

žáky. Ve školním roce 2024/2025 bude v rámci Stipendijní akademie MenART otevřeno 18 mentorských skupin. V roli mentorů se angažuje 18 osobností české umělecké scény, které společně předají své cenné zkušenosti více než 260 stipendistům ze 79 ZUŠ doslova ze všech krajů ČR. Mezi nimi se objeví například Beata Hlavenková, Kateřina Kněžíková, Ivo Kahánek, Jiří Kabát, Radek Baborák a mnoho dalších.

Zpěvačka a songwriterka Annabelle vydala bezstarostný letní singl Dear Cali

Singl vznikl v Kalifornii, kde zpěvačka trávila letošní jaro. Společně s francouzskými producenty Her Demons, jejichž seznam spoluprací čítá taková jména, jako je David Guetta, vytvořili letní novinku s atmosférou Kalifornie. Pro zpěvačku to znamená slunce, davy lidí a neomezené možnosti. Pro francouzské producenty zase nekonečné surfování. Videoklip z Kalifornie vznikl v pražských studiích pod taktovkou režiséra Matěje Chlupáčka. Společně s kameramanem Janem Prahlem, který spolupracoval třeba na sérii Signál z produkce Netflixu, přenesli zpěvačku virtuálně do proslulé Kalifornie. Annabelle se americkými ulicemi prohání ve slavné limitované edici kabrioletu Porsche 911, kterých je na světě pouhých 80 kusů.

Lenka Dusilová přichází s novým odvážným projektem mezigeneračních dialogů DLGS 24/25

Lenka patří k uznávaným zpěvačkám s kreativním duchem, osobitostí a vizuálním citěním. Tentokrát se rozhodla zkoumat tvůrčí interaktivní proces ve spolupráci se zajímavými umělci mladší generace napříč žánry. Jako první vlnu vypustila singl Vdechni mi život, který složila ve spolupráci s Kvietah.

Zpěvačky vedou společný dialog na téma vztahy, rodinné kořeny a emoce. Mezigenerační dialogy DLGS 24/25 přinesou tematické hudební spolupráce, v nichž Lenka komunikuje skrze hudbu svá osobní i současná témata rezonující dnešní společností. Patří mezi ně například úzkost, strach z budoucnosti, touha po nových výzvách či digitální doba, její nástroje a všeobecná transformace, kterou momentálně veřejnost žije.

Pokáč získal dvě zlaté desky za Rodinné album

Oblíbený český písničkář Pokáč, známý především svými vtípnými texty ze života, získal za svou poslední desku Rodinné album dvě zlaté desky, a to v rámci českého i slovenského trhu. Pokáč tak potvrdil svou popularitu v obou zemích. Hudebník zlaté ocenění převzal z rukou zástupců vydavatelství RedHead Records, u něhož Rodinné album vyšlo. Slavnostní předání proběhlo na koncertě v rámci Prague Open Air v Ledárnách Braník.

Podle pravidel Mezinárodní federace hudebního průmyslu (IFPI) je v České republice zlatá deska udělována za dosažení minimálního obrátu 500 000 Kč, který zahrnuje prodej fyzických nosičů a streamování na území ČR. Na Slovensku je tato hranice stanovena na minimální obrát 10 000 eur.

Vypsaná fiXa 30 let na hudební scéně

Pardubická poppunková kapela Vypsaná fiXa oslavila v srpnu 30 let od svého vzniku. Na podzim oslavy pokračují XXX tour po všech krajských městech se spřátelenými kapelami, jako jsou Mňága a Žďorp, Wohnout, Xavier Baumaxa nebo Tři sestry, a vyvrcholí koncertem ve Velkém sále Lucerny. Fixa za celou dobu existence vydala 10 studiových nahrávek a patří k nejčastěji koncertujícím sestavám. Fanoušky oslovují svěbytnými texty, které píše frontman kapely Michal Mareda řečený Márdi.

Ve věku nedožitých 88 let zemřel JUDr. Josef Slanina, první porevoluční ředitel OSA

Josef Slanina nastoupil na post ředitele OSA v roce 1990 a v této funkci setrval do roku 2002. Byl prvním porevolučním ředitelem OSA nezatíženým bývalým režimem. S tehdejší výborem složeným z řad skladatelů, textařů a nakladatelů stál u restartu organizace, která byla po třiceti letech navrácena zpět do rukou autorů.

Upřímnou soustrast všem pozůstalým nejen jménem zaměstnanců OSA, ale i celé autorské obce.

Skupina Prago Union uvedla své deváté řadové album

Deska s příznačným názvem Zvukoloď má připomenout, že český hip hop stále žije a daří se mu dobře. Kato se svojí partou připravil 19 nových skladeb s vylepšeným patentovaným Prago zvukem. „Deska nemá vyloženě ucelený koncept. Každopádně se dá říct, že Zvukoloď to celé tak nějak zastřešuje. V podstatě jde o takový náš paralelní vlastní svět, který vznikl jako reakce k tomu skutečnému,“ uvedl sám Kato. Křest desky proběhne v listopadu v Lucerna Music Baru.

Nová alba

Skyline

Superpowers

Devátá řadová deska české elektronické kapely Skyline dostala název Superpowers a obsahuje celkem 12 písní. Vyšla čtyři roky po předchozím albu Electricity. Superpowers je zároveň prvním albem s novou zpěvačkou Natálií Míšovou alias Nvtvlií, která doplnila rapera a zpěváka Jakuba Bínu alias MC Jacoba. Natálie nahradila Marku Rybin. Nové album je hitové, taneční, energické a má nekompromisní sound. Žánrově osciluje od drum and bassu přes house až po breakbeat. Album vzniklo za podpory OSA.

Monkey Business

Když múzy mlčí

Skupina Monkey Business učinila významný krok ve své historii a vydala první album v češtině. České texty napsal za přispění Romana Holého, Terezy Černochové a kolegy z J.A.R. Dana Bárty baskytarista Pavel Mrázek. Jednu píseň (V tenzi astronaut) opatřil textem Bárta spolu s Holým. O hudbu a produkci alba se opět postaral Roman Holý. Skupina přizvala k natáčení několik hostů: v písni Homo Sovietikus zpívá Lou Fanánek Hagen a ve skladbě CIAO! CIAO! Petr Spálený. Dále na albu hostují vynikající muzikanti Ondřej Pivec, Roman Pokorný, Radim Výchopeň a Ashley Slater. Obal inspirovaný dílem Helmuta Newtona vytvořil Jakub Hebík. Album vzniklo za podpory OSA.

Načeva

Jdem temným dnem

Zdivočelí koně, projekt Moniky Načevy, zhudebňuje poezii komunistickým režimem pronásledovaných autorů. Texty tak pocházejí například od Václava Hraběte, Vladimíry Čerepkové, Ivana Martina Jirouse, Věry Jirousové, Egona Bondyho, Šárky Smazalové nebo Pavla Zajíčka, název jehož básně se stal i jménem projektu. Po úspěšném debutu Zdivočelí koně z roku 2020 kapela nyní pracuje na novém albu Jdem temným dnem, které vychází na podzim 2024. Načevina spolupráce s hudebníky napříč českou alternativní scénou – s bubeníkem Zdeňkem Regálem Jurčíkem, klávesistou Vojtěchem Procházkou a básákem Michalem Kovalem – vytváří jedinečnou směs poezie, experimentální hudby a alternativy. Album vzniklo za podpory OSA.

Lenka Kozderková
GOELAN

Lenka Kozderková

Goelan

Soudobá díla pro flétnu vznikala postupně od jara 2019, kdy flétnistka oslovila pěťici autorů, kteří pro ni napsali skladby na míru. Díla na albu kombinují soudobou klasickou hudbu s prvky improvizace a elektroniky. Tracklist zahrnuje skladby jako Podoby noci od Hanuše Bartoně, Paradise Lost od Miroslava Pudlák nebo titulní skladbu Goelan od Petera Grahama. Obsahuje také kompozice Lukáše Sommera a Františka Chaloupky, které mísí prvky flétny s moderními technologiemi. Ke každé z nich se váže silný příběh, skladba, která dala název celému CD, byla vybrána jako hudba k novému filmu o sametové revoluci režisérky Jarmily Buzkové, žijící v Paříži. Album vyšlo v červnu 2024 a vzniklo za podpory OSA.

Xindl X

Fén X

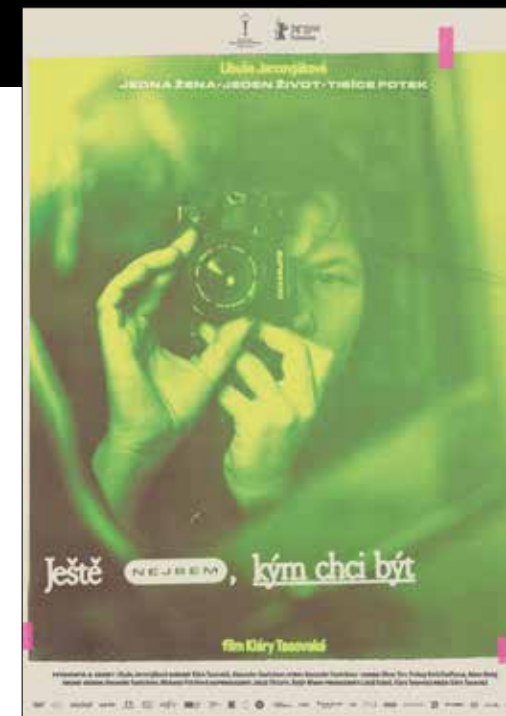
Fén X je osmé studiové album hudebníka Ondřeje Ládky. Jedná se o zatím nejexperimentálnější nahrávku jeho tvorby, doposud skládal pouze sám, nyní však přizval ke spolupráci songwritera Jendu Vávru, společně pak oslovili další autory a producenty jako Filipa Vlčka, Jakuba Lenze, Jana Steinsdörfera nebo Radka Tomáška. Vzniklo tak přes 20 písní napříč různými žánry od metalu přes latino pop až po hip hop. Dvanáct z nich se dostalo na album.

Imodium

Horizont

Kapela Imodium stvrzuje svůj návrat na hudební scénu novým albem Horizont. Na textech se společně s většinovým autorem frontmanem Thomem podílel Lukáš Dvořáček a také nový bubeník Adam Jánošík. Hudba je kolektivním dílem všech členů kapely. Desítka nových skladeb zaujme moderním rockovým soundem, nosnými melodickými linkami i výraznými refrény, ale také neutuchající energií a růzností nálad od intenzivní naštvanosti až k uvolněným polohám. Deska vznikala více než rok v domovském studiu „I“ v produkci Thoma Frödeho. Album vzniklo za podpory OSA.

Filmové premiéry

Ještě nejsem, kým chci být

dokumentární

Režie: Klára Tasovská
Hudba: Oliver Torr, Prokop Korb, Adam Matej
Premiéra: 3. 10. 2024
Zdroj: Aerofilms

Libuše Jarcovjácová je legenda světové fotografie a nespoutaná žena, která se vzepřela všem konvencím. Její život je mozaikou fascinujících setkání a divokých příběhů – od drsného undergroundu komunistického Československa přes exkluzivní focení pro módní špičky v Tokiu až po dramatický útěk do Západního Berlína, kde byla svědkem pádu železné opony. Z tisíců analogových fotografií a stránek osobních deníků vznikl v režii Kláry Tasovské formálně jedinečný dokument, který nadchl publikum na festivalu Berlinale.

Velký finále PSO

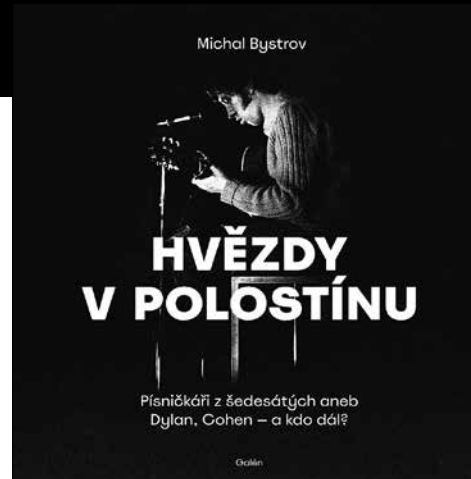
dokumentární/hudební

Režie: Dominik Kalivoda
Hudba: Jan Lstibůrek
Premiéra: 28. 8. 2024
Zdroj: Zlín Film Festival

Police Symphony Orchestra je amatérská hudební parta stovky muzikantů, zpěváků a dobrovolníků z malého města. S nakažlivou energií se vrhají do realizací svých čím dál troufalejších nápadů – vyprodat legendární Lucernu, uspořádat benefiční koncert pro 5000 diváků nebo vystoupit se zahraniční hvězdou. Sny a plány jsou skvělé, ale když je chcete přenést do reálného života a čelit všem výzvám, není to žádná sranda. Ustojí nadšenectví střet s dospělostí a najdou členové PSO to, co je v životě opravdu důležité? Časosběrný dokument o mimořádném hudebním uskupení, které se vydává na velká pódia, je zároveň osobní výpověď obyčejných mladých lidí o světě kolem nás.

Nové knihy

Michal Bystrov

Hvězdy v polostínu

Písničkáři z šedesátých aneb Dylan, Cohen – a kdo dál?

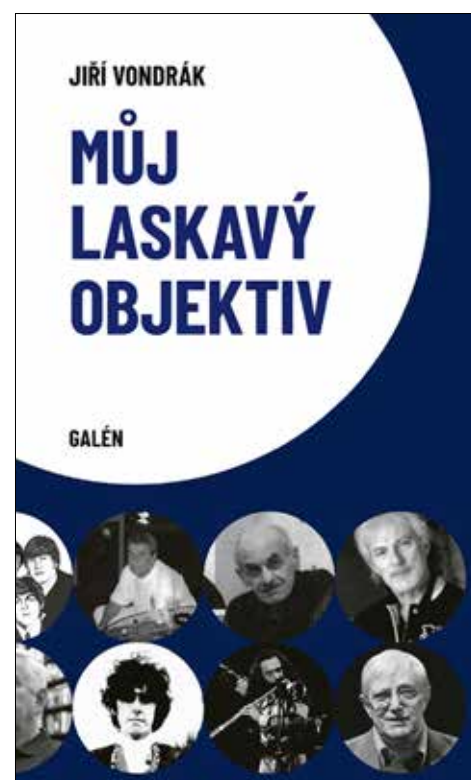
Sto portrétů kultovních osobností americké a britské písničkářské scény. Sto inspirativních hudebníků, kteří vzešli z prostředí a atmosféry šedesátých let 20. století, přesto však zůstali ve stínu svých slavnějších kolegů. Hvězdy v polostínu v knize hudebního publicisty Michala Bystrova září tiše, ale vytrvale. Kariéra šťastnějších z nich přestála špatná rozhodnutí, změny trendů, závislost na alkoholu a drogách nebo jen obyčejnou nepřízeň osudu. Spouště skvělých muzikantů ale zabránila v rozletu i psychická porucha či předčasná smrt. Tim Buckley, Paul Clayton, Jim Croce, Karen Daltonová, Nick Drake, Richard Fariña, Jackson C. Frank, Tim Hardin, Harry Chapin a mnoho dalších. Někteří umělci také ukázali showbyznysu záda: Fred Neil studoval chování delfínů, Anne Briggssová prodávala na trhu, Eric Von Schmidt ilustroval knížky, Ian Tyson choval koně. O to zajímavější je sledovat pozdní comeback těch, kteří se vrátit chtěli – a také mohli. Kniha Hvězdy v polostínu vás provede jejich životy a tvorbou. Nechte se tím nezměrným množstvím talentů převálcovat, zaplavit, uhranout a svést.

Jiří Vondrák

Můj laskavý objektiv

Český písničkář, spisovatel a dokumentarista Jiří Vondrák (* 1954) se při své filmařské profesi setkal s mnoha osobnostmi světového kulturního dění. Do vzpomínkové knihy Můj laskavý objektiv zařadil šestatřicet miniatur, v nichž připomíná oblíbené muzikanty, herce, spisovatele a další umělce, které blíže poznal a s některými z nich se i spřátelil. Koneckonců, kdo u nás může říci, že byl doma u Bulata Okudžavy? Komu z nás do knížky namalovali originální obrázek Hugues Aulfray, Vlastimil Třešňák nebo Jiří Suchý? Koho kdy u nás asi tak požádal Gilbert Bécaud, aby mu zazpíval? Kdo se může pochlubit, že mu Johnny Winter propálil cigárem čalounění v autě? A na druhé straně nutno přiznat: Kdo z nás by si jako čtrnáctiletý troufl poradit Milanu Kunderovi se psaním?

Čtivé vzpomínky Jiřího Vondráka přinášejí mnoho neznámých detailů a postřehů z umělecké branže a jsou cenné mimo jiné tím, že v jeho podání nejsou smutně nostalgické, právě naopak. Většina z portrétovaných osobností nás už bohužel navždy opustila, na stránkách této knihy ale mohly před našima očima všechny znovu ožít, a to v plné síle. Kniha vychází u příležitosti 70. narozenin autora, který dávné vydání svých vzpomínkových textů rozšířil téměř na dvojnásobek a doplnil řadou fotografií a ilustrací ze svého archivu.

OPUSTILI NÁS

Miroslav Imrich (71)

skladatel a textař
zastupován OSA od 1984
V databázi OSA má registrováno 278 děl.

Jan Sedláček (95)

skladatel a textař
zastupován OSA od 1969
V databázi OSA má registrováno 117 děl.

Leoš Faltus (86)

skladatel a zpracovatel
zastupován OSA od 1963
V databázi OSA má registrováno 211 děl.

Kamil Kříž (75)

skladatel a zpracovatel
zastupován OSA od 1973
V databázi OSA má registrováno 95 děl.

Josef Hrubý (63)

skladatel a textař
zastupován OSA od 1992
V databázi OSA má registrováno 130 děl.

Karel Vejvoda (95)

skladatel
zastupován OSA od 1968
V databázi OSA má registrováno 28 děl.

Josef Černík (81)

textař a subtextař
zastupován OSA od 2013
V databázi OSA má registrováno 101 děl.

Vlastislav Zahrádka (59)

skladatel a textař
zastupován OSA od 2022
V databázi OSA má registrována 3 díla.

Tomáš Horák (77)

skladatel a textař
zastupován OSA od 1983
V databázi OSA má registrováno 41 děl.

Věra Blyth (40)

skladatelka a textařka
zastupována OSA od 2006
V databázi OSA má registrováno 28 děl.

Jan Horák (71)

textař
zastupován OSA od 2020
V databázi OSA má registrováno 14 děl.

Ladislav Hrdlička (90)

skladatel a textař
zastupován OSA od 1971
V databázi OSA má registrováno 199 děl.

Oldřich Janota (74)

skladatel a textař
zastupován OSA od 2006
V databázi OSA má registrováno 210 děl.

Zdeněk Pololáník (88)

skladatel
zastupován OSA od 1961
V databázi OSA má registrováno 485 děl.

Hudba (ne)respektující...

Letní festivalová sezona skončila a hudební produkce se jako každý rok přemístí z veřejného prostoru do sportovních hal, kulturních domů nebo hudebních klubů.

S nejistotou danou rozměry počasí pořadatelé open air akcí vždy tak nějak počítají. Přesto se letošní rok nevyhnul nepříjemným karambolům. Některé festivaly učinily riskantní odbočku ve snaze omladit publikum, cílily na mladou generaci. A nutno říci, že se to neseťkalo s valným úspěchem. Přilákat mladou generaci, která je ve svém hudebním vkusu poměrně nestálá a která nerada opouští svou komfortní zónu, nebude jednoduchý úkol. Viděno optikou mého okolí, ideální line-up festivalu ušima mladého konzumenta hudby by byl osobní playlist ze Spotify. Na jednom pódiu by se po skladbách vystříдалo třeba 50 interpretů.

Mladá generace si zřídka poslechne celé album. I já se čím dál častěji přistihnu, že si celé album nepustím dlouhé měsíce. Přesto mám své favory a ikonické kapely poctivě vyskládané ve svém playlistu. Mladá generace už tolik nevyhledává konkrétního interpreta či kapelu. Konzumuje obsah nahodile, vychytáváním zajímavých písniček například při sledování seriálů. Když se mladým hudba líbí, zapnou aplikaci Shazam, aby zjistili, co je to za skladbu, a šup s ní do playlistu. V lepším případě se s odstupem času začnou pít, co je to za interpreta, kterého si do svého playlistu zařadili.

Aby toho nebylo málo, proti živé kultuře vytáhl do boje pan Miloš Závora se svojí iniciativou Česko bez hluku. My Češi si často ohýbáme pravidla podle svých potřeb, vždyť ono se přece tolik neděje. Pak se hledají protiopatření, která jdou do druhého extrému, jímž jsou zákazy. Trpí tím pak celý kulturní, v tomto konkrétním případě hudební průmysl.

Na nás někdo pohlíží jako na „ouřad“, a tak někteří pořadatelé hudebních produkcí zkrslují údaje o počtech návštěvníků a cenách vstupného. Někteří akce nenahlásí vůbec. Ve výsledku není okrádána „zlá OSA“, ale kolegové

z branže, v tomto případě rozuměj hudební autoři. A řada z nich není součástí hudebních těles. A nejsou okrádáni pouze o honoráře z koncertů. Část odměn, ke kterým nemáme playlisty, jako jsou platby od provozovatelů hospod nebo obchodů, je rozdělována jako bonus podle toho, kolik si autoři vydělali přes OSA za koncerty. A v neposlední řadě jsou kráceni i na příspěvcích na novou hudební tvorbu, které OSA vyplácí a kdy se opět zohledňují příjmy vydělané přes OSA. Tím se finanční újma autorů hudby výrazně zvětšuje.

A tak se zdá, že hudební sektor nemusí ohrožovat toliko umělá inteligence, ale i člověk sám. Pořadatel hudebních produkcí, ať velký, či regionální, hudební těleso a samozřejmě v neposlední řadě autoři hudby, všichni jsou integrální součástí hudebního ekosystému veřejných produkcí. Pokud některý z těchto účastníků trhu chce urvat výhody pro sebe, činí tak vždy na úkor svých kolegů z hudební branže. Zdravě fungující ekonomické prostředí v západních demokraciích těžší ze symbiózy politických a ekonomických institucí, které vytvářejí fungující infrastrukturu podepřenou právními a etickými normami, což ve výsledku stimuluje kreativitu a aktivitu jedince. Proto i na obyvatele početně malá země jako Finsko nebo stejně velká země jako Švédsko produkují hudbu, která je úspěšná ve světě. Se správným morálním kompasem se může i Česko vrátit na vlnu úspěšného vývozního artiklu, jakým byli Antonín Dvořák, Leoš Janáček, Jaromír Vejvoda nebo Karel Svoboda, jehož hity zpíval Karel Gott, který by nikdy svého dvorního skladatele neobešel ani neopomenul zmínit u pořadatele.

Přeji nám všem inspirativní babí léto.

Roman Strejček
předseda představenstva OSA

Vladivojna La Chia

(1983)

Výrazná zpěvačka, textařka a skladatelka. Působí na české scéně od roku 2002, za tu dobu stihla natočit kolem 15 alb a filmových soundtracků. Začínala jako zpěvačka a spoluautorka psychedelické rockové skupiny Banana, poté se vydala na sólovou dráhu. Její první album Tajemství Lotopu a následně i Bohémy se staly top alby měsíce v kultovním berlínském obchodě s hudbou Dussmann. S posledním albem „Tam v hluboké tmě tepe a září“ se dostala až na billboard na Times Square a na první příčku globálního playlistu Spotify EQUAL (2021).

Za hudbu k filmu Nevinnost byla v roce 2011 nominována na Českého lva a v roce 2017 znovu za hudbu k filmu 8 hlav šílenství. Aktuálně komponuje pro divadlo (Istanbulská úmluva, Bílá voda, Nora, Marie Antoinetta aj.). Napsala a složila alternativní operu Šípková Lulu. V roce 2015 založila metalovou skupinu Vladivojsko. Patnáct let externě vytvářela autorské pořady pro Český rozhlas Vltava a věnuje se také hudbě k audioknihám. Jejím nejúspěšnějším soundtrackem je hudba k seriálu Až po uši (2015).

myslíme na hudbu

JIŽ OD ROKU 1919

Škwor

Jaroslav Hutka

Albert Romanutti

Mucha

Radek Banga

WWW.OSA.CZ/AUTOR-IN